

Programmabegroting 2027 - 2030

**Gemeente
De Ronde Venen**

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2027 - 2030	1
Inhoudsopgave	4
Bestuurlijke hoofdlijnen	6
Bestuurlijke inleiding	7
Leeswijzer	8
Financiële hoofdlijnen	10
Financieel dashboard	24
Kerngegevens 2023 - 2027	33
Programma's	34
Programma 1 Wonen	35
1.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	35
1.2 Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?	42
1.3 Wat zijn de financiële risico's?	43
1.4 Wat mag het kosten?	44
1.5 Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?	45
1.6 Indicatoren	51
Programma 2 Samenleven	52
2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	52
2.2 Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?	54
2.3 Wat zijn de financiële risico's?	55
2.4 Wat mag het kosten?	56
2.5 Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?	56
2.6 Indicatoren	58
Programma 3 Veiligheid	59
3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	59
3.2 Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?	59
3.3 Wat zijn de financiële risico's?	60
3.4 Wat mag het kosten?	60
3.5 Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?	61
3.6 Indicatoren	61
Programma 4 Bedrijfsvoering	62
4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	62
4.2 Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?	63
4.3 Wat zijn de financiële risico's?	64
4.4 Wat mag het kosten?	65
4.5 Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?	65
4.6 Indicatoren	66
Programma 5 Financiën	67
5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	67
5.2 Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?	67
5.3 Wat zijn de financiële risico's?	67

5.4 Wat mag het kosten?	68
5.5 Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?	69
5.6 Indicatoren	69
Paragrafen	70
1 Lokale heffingen	71
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	84
3 Onderhoud van kapitaalgoederen	87
4 Financiering	91
5 Bedrijfsvoering	96
6 Verbonden partijen	102
7 Grondbeleid	109
8 Openbaarheid	114
9 Subsidies en bijdragen	121
Financiële begroting 2027 - 2030	123
01 Overzicht van baten en lasten	124
02 Overzicht overhead, algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting	126
03 Mutaties ten opzichte van de Kadernota 2027	130
04 Overzicht incidentele baten en lasten die verrekend zijn met de reserves	145
05 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	148
06 De stand en het verloop van reserves	150
07 De stand en het verloop van voorzieningen	155
08 Totaaloverzicht meerjareninvesteringsprogramma 2027 - 2030	161
09 Verdeling programma's naar landelijke taakvelden	165
10 Meerjarige prognose van de balans en het EMU-saldo	176
11 Borg- en garantstellingen	179
12 Landelijke indicatoren BBV	180
13 Financiële begrippen	194
14 Definities financiële kengetallen in het financieel dashboard	200
15 Overzicht aangenomen amendementen en moties bij de begrotingsbehandeling	202

Bestuurlijke hoofdlijnen

Bestuurlijke inleiding

Het voorjaar van 2026 stond in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. Met de komst van een nieuwe raad en een nieuw college begon een nieuwe bestuursperiode, waarin ruimte ontstond voor hernieuwde ambities en samenwerking. Kort na de verkiezingen presenteerde het college het coalitieakkoord *Vooruit door samenwerking*, waarin de gezamenlijke koers voor de komende jaren is vastgelegd.

In dezelfde periode stelde de gemeenteraad de Kadernota 2027 vast. Deze nota vormt traditioneel het financiële en inhoudelijke kompas voor de begroting. De keuzes uit de Kadernota, samen met de maatregelen, acties en middelen uit het coalitieakkoord, komen samen in deze Programmabegroting 2027 – 2030.

Zo vormt deze begroting het eerste gezamenlijke product van de nieuwe bestuursperiode: een vertaling van politieke ambities naar concrete plannen, middelen en resultaten voor de komende vier jaar.

De Programmabegroting 2027 presenteert een sluitend begrotingsjaar met een sterke reservepositie en ruimte voor investeringen in de leefomgeving, woningbouw, veiligheid en maatschappelijke voorzieningen. Dit sluit aan bij het begrotingsadvies 2027 - 2030 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Tegelijkertijd laat het meerjarig perspectief zien dat de gemeente vanaf 2028 wordt geconfronteerd met oplopende structurele tekorten. Ondanks geplande besparingen en inzet van reserves blijft het noodzakelijk om de komende jaren aanvullende maatregelen te treffen om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente De Ronde Venen

Wat is een programmabegroting?

De programmabegroting is een belangrijk document waarmee de gemeenteraad richting geeft aan het gemeentelijk beleid en de inzet van financiële middelen. In de begroting staan de plannen voor het komende jaar en de financiële doorkijk naar de jaren daarna.

De begroting maakt inzichtelijk:

- welke maatschappelijke resultaten de gemeente wil bereiken;
- welke activiteiten, producten en diensten daarvoor worden ingezet;
- welke financiële middelen daarvoor beschikbaar zijn.

Op basis van de programmabegroting legt het college achteraf in de programmarekening verantwoording af over de behaalde resultaten en de besteding van de beschikbare middelen.

Hoe leest u de programmabegroting?

U kunt de Programmabegroting 2027 op twee manieren raadplegen:

- Digitaal, via de begrotingsapp: <https://de-ronde-venen.begrotingsapp.nl/>
- Als pdf-document, in de traditionele documentvorm.

De digitale omgeving heeft een overzichtelijke navigatiestructuur waarmee u eenvoudig door de begroting kunt bladeren, onderwerpen snel kunt opzoeken en gemakkelijk kunt doorklikken naar achtergrondinformatie. De pdf-versie biedt een compleet overzicht van de begroting in één document.

Welke onderdelen bevat de programmabegroting?

Bestuurlijke hoofdlijnen

In de bestuurlijke hoofdlijnen geeft het college een overzicht van de belangrijkste opgaven en ontwikkelingen voor 2027. Daarnaast wordt de financiële positie van de gemeente toegelicht. Onderdeel hiervan is een financieel dashboard met een meerjarig overzicht van de financiële ontwikkeling in de periode 2023 – 2030.

Programma's

De begroting is verdeeld in vijf programma's. Per programma wordt beschreven:

1. de beoogde maatschappelijke effecten;
2. de in te zetten activiteiten, inclusief de bijdrage van verbonden partijen;
3. de financiële risico's;
4. de baten en lasten;
5. de voorgestelde meerjareninvesteringen; (nieuw onderdeel, toegevoegd naar aanleiding van het advies van de auditcommissie bij de Programmarekening 2025)
6. de bijbehorende landelijke beleidsindicatoren.

Deze opbouw biedt inzicht in wat we willen bereiken, welke inspanningen daarvoor worden geleverd en welke financiële middelen en risico's daarmee samenhangen.

Paragrafen

De paragrafen behandelen onderwerpen die programma-overstijgend zijn. Het gaat om:

- Lokale heffingen.
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- Onderhoud kapitaalgoederen.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.
- Grondbeleid.
- Subsidies.

Financiële begroting

In de financiële begroting worden de cijfers vanuit verschillende invalshoeken toegelicht. Dit onderdeel bevat onder andere:

- een overzicht van de incidentele baten en lasten;
- het verloop van reserves en voorzieningen;
- een toelichting op financiële begrippen en afkortingen.

Bedragen in de tabellen zijn afgerond op duizenden euro's. Hierdoor kunnen kleine afrondingsverschillen voorkomen.

Financiële hoofdlijnen

Samenvatting van het financieel perspectief 2027 - 2030

De Programmabegroting 2027 presenteert een sluitend begrotingsjaar met een sterke reservepositie en ruimte voor investeringen in de leefomgeving, woningbouw, veiligheid en maatschappelijke voorzieningen. Tegelijkertijd laat het meerjarig perspectief zien dat de gemeente vanaf 2028 wordt geconfronteerd met oplopende structurele tekorten. Ondanks geplande besparingen en inzet van reserves blijft het noodzakelijk om de komende jaren aanvullende maatregelen te treffen om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen.

Reserves en financiële positie

De algemene reserve ontwikkelt zich positief en groeit naar verwachting van € 25,9 miljoen eind 2026 naar € 39,1 miljoen eind 2027. Daarna blijft de reserve op een hoog niveau van ruim € 36 miljoen in 2030. Daarmee blijft de reserve ruimschoots boven de voorgestelde ondergrens van € 11 miljoen en beschikt de gemeente over een solide financiële buffer om risico's en incidentele tegenvallers op te vangen.

Wel moet worden opgemerkt dat een voorgestelde overheveling van € 12 miljoen naar een bestemmingsreserve voor de nieuwbouw van het gemeentehuis nog niet in deze cijfers is verwerkt. Dit kan de toekomstige omvang van de algemene reserve aanzienlijk beïnvloeden.

Investeringen

Voor 2027 is een investeringsprogramma van € 16,7 miljoen opgenomen. De grootste investeringen hebben betrekking op wegen, buitensportaccommodaties, bruggen en onderwijshuisvesting. Deze investeringen dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving en gemeentelijke voorzieningen, maar leiden ook tot toekomstige kosten van afschrijvingen en rente.

Woonlasten

De woonlasten voor inwoners stijgen in 2027 van € 1.134 naar € 1.227 voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden met een koopwoning. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatiecorrecties op lokale heffingen en een stijging van de afvalstoffenheffing door hogere kosten voor het inzamelen en verwerken van afval.

Voor huishoudens die kiezen voor een kleinere restafvalcontainer pakt de ontwikkeling gunstiger uit. In dat geval dalen de woonlasten in dit voorbeeld met € 100, van € 1.227 naar € 1.127.

Overzicht baten, lasten, reserves en begrotingsresultaat 2027 - 2030

In de onderstaande tabel zijn de financiële resultaten voor de jaren 2027 – 2030 opgenomen. Het overzicht bevat de lasten en baten, de structurele en incidentele inzet van reserves en het daaruit volgende begrotingsresultaat.

Financiële resultaten (bedragen x 1.000)

	2027	2028	2029	2030
Lasten	163.122	156.488	165.259	165.050
Baten	178.550	154.094	161.022	163.819
Saldo van baten en lasten (- = tekort en + = overschot)	15.429	-2.394	-4.237	-1.231
Structurele inzet van reserves	419	419	419	419
Incidentele inzet van reserves	-15.402	-273	-300	-3.393
Saldo van inzet reserves	-14.983	146	119	-2.974
Begrotingsresultaat (- = tekort en + = overschot)	446	-2.248	-4.118	-4.205

Aansluiting ten opzichte van de Kadernota 2027

Bij de vaststelling van de Kadernota 2027 werd uitgegaan van een overschot van € 243.000 in 2027 en tekorten oplopend tot € 2,8 miljoen in 2030. Per saldo komt de begroting voor 2027 iets gunstiger uit, maar verslechtert het beeld vooral in 2030.

De belangrijkste mutaties zijn:

- **Autonome ontwikkelingen** leiden per saldo tot een nadeel in 2027, maar verbeteren het resultaat vanaf 2028. Positieve effecten komen onder meer voort uit hogere opbrengsten uit omgevingsvergunningen. Tegenover deze voordelen staan hogere loon- en prijsstijgingen, stijgende kosten in het sociaal domein en lagere bijdragen uit het gemeentefonds.
- **Nieuw beleid** legt structureel beslag op de begroting. De extra maatregelen bedragen jaarlijks tussen € 1,3 miljoen en € 2,1 miljoen en betreffen onder andere woningbouw, openbare ruimte, recreatie, jeugdbeleid, openbare orde en veiligheid, digitalisering en het nieuwe gemeentehuis.
- **Overige ontwikkelingen** leveren een structureel voordeel op van oplopend € 0,75 miljoen in 2027 tot € 2,25 miljoen vanaf 2028. Dit voordeel is gebaseerd op taakstellende besparingen in de bedrijfsvoering, beheersing van de kosten binnen Wmo en Jeugdzorg en toekomstige besparingen op subsidies.
- **Inzet reserves** wordt gebruikt om incidentele lasten en baten te verrekenen van de autonome ontwikkelingen en nieuw beleid.

Aansluiting ten opzichte van de Kadernota 2027 (bedragen x 1.000)

	2027	2028	2029	2030
Kadernota 2027 Financieel resultaat (- = tekort en + = overschot)	243	-3.792	-4.723	-2.825

Aansluiting ten opzichte van de Kadernota 2027 (bedragen x 1.000)

	2027	2028	2029	2030
1. Autonome ontwikkelingen	-546	323	1.949	1.110
2. Nieuw beleid	-2.099	-1.945	-1.477	-1.347
3. Overige ontwikkelingen	750	2.250	2.250	2.250
4. Inzet reserves	2.098	916	-2.117	-3.393
Begrotingsresultaat (- = tekort en + = overschot)	446	-2.248	-4.118	-4.205

Kadernota 2027

In de Kadernota 2027 die de raad heeft vastgesteld op 2 juli 2026 was de startpositie voor het opstellen van de Programmabegroting 2027 een overschot van € 243.000 in 2027 aflopend naar een tekort van € 2.825.000 in 2030.

1. Autonome ontwikkelingen

De wijzigingen in de begroting voor de jaren 2027 - 2030 worden hierna in grote lijnen uitgelegd. Een gedetailleerder overzicht per programma is te vinden in de financiële begroting.

In de onderstaande tabel staan de structurele en incidentele mutaties per jaar. Positieve bedragen betekenen een voordeel en de negatieve bedragen een nadeel.

Autonome ontwikkelingen (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
1.	De loon- en prijsstijgingen voor alle gemeentelijke taken – zoals het beheer en onderhoud van wegen, openbaar groen, vastgoed, leerlingenvervoer, jeugdhulp en de uitvoering van de Wmo – leiden tot bijstellingen in de financiële ramingen. Van deze kostenstijging wordt € 2.320.000 gedekt via de algemene uitkering van het Rijk. Daarnaast wordt € 393.000 gecompenseerd door een aanpassing van de lokale heffingen.	-764	-562	-225	-258
2.	De kostenontwikkeling van de nieuwe gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Utrecht West (SDUW) is in de begroting verwerkt op basis van de Raadsinformatiebrief van 9 juni 2026.	-550	-450	-450	-450

Autonome ontwikkelingen (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
3.	De uitvoering van de anterieure overeenkomst De Meijert is bijgesteld. Hierdoor ontstaan in 2027 en 2028 financiële mutaties, die volledig via de reserves zijn verwerkt.	-338	304	0	0
4.	In 2027 staat de verkoop van het perceel Herenweg 196 en 196A gepland. Door onder meer de kosten voor het opruimen van het terrein valt de netto-opbrengst lager uit. Deze daalt met € 230.000 naar € 320.000. Het nadeel wordt verwerkt via de reserves.	-230	0	0	0
5.	De rijksbijdragen in de algemene uitkering zijn geactualiseerd conform de meicirculaire gemeentefonds 2026 (Raadsinformatiebrief 30 juni 2026).	-160	-490	-1.390	-1.850
6.	De kosten voor verkiezingen in 2027 en 2028 zijn geactualiseerd op basis van de kostenontwikkeling. Voor 2030 is rekening gehouden met zowel de reguliere Tweede Kamerverkiezing als de gemeenteraadsverkiezingen.	-15	-5	-10	-135
7.	De jaarlijks terugkerende lasten voor afschrijvingen en rente zijn geactualiseerd. Deze ontwikkeling werkt door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	0	-323	601	-750
8.	De ramingen voor de opbrengsten uit omgevingsvergunningen zijn geactualiseerd op basis van het verwachte aantal aanvragen. Dit leidt tot wisselende bijstellingen in het financieel meerjarenperspectief.	1.310	1.680	1.180	1.180
9.	De uitvoering van de anterieure overeenkomst Oosterland is geactualiseerd. Dit leidt tot financiële mutaties die volledig via de reserves zijn verwerkt.	138	188	2.262	3.393
10.	De kostenontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is verwerkt in de begroting conform het raadsbesluit van 2 juli 2026.	63	-19	-19	-20
Totaal autonome ontwikkelingen		-546	323	1.949	1.110

2. Nieuw beleid

In onderstaande tabel staan per jaar de structurele en incidentele mutaties. De bijbehorende actie is telkens tussen haakjes vermeld.

Nieuw beleid (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
1.	Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen (B27 1.3.1 en B27 1.3.2) ontstaan tijdelijk extra uitvoeringskosten. Deze mutaties zijn volledig via de reserves verwerkt.	-933	-933	0	0
2.	Bij het behoefteonderzoek voor de woonvisie (B27 1.1.1) is sprake van incidentele kosten. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-30	0	0	0
3.	Voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad (B27 1.1.5) is sprake van incidentele kosten. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-30	-70	0	0
4.	De periodieke kosten voor het stimuleren van doorstroming naar een passende woning (B27 1.1.2) in 2027 en 2030 zijn structureel verwerkt in de meerjarenraming.	-10	0	0	-15
5.	Voor het maken van nieuwe dorpsvisies voor de dorpen als kwaliteitskader voor ruimtelijke ontwikkelingen (B27 1.2.1) ontstaan tijdelijke kosten. Deze mutaties zijn volledig via de reserves verwerkt.	-70	-70	-70	0
6.	Voor de ontwikkeling van het gebied rond Zandeiland 1 en de parkeerplaats bij de A2 (B27 1.3.5) worden incidentele kosten gemaakt. De kosten voor 2027 worden gedekt uit de reserves. De kosten voor 2028 worden ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, omdat het bedrag lager is dan de minimale onttrekking van € 25.000 aan reserves.	-40	-15	0	0
7.	Voor de ontwikkeling van Zandeiland 4 en 5 (B27 1.3.6) worden incidentele kosten gemaakt. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-50	0	0	0
8.	Voor onderzoek naar mogelijkheden tot het vergroten van de aantrekkelijkheid en het gebruik van recreatieve voorzieningen (B27 1.4.1) ontstaan incidentele kosten.	-25	0	0	0

Nieuw beleid (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
	De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.				
9.	Voor het locatieonderzoek en de haalbaarheidstoets voor het realiseren van passantensteigers (B27 1.4.5) wordt in 2027 rekening gehouden met incidentele kosten.	-25	0	0	0
10.	De geplande investering in de doorvaart De Heul (B27 1.4.7) leidt tot structurele kosten. Deze kosten zijn verwerkt in de meerjarenraming.	0	0	-96	-96
11.	Voor onderzoeken naar de mogelijkheden voor veilige en toegankelijke zwemlocaties bij het Abcoudermeer, de Kerkvaart (Mijdrecht) en de Ringvaart (Wilnis) worden incidentele kosten verwacht (B27 1.4.4). De hiermee samenhangende budgettaire mutaties worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-30	-30	0	0
12.	Voor de afronding van de pilot op Waeterrijck, gericht op het onderzoeken van de mogelijkheden voor transformatie naar wonen (B27 1.4.6), worden incidentele kosten verwacht. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-30	-75	0	0
13.	Voor het investeren in de kwaliteit van het openbaar groen (B27 1.5.4 en B27 1.5.5) wordt rekening gehouden met een impuls. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-250	0	0	0
14.	De investering Schoolbrug in Wilnis (B27 1.5.8) leidt tot structurele kosten. Deze kosten zijn verwerkt in de meerjarenraming.	0	-11	-11	-11
15.	Voor een subsidieregeling voor sportaccommodaties die een batterij willen aanschaffen om daarmee het wegvallen van de salderingsregeling voor zonnepanelen op te vangen (B27 1.6.2) is een incidenteel budget opgenomen. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	0	-50	0	0
16.	Het stimuleren van het gebruik van duurzame personen- en vrachtauto's, onder meer door het mogelijk maken van (snellaad)laadpalen, ook op bedrijventerreinen (B27	-50	0	0	0

Nieuw beleid (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
	1.7.2) leidt tot incidentele kosten. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.				
17.	Voor het toekomstgericht inrichten van bedrijventerreinen in Abcoude, Vinkeveen en Mijdrecht (B27 1.8.1) worden incidentele kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-50	-50	0	0
18.	Voor uitbreiding van bedrijventerrein De Bocht (B27 1.8.2) zijn er incidentele kosten. De kosten voor 2028 worden gedekt uit de reserves. De kosten voor 2027 worden ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, omdat het bedrag lager is dan de minimale onttrekking van € 25.000 aan reserves.	-20	-30	0	0
19.	Om prioriteit te geven aan lokale bedrijven om uit te breiden op onze bedrijventerreinen (B27 1.8.3) worden incidentele kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-30	0	0	0
20.	Voor onderzoek naar het draagvlak voor de ontwikkeling van een Techvalley met ondernemers en TechNet Amstel & Venen (B27 1.8.6) worden incidentele kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	0	-50	-50	0
21.	Om het jeugdbeleid (B27 2.1.2) structureel te versterken, zijn hiervoor middelen opgenomen in het meerjarenperspectief.	0	-190	-190	-190
22.	De versterking van de lokale teams (B27 2.2.1 en B27 2.2.2) brengt structurele kosten met zich mee. Deze zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.	-150	-50	0	0
23.	De uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda (B27 2.3.1) vraagt om een structurele investering. De hieruit voortvloeiende kosten zijn opgenomen in het meerjarenperspectief.	-5	-5	-5	-5
24.	Voor het opzetten van een proeftuin waarin inwoners uit de bijstand werkervaring opdoen binnen de gemeentelijke buitendienst (B27 2.3.2) zijn middelen	-46	-36	0	0

Nieuw beleid (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
	nodig. De hiermee samenhangende kosten zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.				
25.	Voor onderzoek (B27 2.3.3) voor de huisvesting van Tumult in Abcoude na 2031 is incidenteel budget opgenomen. De kosten voor 2027 worden ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, omdat het bedrag lager is dan de minimale onttrekking van € 25.000 aan reserves.	-20	0	0	0
26.	Om de handhavingscapaciteit te vergroten, wordt het aantal boa's vanaf 2028 uitgebreid van 4 naar 6 fte (B27 3.1.2). De bijbehorende structurele kosten zijn verwerkt in het financieel meerjarenperspectief.	0	-150	-150	-150
27.	De gemeente neemt maatregelen om de veiligheid van vrouwen in de privésfeer en de openbare ruimte te verbeteren (B27 3.1.3). De bijbehorende structurele kosten zijn opgenomen in het financieel meerjarenperspectief.	-30	-30	-30	-30
28.	De wees- en wrakboten worden opgeruimd (B27 3.1.4) waardoor incidentele kosten worden gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-25	-50	-25	0
29.	Om digitale innovatie en kunstmatige intelligentie (AI) verder te ontwikkelen en toe te passen, worden structurele kosten gemaakt (B27 4.1.3). Deze kosten zijn meegenomen in het financieel meerjarenperspectief.	-150	-50	-50	-50
30.	Voor het nieuwe gemeentehuis is vanaf 2029 een structurele budgetreservering opgenomen in het financieel meerjarenperspectief (B27 4.2.2).	0	0	-800	-800
Totaal nieuw beleid		-2.099	-1.945	-1.477	-1.347

3. Overige ontwikkelingen

In deze begroting zijn er drie overige ontwikkelingen die hierna zijn toegelicht.

Overige ontwikkelingen (bedragen x 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
1.	Het doorvoeren van maatregelen om scherper te bepalen welke taken wel of niet tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoren, leidt tot een beperkter beroep op de Jeugdzorg en de Wmo. Hiermee wordt gestuurd op een doelmatige inzet van ondersteuning en zorg.	500	750	750	750
2.	In 2027 is een taakstellende besparing van € 250.000 opgenomen binnen de bedrijfsvoering en personeelslasten. Vanaf 2028 loopt deze op naar een structurele besparing van € 1.000.000.	250	1.000	1.000	1.000
3.	Vanaf 2028 is in de begroting een structurele stelpost opgenomen voor een besparing op het subsidiejaarplan. De concrete invulling hiervan wordt uitgewerkt en voorgelegd in de Kadernota 2028.	0	500	500	500
Totaal overige ontwikkelingen		750	2.250	2.250	2.250

4. Inzet reserves

Zowel bij de autonome als bij nieuw beleid zijn er diverse incidentele mutaties die verrekend worden met de reserves.

Inzet reserves (bedragen x 1.000)

	2027	2028	2029	2030
1. Autonome ontwikkelingen	430	-492	-2.262	-3.393
2. Nieuw beleid	1.668	1.408	145	0
Totaal inzet reserves	2.098	916	-2.117	-3.393

Onderscheid naar structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente. Structurele baten en lasten keren jaarlijks terug en vormen de basis van de begroting; incidentele baten en lasten zijn uitzonderingen.

Het overzicht laat zien hoe structurele en incidentele resultaten zich ontwikkelen in de jaren 2027 – 2030. Incidentele budgetten worden volledig verrekend met reserves. Een gedetailleerde specificatie hiervan is opgenomen in de Financiële begroting onder onderdeel 04.

Onderscheid naar structureel en incidenteel resultaat (bedragen x 1.000)

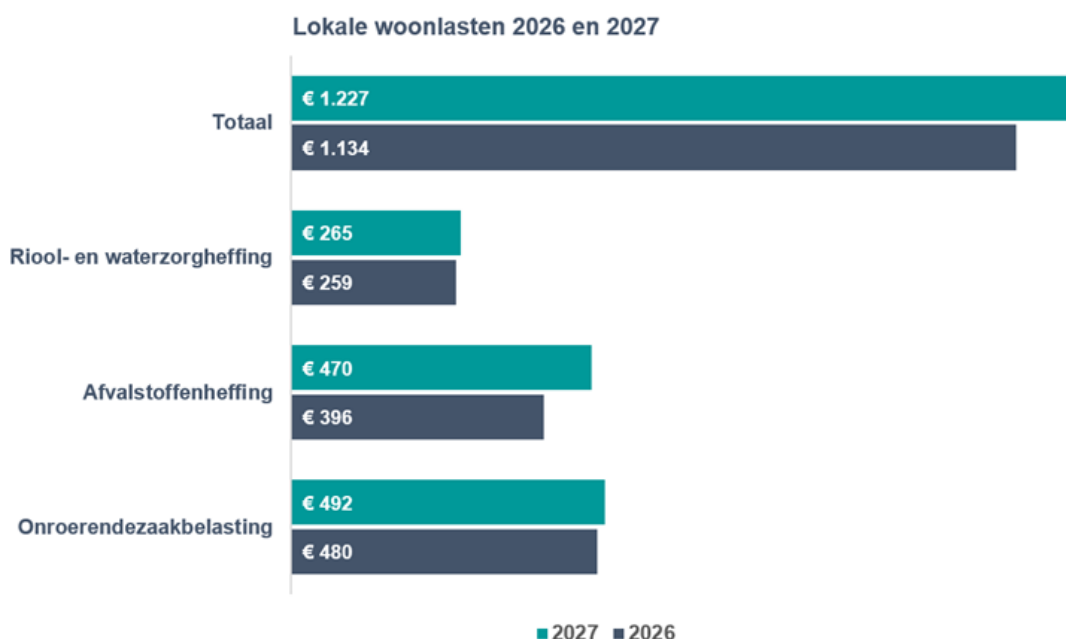
	2027	2028	2029	2030
Structureel saldo van baten en lasten	27	-2.667	-4.537	-4.624
Structurele inzet van reserves	419	419	419	419
Structureel resultaat (- = tekort en + = overschot)	446	-2.248	-4.118	-4.205
Incidenteel saldo van baten en lasten	15.402	-273	300	3.393
Verrekend met reserves	-15.402	273	-300	-3.393
Incidenteel resultaat (- = tekort en + = overschot)	0	0	0	0

Lokale woonlasten

De lokale belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van onze gemeente. Ze maken het mogelijk om voorzieningen op peil te houden, investeringen te doen en de kwaliteit van onze leefomgeving te borgen. In dit onderdeel van de programmabegroting is daarom inzichtelijk gemaakt hoe de woonlasten zich ontwikkelen voor een meerpersoonshuishouden met een koopwoning.

Uit de grafiek blijkt dat de woonlasten in 2027 stijgen van € 1.134 naar € 1.227. Deze stijging komt niet onverwacht: een deel wordt veroorzaakt door de jaarlijkse inflatiecorrectie van 2,5% op de onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en de waterzorgheffing. Daarnaast zien we een duidelijke toename van de afvalstoffenheffing, die met 18,8% stijgt. Dit hangt samen met hogere kosten voor het inzamelen en verwerken van afval, een ontwikkeling die landelijk zichtbaar is en ook onze gemeente raakt.

Voor huishoudens die kiezen voor een kleinere restafvalcontainer pakt de ontwikkeling gunstiger uit. In dat geval dalen de woonlasten in dit voorbeeld met € 100, van € 1.227 naar € 1.127. Daarmee laat de grafiek zien dat inwoners die minder restafval aanbieden, ook daadwerkelijk lagere lasten ervaren.

Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve vormt de centrale buffer voor het opvangen van financiële risico's en incidentele lasten. De reserve wordt aangevuld met rekeningresultaten, opbrengsten uit grondverkoop en de verkoop van maatschappelijk vastgoed. Gezien de huidige risicopositie wordt voorgesteld de ondergrens voor 2027 te handhaven op € 11 miljoen.

Het verloopoverzicht laat de ontwikkeling van de algemene reserve zien voor de periode 2026 – 2030. Daarbij geldt dat de begrotingsresultaten voor deze jaren nog niet definitief zijn en nog kunnen wijzigen. Aan de raad is een voorstel voorgelegd om in 2028 € 12 miljoen over te hevelen naar een nieuwe bestemmingsreserve voor de nieuwbouw van het gemeentehuis. Omdat de besluitvorming hierover nog niet heeft plaatsgevonden, is deze mutatie nog niet verwerkt in het overzicht.

Ontwikkeling algemene reserve 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	13.886	25.895	39.117	39.286	37.338
Te bestemmen rekening- en begrotingsresultaat (jaar -1)	8.871	-718	446	-2.248	-4.118
Incidentele mutaties	3.138	13.940	-277	300	3.343
Verschuiving tussen reserves (onderweg: nieuwbouw gemeentehuis)	0	0	p.m.	0	0
Stand per 31 december	25.895	39.117	39.286	37.338	36.563

Investeringsen 2027

De gemeente voert in 2027 een meerjarig investeringsprogramma uit. Belangrijke posten zijn wegen, buitensportaccommodaties, bruggen en onderwijshuisvesting. Investeringsen worden geactiveerd op de balans en brengen structurele lasten met zich mee die jaarlijks in de programmabegrotingen zijn verwerkt, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente en verzekeringen. De verdeling per onderwerp is hieronder weergegeven.

Investeringsen 2027 (bedragen x 1.000 euro)

	Wegen (waarvan € 2.577.000 wordt bekostigd via rijks- en provinciale bijdragen)	10.376
	Buitensportaccommodaties	1.559
	Bruggen	1.707
	Onderwijshuisvesting	1.261
	Riolering	620
	Voertuigen en materialen	531
	Automatisering	335
	Vastgoed	148
	Speelvoorziening	120
	Afval	100

Investerings 2027 (bedragen x 1.000 euro)

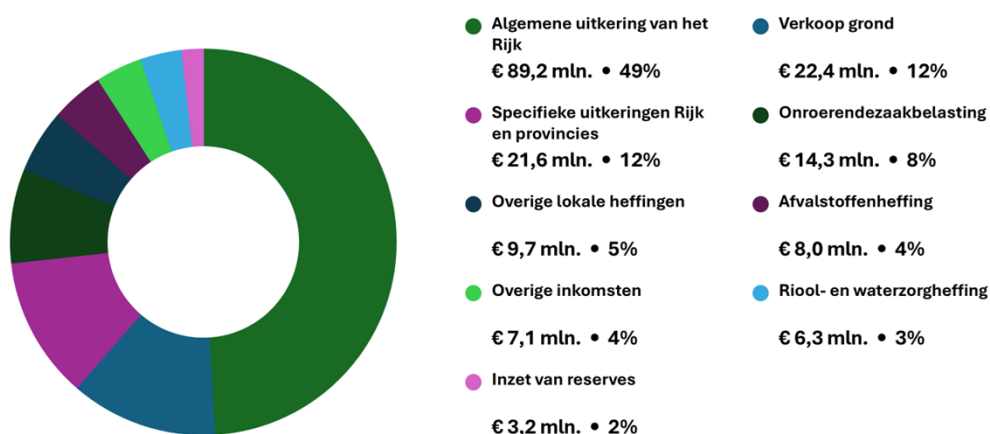
Totaal

16.757

Waar komt het geld vandaan?

De totale baten (inclusief onttrekkingen aan de reserves) van De Ronde Venen worden voor 2027 geraamd op € 181,7 miljoen. Hiervan komt 61 procent van het Rijk via de algemene uitkering en specifieke uitkeringen. De overige 39 procent komt voort uit lokale belastingen, grondverkoop, het aanwenden van reserves en andere inkomsten.

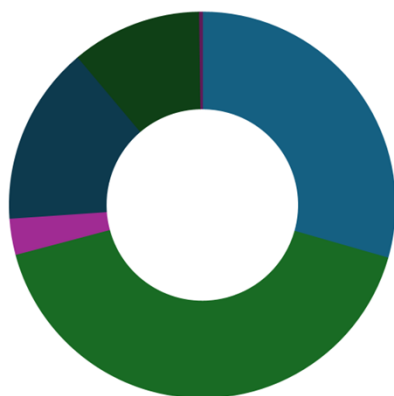
Inkomsten 2027 • totaal € 181,7 mln

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeente voert diverse taken uit zoals onderhoud aan wegen, het verstrekken van bijstandsuitkeringen, jeugdzorg, het verstrekken van een paspoort, het beheer van sportvelden en de brandweerzorg. De bestedingen van deze taken zijn verdeeld over vijf programma's. De totale lasten (inclusief stortingen in de reserves) worden voor 2027 geraamd op € 181,7 miljoen. Hiervan heeft € 0,4 miljoen betrekking op het financieel resultaat.

Bestedingen 2027 • totaal € 181,7 mln

● Samenleven

€ 75,3 mln. • 41%

Wmo, sport, cultuur,
onderwijs, ondersteuning &
volksgezondheid

● Bedrijfsvoering

€ 27,2 mln. • 15%

Dienstverlening &
ondersteuning bestuur

● Veiligheid

€ 5,5 mln. • 3%

Openbare orde,
crisisbeheersing & brandweer

● Wonen

€ 53,5 mln. • 29%

Woningbouw, verkeer,
riolering, ondernemen, afval &
groen

● Financiën

€ 19,8 mln. • 11%

Reserves & uitvoering lokale
heffingen

● Resultaat

€ 0,4 mln. • <1%

Begrotingsresultaat

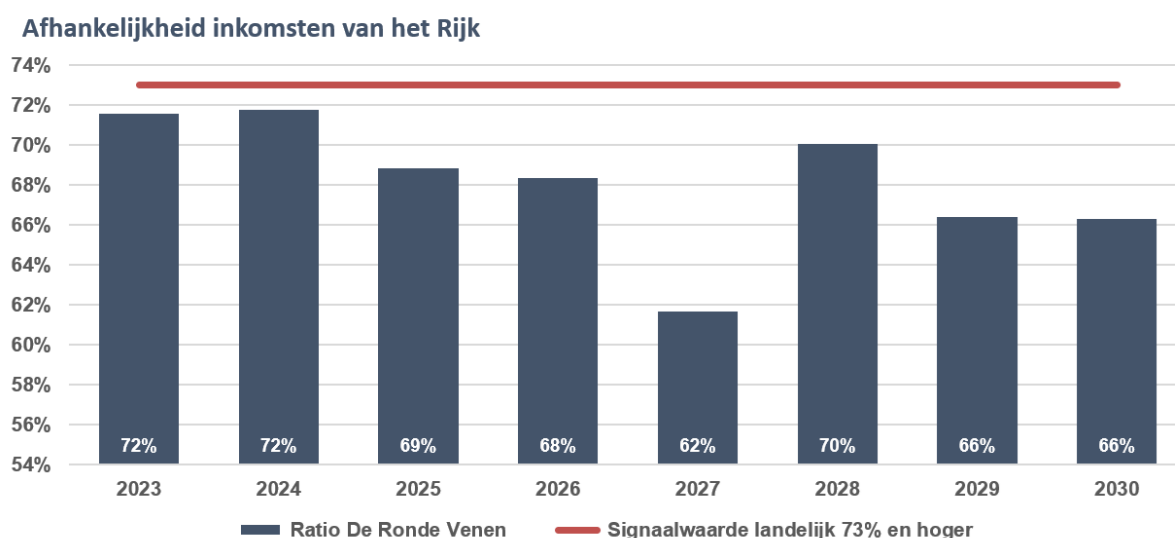
Financieel dashboard

In dit onderdeel is een financieel dashboard opgenomen. Zowel nationale als lokale signaleringswaarden zijn hieraan toegevoegd. Dit biedt een middel voor een beter begrip van de financiële situatie en ondersteunt de dialoog tussen de raad en het college over de financiële positie. Meer informatie over definities van de indicatoren is opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 14 | Definities financiële kengetallen.

De financiële kengetallen zijn ingedeeld naar:

1. Wendbaarheid - Kan de gemeente zich relatief snel aanpassen aan veranderde omstandigheden?
 - 01 | Afhankelijkheid inkomsten van het Rijk.
 - 02 | Uitgaven van verbonden partijen.
 - 03 | Netto investeringsquote.
 - 04 | Afschrijvingen.
 - 05 | Kosten van rente.
 - 06 | Netto schuldquote [BBV].
 - 07 | Belastingcapaciteit [BBV].
2. Weerbaarheid - Kan de gemeente tegen een stootje?
 - 01 | Exploitatieresultaat (voor mutaties reserves).
 - 02 | Structureel exploitatieresultaat [BBV].
 - 03 | Solvabiliteitsratio [BBV].
 - 04 | Grondexploitatie [BBV].
 - 05 | Weerstandratio.

1.01 Wendbaarheid | Afhankelijkheid inkomsten van het Rijk

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter.

Gemeenten zijn in hoge mate afhankelijk van bijdragen van het Rijk voor de uitvoering van hun wettelijke taken. Deze afhankelijkheid maakt de financiële positie kwetsbaar: wanneer rijksbijdragen dalen, heeft dat direct invloed op de uitvoering van voorzieningen en beleid.

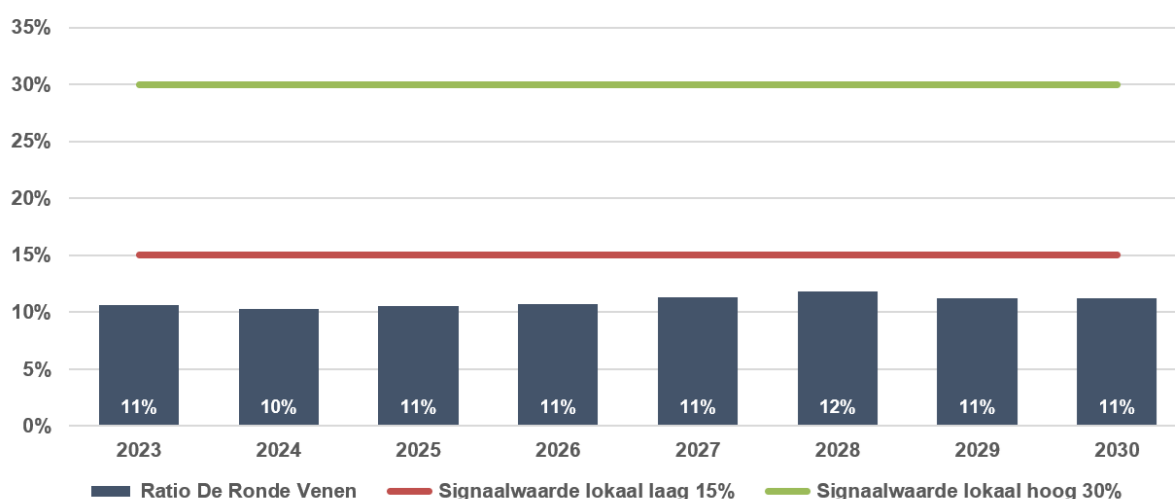
In 2027 daalt de afhankelijkheid van rijksbijdragen tijdelijk. Dit komt door hogere eigen inkomsten, onder andere uit:

- anterieure overeenkomsten zoals De Meijert, Hofland en Argonlocatie;
- verkoop van maatschappelijk vastgoed;
- opbrengsten uit bouwgrond in exploitatie De Bocht.

Deze opbrengsten versterken de financiële positie in 2027, maar hebben een incidenteel karakter en veranderen niets aan de structurele kwetsbaarheid die samenhangt met rijksafhankelijkheid.

1.02 Wendbaarheid | Uitgaven van verbonden partijen

Afhankelijkheid uitgaven aan verbonden partijenn

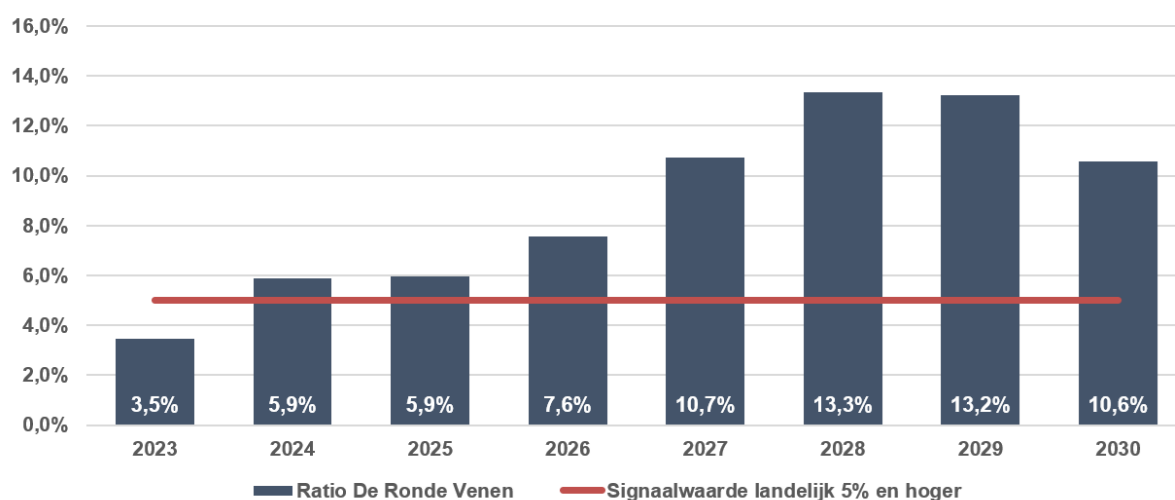
Interpretatie: Hoe lager, hoe beter.

Veel gemeenten besteden een aanzienlijk deel van hun sociaal-domeinbudget via gemeenschappelijke regelingen. Hierdoor gaat gemiddeld circa 30% van het totale budget naar verbonden partijen. Deze constructie biedt schaalvoordelen, maar maakt de financiële positie ook minder wendbaar. Wanneer een groter deel van de kosten bij verbonden partijen ligt, kost het meer tijd om bezuinigingen door te voeren. Dat komt doordat maatregelen altijd gezamenlijk met andere deelnemende overheden moeten worden afgestemd en doorgevoerd.

Daarnaast brengt het mede-eigenaarschap van een verbonden partij extra verantwoordelijkheden en risico's met zich mee. De gemeente heeft niet alleen een financiële rol, maar ook een bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit, continuïteit en doelmatigheid van de uitvoering.

1.03 Wendbaarheid | Netto investeringsquote

Netto investeringsquote

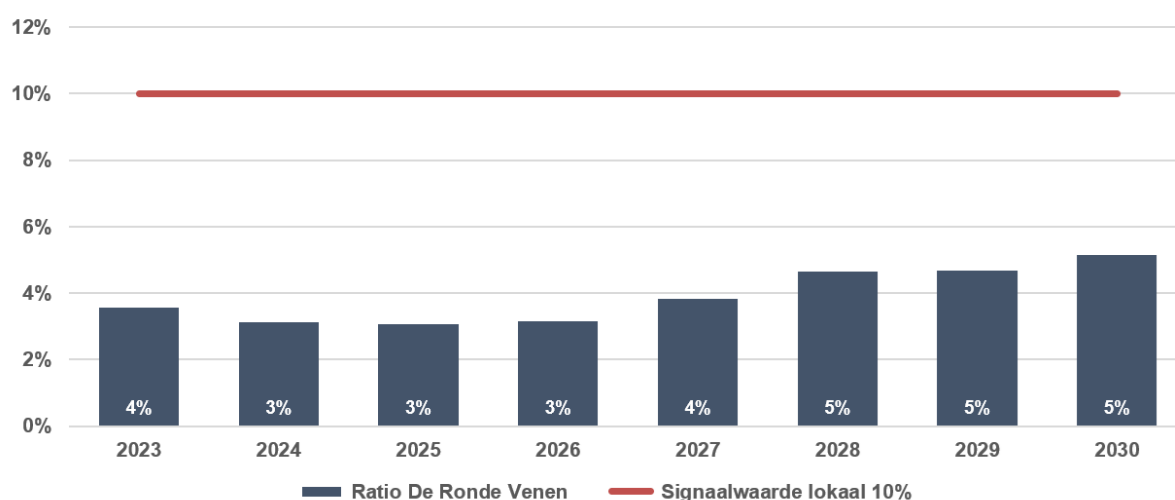

Interpretatie: Te hoge investeringen zorgen voor het oplopen van de netto schuldquote en daarmee voor het oplopen van de schuldverplichtingen. Bij te lage investeringen zijn op termijn achterstallige investeringen nodig, omdat anders de leefbaarheid in de gemeente onder druk komt.

Deze indicator geeft aan dat er een inhaalslag gaande is op het gebied van schoolgebouwen, wegen, bruggen en sportaccommodaties. Dit heeft gevolgen voor de kostenontwikkeling van afschrijvingen en rente, evenals voor de omvang van langlopende leningen.

1.04 Wendbaarheid | Afschrijvingen

Percentage van afschrijvingskosten t.o.v. het totaal aan lasten

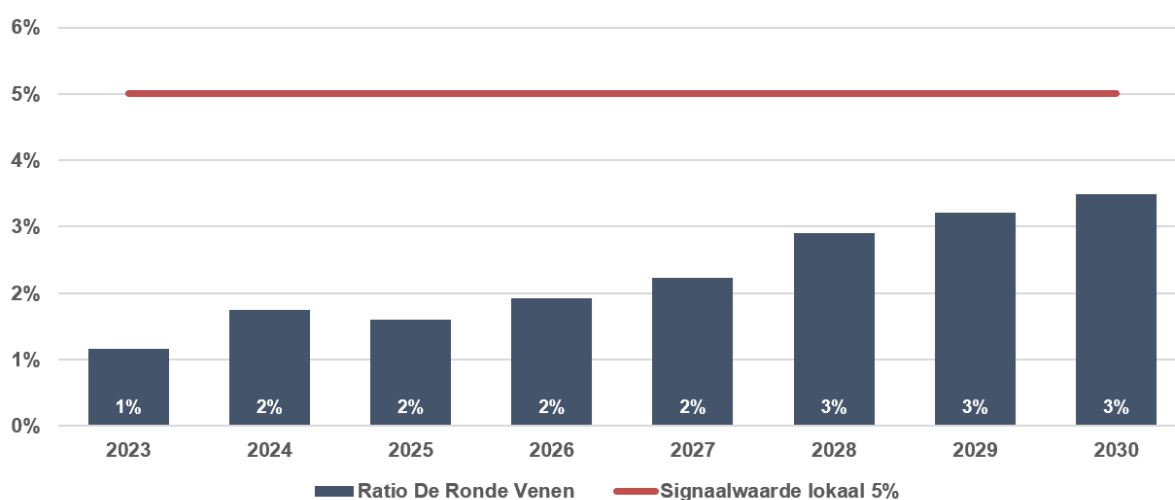
Interpretatie: Hoe lager, hoe beter.

Afschrijvingen ontstaan doordat investeringen meerdere jaren worden gebruikt en de kosten daarvan over die periode worden verdeeld. Wanneer het aandeel afschrijvingslasten in de begroting hoog is, blijft er minder ruimte over voor ombuigingen. Een groot deel van de uitgaven ligt dan immers al vast door eerdere investeringsbeslissingen.

De stijgende afschrijvingslasten sluiten aan bij 1.03 Wendbaarheid | Netto investeringsquote: hoe meer er wordt geïnvesteerd, hoe hoger de toekomstige afschrijvingen en hoe kleiner de flexibiliteit in de begroting.

1.05 Wendbaarheid | Kosten van rente

Percentage van rentekosten t.o.v. het totaal aan lasten

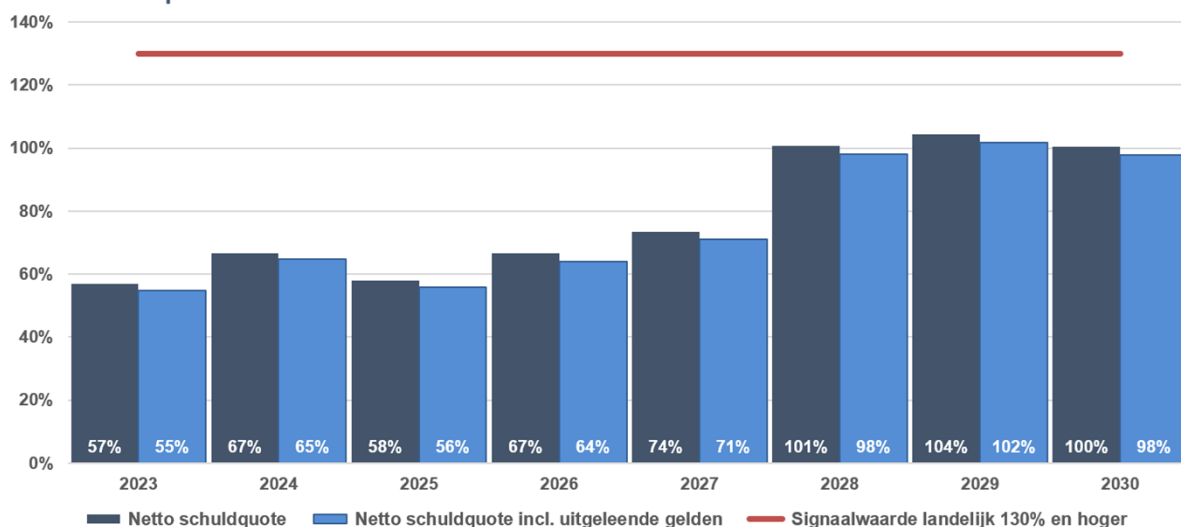
Interpretatie: Hoe lager, hoe beter.

De rentekosten zijn direct gekoppeld aan de omvang van de langlopende leningen. Een hogere schuld betekent hogere rentelasten, waardoor de financiële ruimte voor besparingen en nieuwe investeringen afneemt. Dit beperkt de wendbaarheid van de begroting.

De stijgende rentelasten sluiten aan bij 1.03 Wendbaarheid | Netto investeringsquote. Daar is aangegeven dat de gemeente een inhaalslag aan investeringen uitvoert in schoolgebouwen, wegen, bruggen en sportaccommodaties. Deze investeringen vergroten de schuld en leiden daarmee tot hogere toekomstige rentelasten.

1.06 Wendbaarheid | Netto schuldquote [BBV]

Netto schuldquote

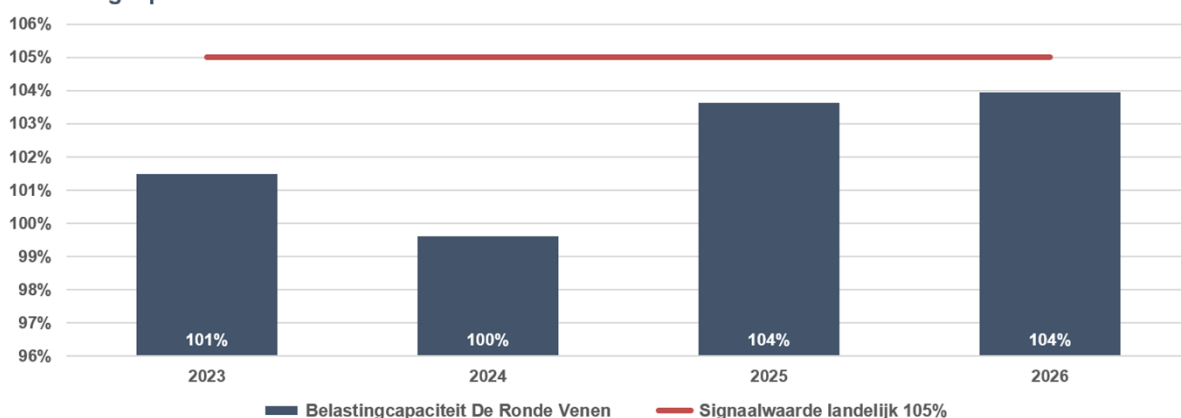
Interpretatie: Hoe lager, hoe beter.

De schulden zijn vooral ontstaan door investeringen waarvoor leningen zijn afgesloten om leveranciers te kunnen betalen. Uit de grafiek blijkt dat de gemeente onder de landelijke signaalwaarde blijft, wat duidt op een beheersbare schuldpositie.

Een hoge schuldquote beperkt de mogelijkheden voor bezuinigingen, omdat leningen langdurig doorwerken in de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe minder ruimte er overblijft om financiële tegenvallers op te vangen of beleid bij te sturen.

1.07 Wendbaarheid | Belastingcapaciteit (BBV)

Belastingcapaciteit

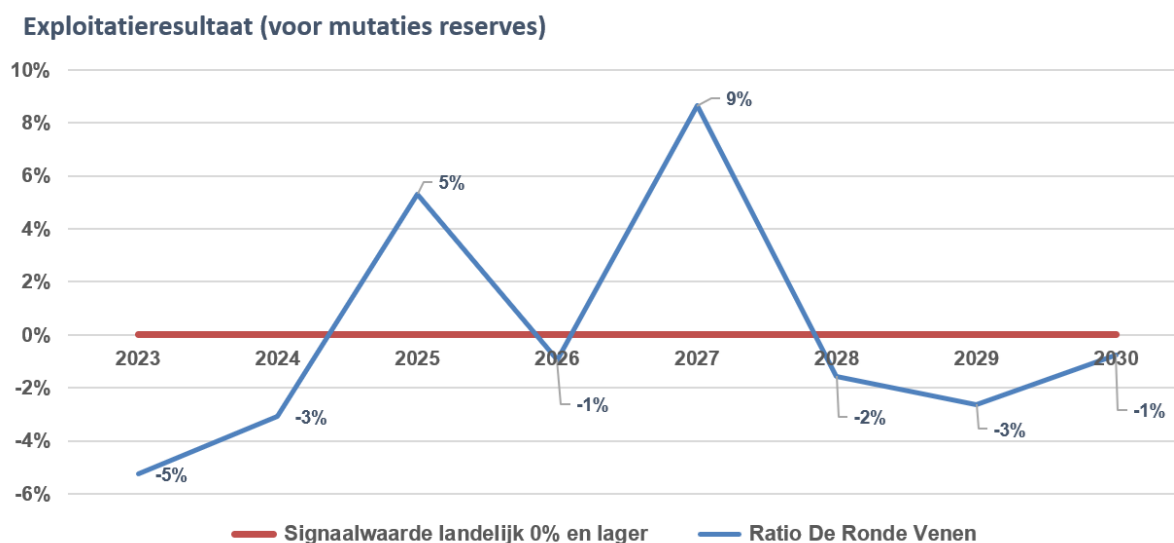

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter.

De belastingcapaciteit laat zien hoe de lokale belastingdruk zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. In 2026 bedragen de gemiddelde gemeentelijke woonlasten voor een meerpersoonshuishouden € 1.091. In De Ronde Venen zijn deze woonlasten € 1.134, wat iets boven het landelijk gemiddelde ligt.

Wanneer de woonlasten in een gemeente al boven het landelijke gemiddelde liggen, is de ruimte om tarieven verder te verhogen beperkter.

2.01 Weerbaarheid | Exploitatieresultaat (voor mutaties reserves)

Interpretatie: Bij twee negatieve exploitatieresultaten in drie jaar springt het licht op oranje.

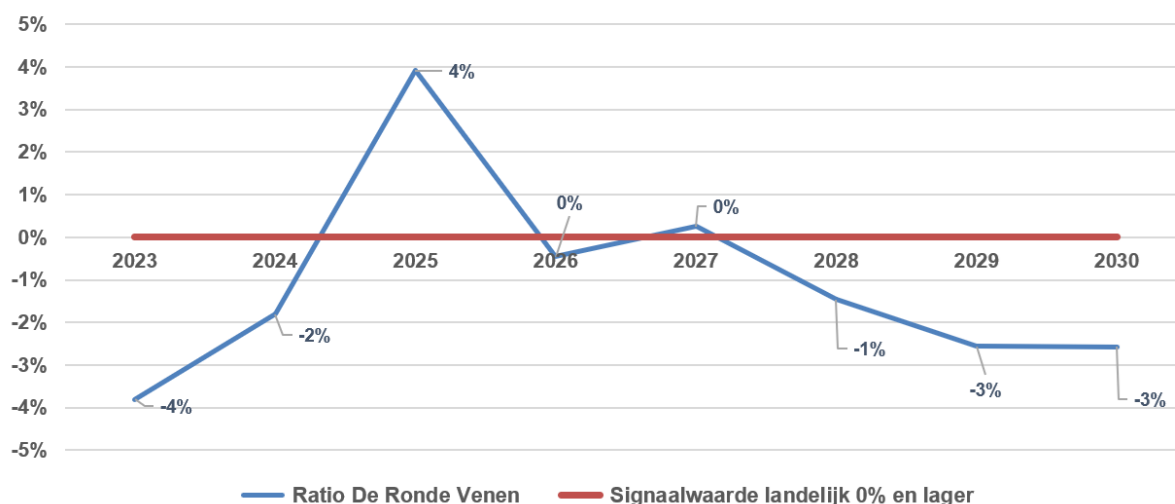
In dit kengetal worden zowel incidentele als structurele baten en lasten samengevoegd. Door deze mix van eenmalige en doorlopende posten ontstaat in de periode 2023 – 2030 een wisselend beeld.

In 2027 zijn er verschillende incidentele opbrengsten, waaronder anterieure overeenkomsten De Meijert, Hofland en Argonlocatie alsmede verkoop van maatschappelijk vastgoed. Deze incidentele meevallers zorgen voor positieve exploitatieresultaten vóór mutaties in de reserves.

Het daaropvolgende kengetal, structureel exploitatieresultaat, laat zien hoe het resultaat eruitziet zonder deze eenmalige posten en geeft daarmee een zuiverder beeld van de structurele financiële positie.

2.02 Weerbaarheid | Structureel exploitatieresultaat [BBV]

Structureel resultaat na mutaties reserves

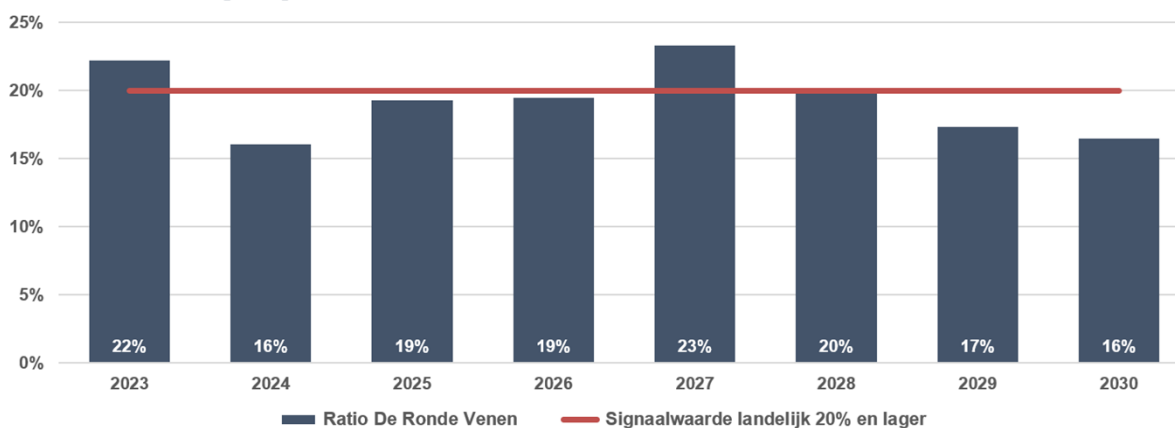
Interpretatie: Bij twee negatieve exploitatieresultaten in drie jaar springt het licht op oranje.

Het structurele exploitatieresultaat laat in de periode 2023 – 2030 een wisselend beeld zien. De belangrijkste oorzaak is de onzekerheid rond de rijksbijdragen voor jeugdzorg. Voor 2026 en 2027 ontvangt de gemeente hogere bijdragen, terwijl in de loop van 2027 duidelijk wordt of gemeenten vanaf 2028 extra middelen krijgen of dat het Rijk landelijke maatregelen neemt om het beroep op jeugdzorg te verminderen.

Daarnaast nemen de afschrijvings- en rentelasten toe door het meerjareninvesteringsprogramma. Deze stijgende vaste lasten drukken op het structurele resultaat.

2.03 Weerbaarheid | Solvabiliteitsratio [BBV]

Solvabiliteitsratio [BBV]

Interpretatie: Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe sterker de vermogenspositie en hoe lager de afhankelijkheid van vreemd vermogen.

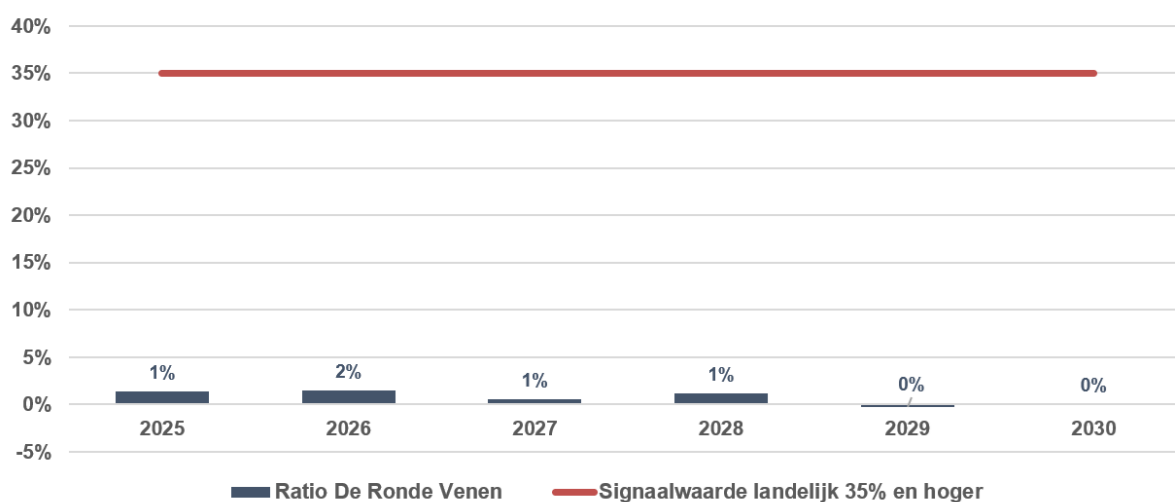
Door de opbrengsten uit anterieure overeenkomsten en de verkoop van maatschappelijk vastgoed stijgt de solvabiliteit in 2027 naar 23%. Dit betekent dat de gemeente in dat jaar een sterkere vermogenspositie heeft.

Vanaf 2028 daalt de solvabiliteit weer. Dat komt door twee ontwikkelingen:

- Onzekerheid rijksbijdragen jeugdzorg: in 2026 en 2027 ontvangt de gemeente hogere bijdragen, maar pas later in 2027 wordt duidelijk of gemeenten vanaf 2028 extra middelen krijgen of dat het Rijk maatregelen neemt om het beroep op jeugdzorg te beperken.
 - Stijgende vaste lasten: de afschrijvings- en rentelasten nemen toe door het meerjareninvesteringsprogramma, wat het structurele resultaat drukt en daarmee de solvabiliteit verlaagt.
-

2.04 Weerbaarheid | Grondexploitatie [BBV]

Grondexploitatie [BBV]

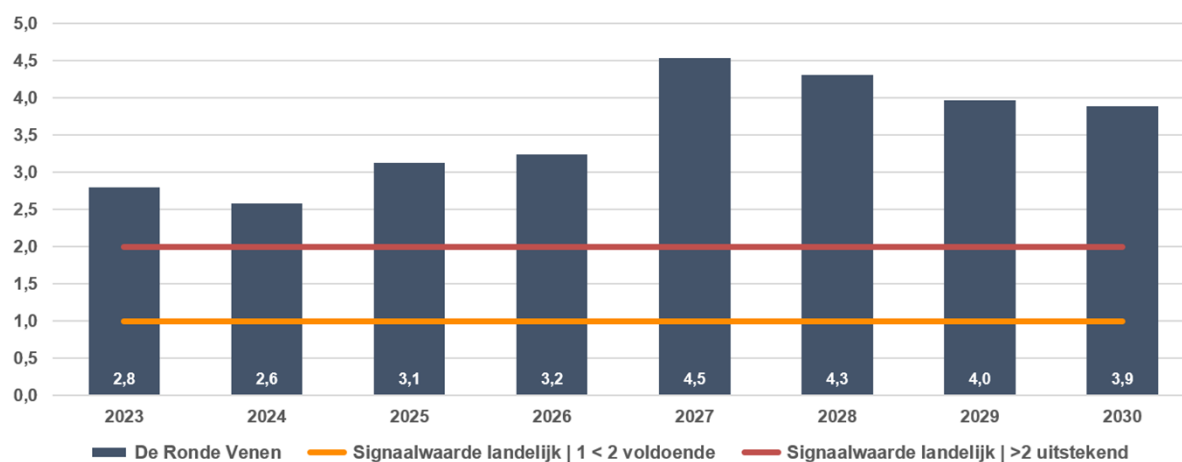

Interpretatie: Hoe lager, hoe minder risico's.

Vanaf 2025 is de gemeente gestart met de grondexploitatie voor bedrijventerrein De Bocht. De bijbehorende risico's blijven laag, omdat de exploitatie financieel beheersbaar is en de verwachte opbrengsten aansluiten bij de gemaakte afspraken en planning.

2.05 Weerbaarheid | Weerstandsratio

Weerstandsratio

Interpretatie: tenminste voldoende om risico's te kunnen opvangen.

De verhouding tussen weerstandscapaciteit (alle middelen die beschikbaar zijn om niet-begrote tegenvallers op te vangen (o.a. reserves, resultaten, stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit) en risico's blijft over de jaren uitstekend. In 2027 stijgt de ratio naar 4,5, vooral door de opbrengsten uit anterieure overeenkomsten en de verkoop van vastgoed. Deze incidentele inkomsten versterken tijdelijk de beschikbare capaciteit om risico's op te vangen. Zie voor meer informatie de paragraaf 2 | Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kerngegevens 2023 - 2027

	2023	2024	2025	Prognose 2026	Prognose 2027
Inwoners					
Aantal per 1 januari	45.572	45.813	45.921	45.739	45.780
Mutatie	241	108	-182	41	120
Aantal per 31 december	45.813	45.921	45.739	45.780	45.900
Woningen					
Aantal per 1 januari	18.872	19.039	19.070	19.090	19.140
Mutatie	167	31	20	50	150
Aantal per 31 december	19.039	19.070	19.090	19.140	19.290
Woningen naar type					
Eengezinswoning (Hieronder vallen vrijstaande woningen, aaneengebouwde woningen, zoals twee-onder-één-kapwoningen, boerderijen met woningen en voorts alle rijenhuizen)	79,4%	78,9%	78,8%	78,8%	78,8%
Meergezinswoning (Hieronder vallen flats, galerij-, portiek-, beneden- en bovenwoningen en appartementen)	20,6%	21,1%	21,2%	21,2%	21,2%
Huishoudens op 1 januari					
Eenpersoonshuishoudens	6.189	6.338	6.390	6.450	6.510
Meerpersoonshuishoudens	13.559	13.625	13.630	13.590	13.580
Totaal huishoudens	19.748	19.963	20.020	20.040	20.090

Programma's

Programma 1 | Wonen

1.1 | Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2027

B27 | 1.1 Voldoende betaalbare en passende woningen in alle dorpen

Activiteiten 2027

B27 | 1.1.01 We doen een nieuw behoefteonderzoek zoals dat eerder is uitgevoerd bij het opstellen van de Woonvisie

Met de resultaten kunnen we per dorp beter aansluiten op de woningwensen van onze inwoners. Zo zorgen we voor vitale dorpen, voor nu en in de toekomst. In 2027 wordt dit onderzoek opgeleverd, zodat de uitkomsten kunnen worden meegenomen in het volkshuisvestingsprogramma.

B27 | 1.1.02 We stimuleren doorstroming, zodat inwoners in een passende woning kunnen wonen

We informeren inwoners actief over bestaande regelingen en onderzoeken nieuwe mogelijkheden om doorstroom te stimuleren. Daarnaast wordt de nieuwe Huisvestingsverordening ter vaststelling aan de raad aangeboden.

B27 | 1.1.03 We onderzoeken of we de voorrangsregeling voor vitale beroepen kunnen uitbreiden naar ondersteunende functies in het onderwijs en naar meer locaties in de zorg

Dit doen we door de experimenteerregeling om te zetten naar een beleidsregel. In 2027 voeren we deze uit en in 2028 evalueren we dit. Voor de rest blijven we terughoudend met het aantal voorrangsmogelijkheden.

B27 | 1.1.04 We maken beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten

We bieden een beleidsvoorstel aan op basis van het onderzoek dat in 2026 is uitgevoerd.

B27 | 1.1.05 We verkennen de mogelijkheden voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad

We stellen hiervoor een projectleider aan om de mogelijke maatregelen voor woningdelen, hospitaverhuur, woningsplitsing, transformatie en het optoppen van platte daken uit te werken en op te nemen in het volkshuisvestingsprogramma.

B27 | 1.1.06 Ook na 2040 blijven we bouwen voor onze inwoners; daarom verkennen we nu al mogelijkheden

We bouwen 4.800 woningen tot 2040 en volgen de planning uit de Woonvisie De Ronde Venen 2025 - 2030. Vanaf nu verkennen we de mogelijkheden om richting 2050 onze bouwambitie te verdubbelen. Dat start met een analyse van kansen en mogelijkheden die in 2027 wordt opgeleverd.

B27 | 1.1.07 We kijken kritisch naar de regeldruk in het Omgevingsplan

Daarvoor bereiden we een wijzigingsbesluit voor het Omgevingsplan voor. De insteek hierbij is het verlenen van vergunningen te versoepelen en ontwikkelingen sneller mogelijk te maken. We schrappen waar mogelijk regels, ondersteunen initiatiefnemers en waar nodig spreken we adviseurs aan op tijdige en complete stukken.

B27 | 1.1.08 Bij de Demmeriklanden in Vinkeveen bouwen we 19 woningen bij de Spoordijk en knappen de Spoordijkzone op

Hiervoor stellen we een ruimtelijk kader op. Dit is een kwaliteitsimpuls voor het gebied. Het uitzicht op het veenweidelandschap vanaf de Demmerik blijft behouden.

B27 | 1.1.09 We richten een raad van woningzoekenden op

Hiermee geven we woningzoekenden een stem bij woningbouwontwikkelingen.

B27 | 1.1.10 We nemen meer regie in de woningbouw

Doelstelling 2027

B27 | 1.2 Groene, veilige en levendige dorpen

Activiteiten 2027

B27 | 1.2.1 We maken nieuwe dorpsvisies voor de dorpen als kwaliteitskader voor integrale ruimtelijke ontwikkelingen

In 2027 ronden we de dorpsvisie Wilnis-Mijdrecht af. Opbrengsten van participatie worden verwerkt tot de visie, waarin aandacht is voor woningbouw, mobiliteit, bedrijventerreinen, voorzieningen, leefbaarheid, groen en dorpse identiteit. Ook de entreezone N201/De Boemerang, het OV-knooppunt Mijdrecht-Centrum, het dorpsplein en de westelijke ontsluiting worden hierbij betrokken.

We starten met de dorpsvisies Baambrugge en De Hoef met aandacht voor het borgen van leefbaarheid, groen, scholen, verenigingen en veilige fiets- en voetgangersverbindingen. Ook het 'wijkje erbij' wordt uitgewerkt.

B27 | 1.2.2 De verkeerssituatie voor fietsers en voetgangers is een vast onderdeel van ruimtelijke plannen

We realiseren extra fietsenstallingen in het centrum van Abcoude en Mijdrecht.

B27 | 1.2.3 We actualiseren de omgevingsvisie 'Sterke Dorpen, Rijke Landschappen'

Nieuwe ontwikkelingen nemen we op in een helder toekomstbeeld. Zo blijven we werken aan een gemeente waar wonen, werken en recreëren prettig samengaan. Hiermee starten we in 2027, waarbij de planning wordt afgestemd op de Dorpsvisie Wilnis-Mijdrecht.

B27 | 1.2.4 We actualiseren de advieslijst in het kader van de Omgevingswet

Hiermee werken we in 2027, zodat we deze in 2028 opnieuw kunnen evalueren.

B27 | 1.2.5 We richten de Hoogstraat in Abcoude opnieuw in

Dit bereiden we voor vanaf 2027.

Doelstelling 2027

B27 | 1.3 Op de Vinkeveense Plassen gaan natuur, recreatie, ondernemen en wonen hand in hand

Activiteiten 2027

B27 | 1.3.1 We voeren het bestemmingsplan Vinkeveen Plassen zorgvuldig uit

Naast het reparatiebesluit (1.3.2) bieden we de raad een verordening aan of leggen beleidsregels voor ter vaststelling die uitzonderingen onder voorwaarden regelt voor diverse zaken van het bestemmingsplan:

- Het overnachten van recreanten in jachthavens en op de legakkers in een blokhut of boot of tent mogelijk.
- Een uitvoerbare ontheffingsregeling voor bootlengte, liggingduur en een tweede boot aan legakkers.

- De beperking van verhuurmogelijkheden op de legakkers conform de verhuurregeling voor woningen (huisvestingsverordening).

Dit in aanvulling op de vergunningverlening en toezicht en handhaving.

B27 | 1.3.2 We repareren het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen zorgvuldig en goed onderbouwd binnen de juridische mogelijkheden

- De maximale oppervlakte van de bebouwing op legakkers wordt teruggebracht naar de regeling uit het ontwerpbestemmingsplan VVP (2023);
- De coulanceregeling wordt opnieuw verwerkt in het BP VVP voor eigenaren van grote onverkavelde legakkers;
- We werken aan een oplossing voor de bebouwingsmogelijkheden voor legakkers in Zone III nabij Botshol, de zogenoemde rode lus. Met hierbij aandacht voor de bufferzone ten opzichte van Natura 2000-gebied Botshol uit het Utrechts Programma Landelijk Gebied.

Het reparatiebesluit wordt zorgvuldig juridisch onderbouwd. Hiervoor wordt een voorstel aan de raad aangeboden. Daarnaast ligt het huidige bestemmingsplan ook bij de Raad van State waarvan de uitspraak in 2027 wordt verwacht.

B27 | 1.3.3 We verlagen tijdelijk de opslag op het legestartief voor vergunningaanvragen illegaal gerealiseerde bouwwerken

Deze verlaging geldt voor 3 jaar, van 50% naar 10%, met terugwerkende kracht vanaf 1 september 2025. Zo ondersteunen we aanvragers en stimuleren we legalisatie via vergunningen. Deze verlaging wordt tot 2028 doorgevoerd in de legesverordening.

B27 | 1.3.4 Vanaf de start van het recreatieseizoen 2027 voeren we betaald parkeren in op de parkeerplaatsen van zandeiland 1 en 4

Voor het betaald parkeren worden begin 2027 op zandeiland 1 en 4 slagbomen geplaatst en de overige werkzaamheden uitgevoerd, zodat het betaald parkeren vanaf 1 april van start kan. Daarnaast worden de flankerende maatregelen ingevoerd (diverse parkeerverboden e.d.). Voor zandeiland 1 hanteren we een lager tarief om de parkeerdruk te sturen. Voor watersportverenigingen en duikers werken we een passende regeling uit.

B27 | 1.3.5 We ontwikkelen het gebied rond zandeiland 1 en de parkeerplaats bij de A2 samen met de provincie en Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) recreatief

Dit verhoogt zowel de kwaliteit als de opbrengsten van het gebied. We werken hiervoor een schets en een globale businesscase uit. Dit starten we op door:

- Starten bestuurlijke en ambtelijke afstemming met provincie Utrecht en Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL).
- Vaststellen scope, uitgangspunten en randvoorwaarden voor kwaliteitsverbetering, recreatieve ontwikkeling en opbrengstverhoging.
- Opstellen eerste schets voor gebiedsontwikkeling, inclusief functies, bereikbaarheid en landschappelijke inpassing.
- Verkennen van kansen, risico's en haalbaarheid van aanvullende functies, waaronder een hotel.
- Voorbereiden aanpak, planning en besluitvorming voor de uitwerking en implementatie.

B27 | 1.3.6 Samen met het recreatieschap werken we aan de ontwikkeling van Zandeiland 4 en 5

Hiervoor stellen we een ruimtelijk kader vast met aandacht voor de verhuizing van De Plashoeve, een multifunctioneel gebouw waarin de gemeente, Staatsbosbeheer, het recreatieschap, het waterschap AGV en hulpdiensten samen kunnen werken en ruimte voor hun vaartuigen. In 2026 en 2027 stellen

we middelen beschikbaar voor de voorbereidende werkzaamheden, waaronder de verplaatsing van de duikwinkel en de Plashoeve.

B27 | 1.3.7 Er blijft een openbare boothelling beschikbaar bij de Vinkeveense Plassen

De boothelling op zandeiland 4 blijft open, terwijl we zoeken naar een alternatieve locatie.

B27 | 1.3.8 We realiseren een multifunctioneel gebouw op eiland 4

We werken aan een ontwerp in afstemming met de betrokkenen: het recreatieschap, brandweer, politie, reddingsbrigade en handhaving.

B27 | 1.3.9 Toezicht en handhaving volgen een meerjarige en risicogestuurde aanpak, conform het Uitvoeringsplan Toezicht en Handhaving Vinkeveense Plassen

Totdat de Raad van State uitspraak doet, handhaven we alleen bij excessen en met gerichte acties.

Doelstelling 2027

B27 | 1.4 We zijn een gastvrije en vitale gemeente

Activiteiten 2027

B27 | 1.4.1 We vergroten de aantrekkelijkheid, zichtbaarheid en het gebruik van recreatieve voorzieningen

We inventariseren en analyseren de recreatieve routenetwerken, bewegwijzering en de verbinding met het lokale aanbod conform de Uitvoeringsagenda Recreatie & Toerisme 2026 - 2030.

B27 | 1.4.2 We versterken de lokale marketing van De Ronde Venen en werken toe naar een duurzame organisatievorm voor de uitvoering hiervan

- Verkennen van een passende organisatievorm voor de uitvoering van lokale marketing.
- In beeld brengen van draagvlak, rollen en financieringsmogelijkheden.
- Uitvoeren van gemeentelijke marketingactiviteiten binnen bestaande capaciteit en middelen, conform de marketingstrategie.

Hiermee vergroten we de zichtbaarheid van recreatieve routes, evenementen, arrangementen en andere toeristische voorzieningen

B27 | 1.4.3 We verkennen met Staatsbosbeheer of overname van de Spoordijk tussen de N212 en de Ringdijk in Vinkeveen mogelijk is

Hierbij onderzoeken we eigendom, beheer, onderhoud, juridische randvoorwaarden en financiële consequenties.

B27 | 1.4.4 We onderzoeken de mogelijkheden voor veilige en toegankelijke officiële zwemlocaties bij het Abcoudermeer, de Kerkvaart (Mijdrecht-West) en de Ringvaart in Wilnis

We voeren haalbaarheids- en locatieonderzoek uit naar waterkwaliteit, veiligheid, bereikbaarheid en benodigde voorzieningen voor het Abcoudermeer. Dit doen we in samenwerking met de provincie, het waterschap en andere betrokken partners.

B27 | 1.4.5 We realiseren passantensteigers op strategische locaties in Vinkeveen en Wilnis

We voeren locatieonderzoek en een haalbaarheidsstudie uit. En ontwikkelen een voorlopig ontwerp voor één of meerdere passantensteigers. Dit doen we om de bereikbaarheid van horeca, winkels en voorzieningen vanaf het water te verbeteren.

B27 | 1.4.6 We ronden de pilot op Waatterijck af, waarin we onderzoeken of transformatie naar wonen mogelijk is

We ronden het transformatieplan af en bereiden de planologische procedure voor. De resultaten evalueren we zorgvuldig en we verkennen of deze transformatie ook toegepast kan worden op andere parken.

B27 | 1.4.7 We realiseren een ontbrekende schakel in het recreatieve vaar- en fietsnetwerk: de doorvaart bij De Heul en het fietspad langs de Geuzensloot

We streven ernaar de doorvaart bij De Heul in 2028 uit te voeren en het fietspad langs de Geuzensloot in 2030 te realiseren.

Doelstelling 2027

B27 | 1.5 Inwoners voelen zich gelukkig, trots en veilig in hun buurt

Activiteiten 2027

B27 | 1.5.1 We houden glas- en kledingbakken op acceptabele afstand in woonwijken en zorgen voor een nettere inrichting en beter onderhoud

Op basis van de inventarisatie naar de inrichting, het onderhoud en de afstand in woonwijken wordt een vervangingsplan voor glas- en kledingbakken opgesteld en uitgevoerd.

B27 | 1.5.2 We verhogen het aantal toegestane bezoeken aan het afvalbrengstation, wanneer dat veilig kan

We evalueren de huidige werkwijze en doen op basis daarvan een voorstel voor eventuele verhoging.

B27 | 1.5.3 Bij herijking van de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) houden we rekening met klimaatadaptatie

Dit doen we in de jaarlijkse herijking van de LIOR.

B27 | 1.5.4 We zorgen voor meer groen, water en schaduwplekken en planten minstens 500 bomen

We starten de uitvoering van de eerste vergroeningsmaatregelen in bestaande wijken en bij nieuwe ontwikkelingen. We planten een eerste tranche bomen aan. Dit doen we op basis van een inventarisatie van kansrijke locaties voor vergroening, water en schaduw. We koppelen het aan lopende projecten, herinrichtingen en onderhoudsprogramma's.

B27 | 1.5.5 We investeren in de kwaliteit van het openbaar groen en werken toe naar CROW beeldkwaliteit B

B27 | 1.5.6 We realiseren openbare beweegplekken, zoals trapveldjes, wandelroutes en buitensportplekken

Op basis van een inventarisatie van verbeterkansen stellen we een geprioriteerde uitvoeringsagenda op met locaties, maatregelen, verantwoordelijke teams en financiële dekking. Waar mogelijk worden de eerste maatregelen uitgevoerd. Dit draagt bij aan gezondheid en ontmoeting. Ook rustplekken horen daarbij.

B27 | 1.5.7 We stimuleren betrokkenheid van inwoners en bedrijven, onder andere via groenadoptie en buurttuinen

Dit brengen we actief onder de aandacht.

B27 | 1.5.8 We maken de Schoolbrug over de Ringvaart in Wilnis toegankelijk voor mindervaliden

Dit wordt aanbesteed en uitgevoerd op basis van het opgestelde bestek.

Doelstelling 2027

B27 | 1.6 We werken aan een duurzame, leefbare en toekomstbestendige gemeente

Activiteiten 2027

B27 | 1.6.1 We ontwikkelen een visie met het oog op waterberging en watertekort

De visie stellen we in 2027 op. We hebben oog voor de afvoer van water en kijken naar ruimte voor waterberging om het teveel aan water vast te houden voor als watertekort dreigt.

B27 | 1.6.2 We ontwikkelen een subsidieregeling voor verenigingen die een batterij willen aanschaffen om het wegvallen van de salderingsregeling voor zonnepanelen op te vangen

We verkennen de behoefte en brengen de financiële en uitvoeringsconsequenties in kaart. We verkennen de rijks- en provinciale subsidiemogelijkheden die we als gemeente kunnen optoppen.

B27 | 1.6.3 We ondersteunen sportverenigingen met advies en informatie bij het verduurzamen van hun accommodaties

Voortzetten van de ondersteuning (d.m.v. benutten BOSA- en DUMAVA-regeling) en verkennen van mogelijkheden voor het uitbreiden van de al bestaande gemeentelijke aanvullende financiële regeling.

B27 | 1.6.4 We onderzoeken praktische en innovatieve oplossingen voor netcongestie, zoals buurtbatterijen en energiehubs

We starten het onderzoek en zoeken daarbij naar initiatieven van en voor inwoners (energiecoöperaties) met waar mogelijk betrokkenheid vanuit lokale ondernemers en zoeken we samenwerking met de provincie en netbeheerders.

B27 | 1.6.5 We doen een pilot met een accu bij een zonneveld voor het testen van energieopslag en buffering

We selecteren een geschikt initiatief vanuit het bestaande beleid voor grootschalige opwek als basis voor een pilot met energieopslag.

B27 | 1.6.6 We stimuleren zon op daken en breiden de geplande solarcarport bij het Veenweidebad uit, als hiervoor een sluitende businesscase mogelijk is

De besluitvorming over de solarcarport wordt voorbereid en volgt in 2028.

B27 | 1.6.7 We bepalen onze aanpak rond netcongestie, uitbreiding van het stroomnet en de regionale en nationale energie-infrastructuur

Ook onderzoeken we hoe we inwoners kunnen helpen met alternatieven en het voorkomen van overbelasting van het stroomnet. We brengen de gevolgen van netcongestie voor de gemeente in beeld en prioriteren welke thema's en risico's om een proactieve aanpak vragen. Opstellen van een aanpak en eerste acties in gang zetten.

Doelstelling 2027

B27 | 1.7 Goede, snelle en veilige verbindingen

Activiteiten 2027

B27 | 1.7.1 We realiseren de Doorfietsroute Wilnis-Schiphol

We realiseren de Doorfietsroute in 3 fasen. De uitvoering start in 2027 met fase 1: We passen het huidige pad, waar nu fietsen en wandelen is toegestaan, op de oude spoordijk tussen N212, Veenweg

en Mijdrecht aan richting een vrijliggend wandel- en fietspad. Dat doen we met respect voor de natuurlijke omgeving. De overige fasen volgen in 2028 en 2029.

B27 | 1.7.2 We pleiten bij de provincie Utrecht voor een 3e aansluiting op de N201 bij Mijdrecht-West

Het onderzoek en de afstemming met de provincie worden in 2027 afgerond. Het gaat om een aansluiting, met een doorsteek naar de Oosterlandweg en voor de verbreding van de N201 tussen Uithoorn en de afrit Mijdrecht-West.

B27 | 1.7.3 We onderzoeken hoe we gedragsverandering kunnen bereiken als het om keuzes voor vervoermiddel, rijgedrag en snelheid gaat

Dit doen we samen met inwoners.

B27 | 1.7.4 We moedigen lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit aan, in combinatie met het verbeteren van infrastructuur en voorzieningen

We stellen (communicatie)beleid op hoe we bij de realisatie van nieuwe infrastructuur en voorzieningen het lopen, fietsen, het ov-gebruik en het gebruik van deelmobiliteit kunnen stimuleren.

B27 | 1.7.5 We stimuleren de actie 'Ieder kind een fiets'. We zorgen dat kinderen veilig naar school en sportvereniging kunnen fietsen

We doen onderzoek naar de fietsroutes tussen huis en school/sportvereniging, inventariseren de knelpunten en stellen maatregelen op om deze knelpunten te verhelpen.

B27 | 1.7.6 We beperken waar mogelijk overlast door doorgaand (vracht)verkeer door hierover afspraken te maken met ondernemers

We evalueren het in 2026 gestarte project om de overlast door vrachtverkeer te verminderen en we onderzoeken de toepasbaarheid op andere locaties in de gemeente.

B27 | 1.7.7 We stimuleren het gebruik van duurzame personen- en vrachtauto's, onder meer door het mogelijk maken van (snellaad)laadpalen, ook op bedrijventerreinen

We realiseren zo veel mogelijk laadvoorzieningen binnen de beperkingen van de netcongestie en we blijven het aanleggen van kabelgoten toestaan.

Doelstelling 2027

B27 | 1.8 Een sterke lokale economie, samen met ondernemers

Activiteiten 2027

B27 | 1.8.1 We richten de bedrijventerreinen in Abcoude, Vinkeveen en Mijdrecht toekomstgericht in

Daardoor kunnen ondernemers beter zakendoen, werken medewerkers in een prettige omgeving en blijven de bedrijventerreinen aantrekkelijk om te ondernemen. In 2027 stellen we een plan van aanpak op voor het bedrijventerrein Mijdrecht dat in de jaren daarna wordt uitgevoerd. De andere bedrijventerreinen volgen daarna.

B27 | 1.8.2 Wij werken aan verdere uitbreiding van het bedrijventerrein

Dit sluit aan bij onze woonambitie en de daarbij te realiseren werkgelegenheid. De inzet is om de uitbreiding van bedrijventerrein de Bocht te verdubbelen. Hiervoor hebben we andere overheden zoals de provincie nodig. In 2027 zorgen we voor een sterke inhoudelijke onderbouwing om onze lobby kracht bij te zetten.

B27 | 1.8.3 Waar mogelijk geven we prioriteit aan lokale bedrijven om uit te breiden op onze bedrijventerreinen

Dit doen we door middel van uitgifteprotocollen en actief accountmanagement.

B27 | 1.8.4 We organiseren de dag van de ondernemer

Wij organiseren jaarlijks een inspirerende netwerkbijeenkomst voor ondernemers uit onze gemeente. Dit sluit aan op het landelijke initiatief van MKB-Nederland.

B27 | 1.8.5 We stellen een economische visie op en voeren deze uit

Na het vaststellen van de visie nemen we de uitvoering ter hand.

B27 | 1.8.6 We onderzoeken het draagvlak voor de ontwikkeling van een Techvalley met ondernemers en TechNet Amstel & Venen

Daarbij onderzoeken we actief welke Europese middelen kunnen worden ingezet om dit initiatief te financieren. Dit starten we vanaf 2028 op.

1.2 | Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Het werkgebied van Recreatieschap Stichtse Groenlanden is zeer gevarieerd: van plassen en veenweidegebieden in het westen van de provincie tot het weidegebied boven Utrecht en de uiterwaarden van de Lek. De gebieden worden intensief gebruikt voor wandelen, fietsen, vissen en diverse vormen van watersport. Staatsbosbeheer beheert de terreinen namens het recreatieschap. Samen met provincie, gemeenten, waterschap en andere partners werken we aan recreatiegebieden waar mens en natuur in balans zijn.

Voor onze gemeente beheert het recreatieschap de recreatieterreinen op en rond de Vinkeveense Plassen, verzorgt het toezicht en handhaving en werkt aan de verdere ontwikkeling van de zandeilanden.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

De Omgevingsdienst Utrecht (ODU) voert namens provincie en Utrechtse gemeenten milieu-, natuur- en omgevingstaken uit, zoals vergunningverlening, toezicht & handhaving, bodemonderzoek en het leveren van regionale kennis en data.

Afvalbedrijf Cyclus N.V.

Cyclus NV is voor onze gemeente de schakel tussen afval (inzameling) en de opwerking tot waardevolle grondstoffen (verwerking). Cyclus NV werkt op een maatschappelijk verantwoorde manier aan een schone en veilige leefomgeving.

Marickenland

Marickenland groeit uit tot een natuur- en recreatiegebied van bijna 300 hectare. Het eerste deelgebied van 150 hectare is nu afgerond. In dit deel zijn voormalige weilanden omgevormd tot natte natuur, met rietland, bloemrijk grasland en leefgebied voor soorten zoals de grote karekiet en de otter. Bezoekers kunnen hier nu wandelen, vogels kijken en kinderen kunnen spelen in de

natuurspeelplaats. De provincie Utrecht, gemeente De Ronde Venen, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Staatsbosbeheer werken samen aan de verdere ontwikkeling van dit natuurgebied.

N.V. Vitens

Vitens draagt bij aan de drinkwatervoorziening en –kwaliteit. Zij leveren drinkwater aan bijna 6 miljoen klanten in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht en Overijssel en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland.

Mooisticht

Stichting MooiSticht stelt de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit De Ronde Venen samen. De commissie geeft onafhankelijk monumenten- en welstandsadvies bij ruimtelijke ontwikkelingen. De commissie is benoemd op basis van artikel 17.9 van de Omgevingswet. De gemeente vraagt hen om advies bij aanvragen omgevingsvergunning, vooroverlegplannen en complexe ruimtelijke vraagstukken. In de commissie zitten ervaren en onafhankelijke professionals in de architectuur, bouw- en cultuurhistorie, landschapsarchitectuur en stedenbouw. Het advies dat zij geven is niet-bindend, de gemeente is het bevoegd gezag.

1.3 | Wat zijn de financiële risico's?

In onderstaande tabel is opgenomen de top vijf van risico's behorend bij dit programma. Een totaaloverzicht van alle risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Toelichting Begroting 2027	Begroting 2027
1.	Terugvallende inkomsten bouwleges	De opbrengsten uit bouwleges zijn afhankelijk van de voortgang en omvang van grote bouwprojecten. Bij vertraging bestaat het risico dat geraamde inkomsten pas in een latere periode worden ontvangen.	525
2.	Vervuilde grond bij werken	Het risico dat we vervuilde grond tegenkomen bij werken en deze moeten laten onderzoeken, apart ontgraven en afvoeren volgens de daarvoor geldende milieueisen, wat kan leiden tot vertraging en extra kosten.	500
3.	Aansprakelijkstelling Omgevingswet	Risico dat een schadevergoeding wordt verstrekt voor vermeend geleden schade.	500
4.	Revitalisering en huurkwestie woonwagens	Bij verliezen van de rechtszaak moet de gemeente een bedrag aan de winnende partij betalen. De omvang van dit bedrag is uiterst onzeker.	300
5.	Overige risico's programma 1	Dit is het restant van de overige risico's die vallen onder programma 1.	1.050
Totaal			2.875

1.4 | Wat mag het kosten?

Financiën | Programma 1

Bedragen x €1.000					
Programmabudget	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	52.093	53.492	47.980	57.521	56.155
Baten	31.069	49.328	26.633	34.946	36.184
Totaal saldo van baten en lasten	-21.023	-4.165	-21.347	-22.575	-19.971

1.5 | Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?

MIP Programma 1

- Naast de programmabudgetten zijn er investeringen gepland die bijdragen aan de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Deze investeringen hebben een meerjarig nut: inwoners profiteren er meerdere jaren van.
- De afschrijvingslasten starten in het jaar ná afronding van een investering en worden dan onderdeel van de betreffende programmabudgetten.
- Ten aanzien van de WoKT-gelden geldt dat er in totaal 12,5 miljoen aan WoKT-middelen toegekend zijn door het Rijk en op termijn worden uitgekeerd.
- In onderstaande tabel staan de geplande nieuwe investeringsbudgetten voor de jaren 2027 tot en met 2030.

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
1.	Afval	Containers	0	30	0	0
2.	Afval	Perscontainers	0	40	80	0
3.	Afval	Nieuw beleid: Glas- en textielbakken)	100	100	0	0
		Totaal afval	100	170	80	0
4.	Bruggen	Brug de Hoef Elektrische installaties	287	0	0	0
5.	Bruggen	Brug de Hoef Hydraulische installaties	309	0	0	0
6.	Bruggen	Brug de Hoef Slagbomen	167	0	0	0
7.	Bruggen	Brug de Hoef Constructie staal	117	0	0	0
8.	Bruggen	Middenweteringbrug Elektrische installaties	0	211	0	0
9.	Bruggen	Middenweteringbrug Hydraulische installaties	75	381	0	0
10.	Bruggen	Middenweteringbrug Slagbomen	0	293	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
11.	Bruggen	Middenweteringbrug Constructie staal	0	70	0	0
12.	Bruggen	Waverbrug Elektrische installaties	0	0	82	0
13.	Bruggen	Waverbrug Hydraulische installaties	0	0	24	0
14.	Bruggen	Waverbrug Slagbomen	0	0	78	0
15.	Bruggen	Waverbrug Staal	0	0	26	0
16.	Bruggen	Reconstructie houten bruggen	275	275	275	275
17.	Bruggen	Rijkstraatweg 53 Constructie beton	185	0	0	0
18.	Bruggen	Zand en Jaagpad Constructie beton	0	30	0	0
19.	Bruggen	Heulweg Constructie beton	0	15	0	0
20.	Bruggen	Reconstructie steigers	15	25	20	0
21.	Bruggen	Reconstructie duikers	50	50	50	50
22.	Bruggen	Nieuw beleid: Schoolbrug in Wilnis	227	0	0	0
23.	Bruggen	Beweegbaar Oudendamsebrug	0	0	0	390
		Totaal bruggen	1.707	1.350	555	715
24.	Riolering	Maatregelen klimaatadaptie	50	50	50	0
25.	Riolering	Vervanging en renovatie	270	350	350	0
26.	Riolering	Herenweg Vinkeveen	300	0	0	0
		Totaal riolering	620	400	400	0
27.	Vastgoed	Gemeentewerf Mijdrecht (MJOP)	0	36	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
28.	Vastgoed	Gemeentewerf Wilnis (MJOP)	0	21	0	0
29.	Vastgoed	Overige gebouwen (MJOP)	21	82	0	0
30.	Vastgoed	Geitenwei (MJOP)	36	0	0	0
31.	Vastgoed	Hertenkamp (MJOP)	0	41	0	0
		Totaal vastgoed	57	180	0	0
32.	Voertuigen en materialen	Nissan EV - 2 auto's	90	0	0	
33.	Voertuigen en materialen	Strooier Aebi Schmit	50	0	0	0
34.	Voertuigen en materialen	Fuso Canter - 2 voertuigen	166	0	0	0
35.	Voertuigen en materialen	Iveco 35c	80	0	0	0
36.	Voertuigen en materialen	Opel Combo	45	0	0	0
37.	Voertuigen en materialen	2 sneeuwschuiven	50	0	0	0
38.	Voertuigen en materialen	Strooier vrachtwagen	50	0	0	0
39.	Voertuigen en materialen	Aebi Strooier - 2 stuks	0	72	0	0
40.	Voertuigen en materialen	Toyota Proace kieper	0	46	0	0
41.	Voertuigen en materialen	Houtversnipperaar (2 stuks)	0	0	60	0
42.	Voertuigen en materialen	Toro cirkelmaaier (2 stuks)	0	0	60	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
43.	Voertuigen en materialen	Strooier Aebi Schmit	0	0	44	0
44.	Voertuigen en materialen	Scania p320	0	0	200	0
45.	Voertuigen en materialen	Haak-arm-kraan	0	0	125	0
46.	Voertuigen en materialen	Aebi Schmit sneeuwschuif	0	0	25	0
47.	Voertuigen en materialen	Nissan EV	0	0	0	50
48.	Voertuigen en materialen	Afzetcontainers	0	0	0	35
49.	Voertuigen en materialen	Toyota Pro EV	0	0	0	45
50.	Voertuigen en materialen	Sneeuwschuif	0	0	0	25
		Totaal voertuigen en materialen	531	118	514	155
51.	Wegen	Cliffordweg	760	0	0	0
52.	Wegen	Fase 2 Herenweg Vinkeveen reconstructie	1.400	0	0	0
53.	Wegen	Aanpassing kruising Pieter Joostenlaan met toeritten naar CSW waarvan € 220.000 verrekend via SPUK Verkeersveiligheidsmaatregelen	820	0	0	
54.	Wegen	Bozenhoven (Dorpsstraat - Anselmusstraat)	0	1.000	0	0
55.	Wegen	Burgemeester Fernhoutlaan (Amstelhoek)	0	150	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
56.	Wegen	Hofland (Dukaton - Dorpsstraat)	0	1.250	0	0
57.	Wegen	Oevervoorziening Herenweg in Vinkeveen	1.214	0	0	0
58.	Wegen	Oevervoorziening Stationstraat in Abcoude	540	0	0	0
59.	Wegen	Oevervoorziening Molenweg 19 t/m de punt	0	1.886	0	0
60.	Wegen	Oevervoorziening Zand en Jaagpad	0	0	1.261	0
61.	Wegen	Oevervoorziening Rijksstraatweg 95 t/m Donkervliet	0	0	0	1.592
62.	Wegen	Centrumplan Vinkeveen fase 2: Herinrichting Plevierenlaan - Roerdompstraat waarvan € 750.000 verrekend via SPUK Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) en € 950.000 via anterieure overeenkomst	1.700	0	0	0
63.	Wegen	Centrumplan Vinkeveen fase 3: Kerklaan waarvan € 580.000 verrekend via SPUK WoKT en € 720.000 via anterieure overeenkomst	0	1.300	0	0
64.	Wegen	Centrumplan Vinkeveen fase 4: Herenweg, vanaf Kerklaan t/m kruising N201 waarvan € 710.000 verrekend via SPUK WoKT en € 890.000 via anterieure overeenkomst	0	0	1.600	0
65.	Wegen	Realisatie fietspad naar OV- halte Vinkeveen waarvan € 320.000 verrekend via SPUK	0	570	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
		WoKT en € 250.000 via provinciale bijdrage				
66.	Wegen	Upgrade bushalte Vinkeveen waarvan verrekend via € 230.000 via SPUK WoKT en € 250.000 via provinciale bijdrage	0	0	480	0
67.	Wegen	Doorfietsroute Wilnis- Uithoorn waarvan verrekend 100% met SPUK WoKT en via provinciale bijdrage	877	3.326	2.710	0
68.	Wegen	Mobiliteitshub centrum Mijdrecht waarvan € 1.130.000 verrekend via SPUK WoKT en € 1.450.000 via provinciale bijdrage	0	2.580	0	0
69.	Wegen	Verbreiding Oosterlandweg/Kruising Oude Spoorbaan waarvan € 1.600.000 verrekend met SPUK WoKT	0	1.600	0	0
70.	Wegen	Aanpassen kruising Piet Heinlaan (Amstelhoek) waarvan € 275.000 verrekend met anterieure overeenkomst	0	790	0	0
71.	Wegen	Westerlandweg	690	0	0	0
72.	Wegen	'Groen groeit mee' - Aanleg fietsbrug en overige infrastructurele maatregelen ontsluiting Oosterland	500	1.380	0	0
73.	Wegen	Dijkverbetering Zand en Jaagpad (wegdek)	400	0	0	0
74.	Wegen	Nieuw beleid: Voorbereiding Hoogstraat Abcoude	0	50	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
75.	Wegen	Nieuw beleid: Fietsenstalling Abcoude en Mijdrecht	75	0	0	0
76.	Wegen	Nieuw beleid: Doorvaart De Heul	1.400	0	0	0
		Totaal wegen	10.376	15.882	6.051	1.592
77.	Speelvoorzieningen	Vervangen skatebaan	120	0	0	0
		Totaal speelvoorzieningen	120	0	0	0
		Totaal	13.511	18.100	7.600	2.462

1.6 | Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

- Economie:
 - Functiemenging.
 - Vestigingen (van bedrijven).
- Volksgezondheid en Milieu:
 - Omvang huishoudelijk restafval.
 - Hernieuwbare elektriciteit.
- Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing:
 - Gemiddelde WOZ-waarde.
 - Nieuw gebouwde woningen.
 - Demografische druk.
 - Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden.
 - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden.

Deze indicatoren, evenals de indicatoren van andere programma's, zijn opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 12 | Landelijke indicatoren BBV.

Programma 2 | Samenleven

2.1 | Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2027

B27 | 2.1 Sterke sociale basis

Activiteiten 2027

B27 | 2.1.1 We ondersteunen en waarderen inwoners die iets voor elkaar en de samenleving betekenen

Bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, mantelzorg en inwonersinitiatieven. Hiervoor stellen we een vrijwilligersplan op. We maken mantelzorgondersteuning een expliciet onderdeel van ons gezondheidsbeleid in de nieuwe gezondheidsnota.

B27 | 2.1.2 Kinderen en jongeren die opgroeien in De Ronde Venen doen dat in een kansrijke, inclusieve, gezonde, veilige en positieve leef- en leeromgeving

Acties die in 2026 in gang zijn gezet worden voortgezet:

- Samenwerkingsagenda Educatieve Partners 2027 - 2030 opstellen.
- Onderwijskansenbeleid opstellen. Met het Onderwijskansenbeleid richten wij ons op het voorkomen en verminderen van achterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 12 jaar om zo bij te dragen aan gelijke kansen en een kansrijke ontwikkeling.
- Thuisonderwijs: kinderen en hun ouders stimuleren om de schoolgang te hervatten.
- We stellen een nieuw jeugd- en jongerenbeleidsplan op.
- We evalueren de pilot intensivering jongerenwerk Abcoude en het jongerenwerk gemeente-breed.

B27 | 2.1.3 We ontwikkelen een integraal en samenhangend preventieplan, met gerichte investeringen, dat samenhangt met de regionale AZWA-werkagenda

Na de vaststelling van de AZWA-werkagenda voor de regio Utrecht West starten wij met het opstellen van een lokaal preventieplan om de gezondheid, het welzijn en de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. Wij laten het preventieplan vaststellen door de gemeenteraad, voeren dit plan uit en monitoren wat de resultaten zijn van de interventies en activiteiten.

B27 | 2.1.4 We vergroten de eigen kracht van inwoners, versterken sociale netwerken en zorgen ervoor dat inwoners, waar nodig, in hun eigen omgeving ondersteuning kunnen krijgen

Maatschappelijke organisaties, vrijwilligers, inwonersinitiatieven, algemene voorzieningen en de gemeente zijn beter met elkaar verbonden, waardoor inwoners eenvoudiger hun weg vinden naar ontmoeting, activiteiten en passende ondersteuning. We ontwikkelen op basis van een gebiedsgerichte analyse passende initiatieven die bijdragen aan een sterke sociale basis en ondersteuning dichtbij inwoners.

B27 | 2.1.5 We stellen een samenhangende seniorenbeleid op

Hierin staan zowel de behoeften van senioren als hun waardevolle rol in de samenleving centraal. Daarvoor inventariseren we wie er betrokken moeten zijn bij het opstellen van een seniorenagenda en hoe het samenhangt met andere initiatieven.

B27 | 2.1.6 We stimuleren maatschappelijke participatie door versterking van de functie van de Groene Hart Pas

We onderzoeken de mogelijkheden om het zwaartepunt van de financiële ondersteuning te verschuiven van de individuele inkomens toeslag naar de Groene Hart Pas. Daarmee wordt een bredere doelgroep gericht ondersteund.

Doelstelling 2027

B27 | 2.2 Stevige lokale teams

Activiteiten 2027

B27 | 2.2.1 Vanaf 1 januari 2028 hebben we een robuust, wijkgericht systeem waarbij Sterke Lokale Teams integraal en domein-overstijgend werken, met focus op preventie

Bijbehorende acties:

- Lichte vormen van begeleiding door jeugdconsulenten bieden we als gemeente zelf. We passen de uitvoering hierop aan, zodat er voldoende capaciteit is voor zowel begeleiding als de poortwachtersfunctie.
- We onderzoeken of het maatschappelijk werk door de gemeente zelf kan worden georganiseerd binnen de stevige lokale teams.
- We organiseren de teams dichtbij inwoners in Abcoude, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis, op plekken waar mensen elkaar ontmoeten.
- We streven naar een daling van het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van (gecontracteerde) jeugdhulp. De stevige lokale teams spelen hierbij een centrale rol door te verwijzen naar het voorveld en door normalisering van vragen.

In 2027 vinden de noodzakelijke activiteiten plaats rond bij voorbeeld samenwerking, huisvesting en inrichting.

B27 | 2.2.2 We investeren in datagestuurde werken in het sociaal domein

Na inventarisatie van de behoefte bouwen en implementeren we nieuwe dashboards. Hiermee wordt data toegankelijk. Met behulp van betrouwbare gegevens kunnen we betere beslissingen nemen, maatschappelijke problemen eerder herkennen en inwoners effectiever en efficiënter ondersteunen.

Doelstelling 2027

B27 | 2.3 Samen actief in De Ronde Venen

Activiteiten 2027

B27 | 2.3.1 We stellen een Lokale Inclusie Agenda op

Daarmee werken we aan een inclusieve samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft en werken we samen met de provincie Utrecht en andere gemeenten. We maken een beknopte en uitvoerbare Lokale Inclusie Agenda op basis van de inventarisatie van behoeften en ervaringen van maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen die is vastgelegd in een startnotitie voor de agenda. De agenda heeft aandacht voor het VN-verdrag Handicap, LHBTIQA+ (Regenboogstembusakkoord) en antidiscriminatie. We bepalen prioriteiten en sluiten aan bij bestaande initiatieven.

B27 | 2.3.2 We starten een proeftuin met begeleide participatieplaatsen bij de buitendienst

Het doel is om een aantal participatieplaatsen voor inwoners uit de bijstand te realiseren bij de gemeentelijke buitendienst en het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte in de dorpskernen te

verhogen. Bij succesvolle evaluatie wordt de proeftuin gecontinueerd en/of structureel geborgd binnen de organisatie.

B27 | 2.3.3 We ronden in 2027 een onderzoek naar mogelijke scenario's voor Tumult af

We onderzoeken de opties voor de huisvesting van Tumult in Abcoude na 2031, zodat we het onderhoud van het gebouw hierop kunnen afstemmen.

Doelstelling 2027

B27 | 2.4 Onderwijs dat verbindt en cultuur die kleurt, geven ruimte voor groei en ontmoeting

Activiteiten 2027

B27 | 2.4.1 We herijken het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

We kijken daarbij naar inwonersontwikkeling en sluiten daar maximaal op aan. We maken zo min mogelijk gebruik van tijdelijke huisvesting omdat dit onnodig kostbaar is.

B27 | 2.4.2 We vergroten de zichtbaarheid van lokale kunst en cultuur

Daarvoor verkennen we de mogelijkheden om het gemeentehuis en de dorpshuizen in te zetten voor tentoonstellingen van lokale kunst en cultuur als laagdrempelige expositielocaties.

B27 | 2.4.3 We stimuleren kunst in de openbare ruimte

We verkennen geschikte locaties en samenwerking met lokale organisaties en kunstenaars om ruimte te bieden aan kunstprojecten, waaronder muurschilderingen en streetart.

B27 | 2.4.4 We ondersteunen de doorontwikkeling van De Rank tot een volwaardig theater

Een eventuele eenmalige financiële bijdrage is afhankelijk van een solide businesscase, cofinanciering en afzonderlijke besluitvorming. In overleg met de initiatiefnemers de businesscase, bespreken we en organiseren we de mogelijke gemeentelijke rol.

B27 | 2.4.5 We versterken de positie van monumenten als onderdeel van het recreatieve en toeristische aanbod van De Ronde Venen en zorgen voor structureel onderhoud van herkenningspunten en culturele routes

Hierdoor kunnen meer inwoners en bezoekers onze cultuurhistorie beleven. We doen dit in het kader van de Uitvoeringsagenda Recreatie en Toerisme 2026 - 2030.

2.2 | Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?

Gemeenschappelijke regeling gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Op grond van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de publieke gezondheid. De 26 gemeenten in de regio Utrecht hebben hiervoor de gemeentelijke gezondheidsdienst: de GGD-regio Utrecht. Het gaat om:

- De organisatie van gezondheidszorg bij rampen, in samenwerking met andere veiligheidsorganisaties.
- Het voorkomen en bestrijden van ziektes en epidemieën.
- De jeugdgezondheidszorg 0 tot 18 jaar.
- Het monitoren van de lokale en regionale gezondheidstoestand.
- Inspectie van de Kindercentra en WMO-toezicht.

Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Utrecht West (SDUW)

SDUW wordt een publiekrechtelijke uitvoeringsorganisatie waarin de deelnemende gemeenten hun regionale taken binnen het sociaal domein bundelen. Het betreft onder andere beleidsontwikkeling, inkoop en contractmanagement van jeugdhulp en Wmo, de regionale backoffice (zorgadministratie), toezicht en kwaliteitsborging en het Regionaal Expertiseteam. Deze gemeenschappelijke regeling treedt formeel in werking per 1 januari 2027.

Kansis (Stichting Beschut Werk en Stichting Groenwerk)

Kansis is het regionale sociaal ontwikkelbedrijf dat namens gemeenten beschut werk, re-integratietrajecten en uitvoerende diensten (onder meer groenonderhoud en facilitaire werkzaamheden) levert. De organisatie begeleidt deelnemers naar (betaald) werk, verzorgt plaatsing en werkbegeleiding en voert inkoopopdrachten uit voor gemeenten; resultaten worden gerapporteerd in plaatsingen, urenproductie en uitstroom. Gemeenten gebruiken Kansis om uitvoering te organiseren, sociale doelstellingen te realiseren en deelnemers duurzaam naar de arbeidsmarkt te laten doorstromen.

Stichting Ons Dorpshuis (sociaal cultureel centrum De Boei)

Stichting Ons Dorpshuis (De Boei) verzorgt de huisvesting van activiteiten in het Sociaal Domein, met name ten behoeve van de kern Vinkeveen.

2.3 | Wat zijn de financiële risico's?

Risico's van programma 2

In onderstaande tabel is opgenomen de top vijf van risico's behorend bij dit programma. Een totaaloverzicht van alle risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)			
Nr.	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027
1.	Openeinderegelingen - Jeugdwet.	Het risico in de jeugdwet is de beschikte ten opzichte van de af te nemen zorg, tariefstijgingen en een grotere hulpvraag.	480
2.	Borg- en garantstellingen - Maatschappelijke instellingen	De gemeente staat garant voor twee bankleningen die zijn gesloten voor een sporthuis. Als uitgangspunt is genomen dat 10% van de borgstelling wordt opgenomen in de risicoparagraaf.	440

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027
3.	Openeinderegelingen - Wmo	Het risico is dat de gemeente niet van tevoren weet welke aanspraak er gedaan wordt op de voorzieningen. Daarnaast is er sprake van dubbele vergrijzing in de gemeente De Ronde Venen.	258
4.	Openeinderegelingen - Werk en inkomen	Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering is gestegen. Van de openeinderegeling wordt 5% opgenomen als risico op een overschrijding.	300
5.	Overige risico's van programma 2	Dit is het restant van de overige risico's die vallen onder programma 2.	320
Totaal			1.798

2.4 | Wat mag het kosten?

Financiën | Programma 2

Bedragen x €1.000					
Programmabudget	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	72.152	75.321	74.581	73.241	74.171
Baten	22.995	24.210	24.716	24.784	24.852
Totaal saldo van baten en lasten	-49.157	-51.111	-49.864	-48.457	-49.319

2.5 Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?

MIP Programma 2

- Naast de programmabudgetten zijn er investeringen gepland die bijdragen aan de kwaliteit van het samenleven. Deze investeringen hebben een meerjarig nut: inwoners profiteren er meerdere jaren van.
- De afschrijvingslasten starten in het jaar ná afronding van een investering en worden dan onderdeel van de betreffende programmabudgetten.

- In onderstaande tabel staan de geplande nieuwe investeringsbudgetten voor de jaren 2027 tot en met 2030.

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
1.	Binnensportaccommodaties	Renovatie De Eendracht (MJOP)	0	600	0	0
2.	Binnensportaccommodaties	Renovatie De Phoenix (MJOP)	0	58	0	0
		Totaal binnensportaccommodaties	0	658	0	0
3.	Buitensportaccommodaties	Sportpark kern Abcoude HV Abcoude veld 3 vervanging veld	0	520	0	0
4.	Buitensportaccommodaties	Sportpark kern Vinkeveen De Vinken 2 velden + trainingsruimte	0	135	0	0
5.	Buitensportaccommodaties	Sportpark kern Mijdrecht KV Atlantis 2 velden + trainingsruimte	0	135	0	0
6.	Buitensportaccommodaties	Buitensportaccommodaties - Sportpark Wilnis CSW veld 4a opruiming (milieu)	35	0	0	0
7.	Buitensportaccommodaties	Aanleg combibaan beton	700	0	0	0
8.	Buitensportaccommodaties	Aanleg combibaan tussen- en toplaag	600	0	0	0
9.	Buitensportaccommodaties	Aanleg combibaan openbare ruimte	264	0	0	0
		Totaal buitensportaccommodaties	1.599	790	0	0
10.	Onderwijshuisvesting	Renovatie basisschool de Driehuis	176	1.586	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
11	Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw Windroos	527	4.747	0	0
12	Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw basisschool Willespoort	558	5.029	0	0
		Totaal onderwijshuisvesting	1.261	11.362	0	0
13	Vastgoed	Piet Mondriaangebouw (MJOP)	91	0	0	0
		Totaal vastgoed	91	0	0	0
		Totaal	2.951	12.810	0	0

2.6 | Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

- Onderwijs:
 - Absoluut verzuim.
 - Relatief verzuim.
 - Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
- Sport, cultuur en recreatie:
 - Niet-sporters.
- Sociaal domein:
 - Banen.
 - Jongeren met een delict voor de rechter.
 - Kinderen in uitkeringsgezin.
 - Netto arbeidsparticipatie.
 - Werkloze jongeren.
 - Personen met een bijstandsuitkering.
 - Lopende re-integratievoorzieningen.
 - Jongeren met jeugdhulp.
 - Jongeren met jeugdbescherming.
 - Jongeren met jeugdreclassering.
 - Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo.

Deze indicatoren, evenals de indicatoren van andere programma's, zijn opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 12 | Landelijke indicatoren BBV.

Programma 3 | Veiligheid

3.1 | Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2027

B27 | 3.1 Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in De Ronde Venen

Activiteiten 2027

B27 | 3.1.1 We continueren ons integraal veiligheidsbeleid en we stellen een nieuw IVP op voor de periode 2027 - 2030

Op basis van de inwonerenquête in 2026 verzamelen we informatie over veiligheidsgevoel onder inwoners, waarbij we specifiek vragen naar het veiligheidsgevoel van vrouwen in de openbare ruimte. Daarnaast komt er informatie uit de regionale veiligheidsstrategie en lokale politie/criminaliteitscijfers en het dashboard van de boa's. In het IVP bepalen we de prioriteiten, zoals rond digitale veiligheid en ondermijning. Daar waar mogelijk versterken we accenten op handhaving in samenwerking met onze partners (politie, SGL, SBB).

B27 | 3.1.2 We breiden het aantal boa's uit van 4 naar 6 fte

De uitbreiding vindt plaats vanaf 2028.

B27 | 3.1.3 We stellen een integrale aanpak ten behoeve van het vergroten van de veiligheid van vrouwen in de privésfeer als in de openbare ruimte

De aanpak wordt ter besluitvorming voorgelegd. Daarna start de uitrol van de aanpak om te bevorderen dat vrouwen zich zowel in de privésfeer als in de openbare ruimte vrij en veilig kunnen bewegen en er tijdig ondersteuning ingezet kan worden bij vermoedens of dreiging van geweld.

B27 | 3.1.4 We ruimen wees- en wrakboten in de gemeente op. Zo dragen we bij aan een veilige en aantrekkelijke wateromgeving

We werken hiervoor een aanpak uit om de juridische uitvoerbaarheid hiervan te onderzoeken.

3.2 | Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De Veiligheidsregio Utrecht draagt zorg voor een adequate brandweezorg en een goed voorbereide crisisbeheersingsorganisatie.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht (ZVHRU)

In het Veiligheidshuis werken de aangesloten organisaties (politie, gemeente, reclassering, raad voor de kinderbescherming etc.) op één fysieke plek samen om preventie, repressie en nazorg naadloos op elkaar te laten aansluiten. Het doel daarbij is om recidive te voorkomen, leefomstandigheden te verbeteren en het structureel aanpakken van achterliggende problemen bij de verdachte.

Stichting Beveiliging Bedrijventerrein De Ronde Venen (SBB)

De Stichting Beveiliging Bedrijventerrein De Ronde Venen staat voor het bevorderen van het ongestoorde gebruik van goederen en zaken op het bedrijventerrein De Ronde Venen door de bij de stichting aangesloten ondernemingen.

3.3 | Wat zijn de financiële risico's?

In onderstaande tabel is opgenomen de top vijf van risico's behorend bij dit programma. Een totaaloverzicht van alle risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)			
Nr.	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027
1.	Vandalisme en vuurwerkschade aan objecten	Jaarlijks is er schade aan objecten in de openbare ruimte. De herstelkosten zijn opgenomen als risico.	25
2.	Er zijn geen overige risico's in programma 3	-	0
Totaal			25

3.4 | Wat mag het kosten?

Financiën | Programma 3

Bedragen x €1.000					
Programmabudget	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	4.966	5.484	5.757	5.731	5.725
Baten	379	79	79	79	79
Totaal saldo van baten en lasten	-4.587	-5.405	-5.678	-5.652	-5.646

3.5 | Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?

MIP Programma 3

- Naast de programmabudgetten zijn er investeringen gepland die bijdragen aan de kwaliteit van veiligheid. Deze investeringen hebben een meerjarig nut: inwoners profiteren er meerdere jaren van.
- De afschrijvingslasten starten in het jaar ná afronding van een investering en worden dan onderdeel van de betreffende programmabudgetten.
- In onderstaande tabel staan de geplande nieuwe investeringsbudgetten voor de jaren 2027 tot en met 2030.

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
1.	Vastgoed	Brandweerkazerne Mijdrecht (MJOP)	0	34	0	0
		Totaal vastgoed	0	34	0	0
		Totaal	0	34	0	0

3.6 | Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

- Veiligheid:
 - Verwijzingen Halt.
 - Winkeldiefstallen.
 - Gewelddsmisdrijven.
 - Diefstallen uit woning.
 - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).

Deze indicatoren, evenals de indicatoren van andere programma's, zijn opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 12 | Landelijke indicatoren BBV.

Programma 4 | Bedrijfsvoering

4.1 | Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2027

B27 | 4.1 De gemeente staat dicht bij inwoners en ondernemers

Activiteiten 2027

B27 | 4.1.1 We gaan structureel in gesprek met dorpsraden die vanuit de inwoner zijn georganiseerd
We gaan structureel in gesprek met dorpsraden die vanuit de inwoner zijn georganiseerd.

B27 | 4.1.2 We verkennen mogelijke toegang tot provinciale, nationale en Europese subsidies
In 2027 onderzoeken we actief welke subsidiemogelijkheden kunnen bijdragen aan onze bedrijfsvoering en aanbestedingen. Daarom voeren we bij de voorbereiding van grote aanbestedingen standaard een subsidiecheck uit op provinciale, landelijke en Europese regelingen. Deze check maakt onderdeel uit van het startgesprek met inkoop, waarna de inhoudelijke teams verantwoordelijk zijn voor de aanvraag.

B27 | 4.1.3 We verkennen de mogelijkheden van digitale innovatie en AI
Dit passen we toe waar het bijdraagt aan de gemeentelijke dienstverlening.

Doelstelling 2027

B27 | 4.2 Goede locaties voor publieke dienstverlening

Activiteiten 2027

B27 | 4.2.1 De Mijdrechtse Dwarsweg wordt onderzocht als voorkeurslocatie voor zowel het afvalbrengstation als een gecombineerde gemeentewerf

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de Mijdrechtse Dwarsweg als voorkeurslocatie voor zowel het afvalbrengstation als een gecombineerde gemeentewerf wordt een voorstel gedaan voor locatie van het afvalbrengstation.

B27 | 4.2.2 We bouwen een nieuw gemeentehuis

De bouw start in 2026 en loopt door in 2027. We houden het nieuwe gemeentehuis betaalbaar door een bestemmingsreserve van €12 miljoen te vormen. Hiermee dekken we een deel van de structurele jaarlasten. Deze reserve wordt gevoed vanuit de algemene reserve, die hiervoor ruimte heeft door opbrengsten uit enkele grote bouwprojecten. Ook de ontwikkelopbrengsten van de huidige locaties van het gemeentehuis en de bibliotheek vloeien naar de algemene reserve, net zoals in het verleden de opbrengsten van het gemeentehuis in Abcoude.

B27 | 4.2.3 De vrijkomende locaties worden ingevuld met woningen

Op de locatie van het huidige gemeentehuis komen circa 70 vrije sector appartementen en op de locatie bibliotheek circa 14 tot 18 woningen voor starters. De invulling vindt plaats op basis van de hiervoor vastgestelde ruimtelijke kaders.

4.2 | Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Noordwest Utrecht

Als regionaal archief bewaart en beheert het Regionaal Archief Noordwest Utrecht de archieven van de gemeenten De Bilt, De Ronde Venen en Stichtse Vecht. Daarnaast beheert het een grote verzameling historische archieven van particulieren, bedrijven, verenigingen en kerken uit de hele streek. Op de studiezaal in Breukelen kunnen bezoekers drie dagen per week terecht voor onderzoek en het inzien van de bibliotheek. Regelmatig worden er cursussen, lezingen en tentoonstellingen georganiseerd. Tot 1 januari 2026 was de naam van het archief Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen.

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond & Kennemerland (RIJK)

Door samenwerking en professionele ondersteuning bij inkoop- en aanbestedingstrajecten worden doelmatige, rechtmatige en kwalitatief hoogwaardige resultaten gerealiseerd. Hierbij vormt de Nota Inkoopbeleid 2024 – 2030 van de gemeente De Ronde Venen het beleidsmatige kader voor de uitvoering van het inkoop- en aanbestedingsproces.

Amstelland-Meerlandenoverleg

Via de samenwerking Amstelland-Meerlandenoverleg (AM) wordt de relatie met de buurgemeenten in de provincie Noord-Holland versterkt op onder andere de thema's verkeer (incl. openbaar vervoer), ruimte, wonen, economie en recreatie. Bijkomend voordeel van deze samenwerking is, dat de AM-regio onderdeel is van de Metropool Regio Amsterdam (MRA), waardoor De Ronde Venen, alhoewel wij geen deelnemer zijn van de MRA, als buurgemeenten van de MRA meer bestuurlijke contacten met de MRA heeft en ook meer bekendheid heeft met hetgeen in de MRA speelt.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Bij de samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) functioneert de VNG als een vraagbaak voor de gemeente en faciliteert de VNG gemeenten met bijvoorbeeld modelverordeningen. Daarnaast is zij gesprekspartner voor de Rijksoverheid op onderwerpen die alle gemeenten aangaan. Tevens zet de VNG zich in voor de juiste financiële verhoudingen tussen het Rijk en gemeenten. We trekken hierin gezamenlijk op om te zorgen dat de uitvoeringskracht en financiële slagkracht van de gemeenten in beeld blijft bij het Rijk.

BNG Bank

De BNG Bank is de huisbankier van de gemeente.

MRU West (voorheen U10)

De Metropoolregio West is een bestuurlijk netwerk waarin gemeenten, andere overheden en private partners samenwerken aan regionale opgaven. Door gezamenlijke belangen te verkennen worden

gedeelde ambities vastgesteld en worden activiteiten uitgevoerd die lokale en regionale doelen versterken.

4.3 | Wat zijn de financiële risico's?

In onderstaande tabel is opgenomen de top vijf van risico's behorend bij dit programma. Een totaaloverzicht van alle risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)			
Nr.	Onderwerp	Uitgangspunten	Begroting 2027
1.	Privacy & informatieveiligheid	Dit risico heeft betrekking op cyberaanvallen en diefstal van gevoelige gegevens.	1.500
2.	Onvoorziene personele uitgaven	De gemeente heeft continu te maken met de veranderende complexiteit (bijvoorbeeld Omgevingswet), verzuim (zwangerschap, ziekte) en verloop (andere baan of pensionering). Dit zorgt ervoor dat er op korte termijn meer ingehuurd moet worden dan voorzien. Als uitgangspunt is 2% van de loonsom genomen.	814
3.	Inkopen & aanbesteding	Bij het opnieuw aanbesteden van software is de kans aanwezig dat we dienen over te stappen naar een nieuwe softwareleverancier. Een overstap naar een nieuwe leverancier brengt hogere kosten voor training en implementatie met zich mee.	200
4.	Juridische procedures voortvloeiend uit inkopen die gedaan zijn, maar niet voldoen aan de Europese aanbestedingswet	Risico dat een verliezende partij naar de rechter stapt om de aanbesteding alsnog te winnen. Kosten als dit gebeurt worden geschat op € 50.000 - € 75.000. Dit zijn proceskosten + het eventueel schrijven van een nieuwe aanbesteding.	50
5.	Er zijn geen overige risico's in programma 4	-	0

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Uitgangspunten	Begroting 2027
Totaal			2.564

4.4 | Wat mag het kosten?

Financiën | Programma 4

Bedragen x €1.000					
Programmabudget	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	26.469	27.175	26.540	27.120	27.295
Baten	1.114	1.176	1.108	700	621
Totaal saldo van baten en lasten	-25.355	-25.999	-25.432	-26.420	-26.674

4.5 | Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?

MIP Programma 4

- Naast de programmabudgetten zijn er investeringen gepland die bijdragen aan de kwaliteit van bedrijfsvoering. Deze investeringen hebben een meerjarig nut: inwoners profiteren er meerdere jaren van.
- De afschrijvingslasten starten in het jaar ná afronding van een investering en worden dan onderdeel van de betreffende programmabudgetten.
- In onderstaande tabel staan de geplande nieuwe investeringsbudgetten voor de jaren 2027 tot en met 2030.

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
1.	Automatisering	Werkplekken en mobiele apparaten	335	496	335	335
2.	Automatisering	Roompanels en tv's voor vergaderruimten	0	117	0	0

Meerjareninvesteringsplan (bedragen x € 1.000)						
			2027	2028	2029	2030
3.	Automatisering	Bestuur	0	0	0	125
		Totaal automatisering	335	613	335	460
		Totaal	335	613	335	460

4.6 | Indicatoren

Bij dit programma horen de volgende landelijke indicatoren:

- Bestuur en ondersteuning:
 - Formatie.
 - Bezetting.
 - Apparaatskosten.
 - Externe inhuur.
 - Overhead.

Deze indicatoren zijn opgenomen in de paragraaf *Bedrijfsvoering*.

Programma 5 | Financiën

5.1 | Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen programma 5

Dit programma bevat geen specifieke doelstellingen en acties.

5.2 | Welke verbonden partijen zijn betrokken bij het bereiken van de doelstellingen?

Gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland

De dienstverleningsovereenkomst bepaalt dat de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Gemeentebelastingen Amstelland de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ tijdig, rechtmatig en volgens de geldende wet- en regelgeving uitvoert.

5.3 | Wat zijn de financiële risico's?

In onderstaande tabel is opgenomen de top vijf van risico's behorend bij dit programma. Een totaaloverzicht van alle risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)			
Nr.	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027
1.	Onzekerheden uitkeringen van het Rijk.	Door de kabinetsval in 2025 en doordat er nog geen structurele duidelijkheid is gegeven over de rijksbijdragen voor de jeugdzorg en Wmo, bestaat onzekerheid over de omvang van de algemene uitkering.	3.000
2.	Terugbetaling na verantwoording doeluitkeringen vanwege fouten, ziekte, nalatigheid, niet behalen van het doel of andere omstandigheden.	Elke regeling heeft zijn eigen verantwoordingseisen, zijn eigen voorwaarden en zijn eigen administratie. Het onjuist, onvolledig of niet tijdig verantwoorden van 1 van deze ruim 40 regelingen heeft financiële impact.	500
3.	Financieringsrisico benodigde geldleningen.	Om de toekomstige investeringen te financieren lenen we als gemeente geld. De totale omvang van benodigde geldleningen hebben we goed in beeld. Echter hangt de omvang van de	300

Financiële risico's (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027
		leningsbehoefte sterk af van de betaalmomenten. Hierdoor kan het voorkomen dat betaalmomenten later of eerder dan gepland plaatsvinden.	
4.	Risico door onvoldoende fiscale kennis die kan leiden tot fouten in belastingaangiftes en verkeerde belastingconstructies.	Het belastinglandschap van een gemeente is behoorlijk complex. Hierdoor wordt fiscale kennis ingehuurd bij een gespecialiseerde partij. Desalniettemin hangen aan het maken van fouten in de administratie, facturering of de aangifte consequenties.	100
5.	Er zijn geen overige risico's in programma 5.	-	0
Totaal			3.900

5.4 | Wat mag het kosten?

Financiën | Programma 5

Bedragen x €1.000

Programma-budget	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	1.650	1.649	1.629	1.646	1.704
Baten	100.317	103.757	101.557	100.512	102.082
Totaal saldo van baten en lasten	98.667	102.108	99.928	98.866	100.378
Stortingen	7.558	18.145	2.038	2.262	3.393
Onttrekkingen	8.294	3.162	2.184	2.381	419
Totaal saldo inzet reserves	736	-14.983	146	119	-2.974
Totaal na inzet van reserves	99.404	87.125	100.074	98.985	97.405

5.5 | Welke meerjareninvesteringsplannen worden voorgesteld?

MIP Programma 5

Dit programma bevat geen meerjareninvesteringsplannen.

5.6 | Indicatoren

Dit programma heeft geen landelijke indicatoren.

Paragrafen

1 | Lokale heffingen

De paragraaf geeft een meerjarig overzicht van alle lokale heffingen en onderscheidt ongebonden heffingen (vrij inzetbaar voor algemene uitgaven) en gebonden heffingen (bestemd voor specifieke taken).

Beleids- en vergelijkingspunten

- Indexering en tariefbeleid: OZB-opbrengsten worden geraamd en geïndexeerd (inflatiecorrectie toegepast bij raming 2027); tariefbepaling volgt uit gewenste opbrengst gedeeld door totale WOZ-waarde.
- Regionale positie: De Ronde Venen heeft een relatief laag OZB-tarief voor woningen en een middenmootpositie voor niet-woningen vergeleken met omliggende gemeenten (bron: Atlas van de lokale lasten 2026).
- De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen worden geraamd op basis van het uitgangspunt dat wordt gestreefd naar 100 procent kostendekking.
- Leges-opbrengsten en bouwgerelateerde leges kunnen sterk fluctueren; dit is een benoemd financieel risico.
- Er is € 155.000 gereserveerd voor kwijtscheldingen in 2027.
- De voor 2027 geldende tarieven voor de overige belastingen en rechten stijgen met een inflatiecorrectie van 2,5 procent, uiteraard met uitzondering van die tarieven die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd. De overige uitzonderingen worden toegelicht in het voorstel tot vaststelling van de belasting- en legesverordeningen 2027. Hiermee wordt de beslisboom van het coalitieakkoord gevolgd.

Meerjarig overzicht lokale heffingen 2025 - 2030

In dit onderdeel wordt een meerjarig overzicht gegeven van alle lokale heffingen die de gemeente ontvangt. Het gaat om de jaren 2025 t/m 2030, weergegeven in bedragen x € 1.000.

De heffingen zijn onderverdeeld in twee categorieën.

1. Ongebonden heffingen

Dit zijn heffingen waarvan de opbrengsten vrij inzetbaar zijn. De gemeente kan deze middelen gebruiken voor algemene uitgaven binnen de begroting. Voorbeelden zijn de onroerendezaakbelasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting en parkeerbelasting. Deze inkomsten vormen een belangrijk deel van de algemene dekkingsmiddelen.

2. Gebonden heffingen

Dit zijn heffingen waarvan de opbrengsten uitsluitend mogen worden besteed aan een specifieke gemeentelijke taak. De besteding is dus wettelijk of beleidsmatig begrensd. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de riool- en waterzorgheffing, die kostendekkend moeten zijn en alleen mogen worden ingezet voor de betreffende voorzieningen. Ook leges, begraafplaatsrechten en BIZ-bijdragen vallen onder deze categorie.

Meerjarig overzicht van de opbrengsten van lokale heffingen (bedragen x € 1.000)

Nr.	Heffing	2025	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Ongebonden heffingen</i>							
01.	Onroerendezaakbelasting:						
	Woningen	7.912	8.270	8.480	8.480	8.480	8.480
	Niet-woningen	5.209	5.660	5.800	5.800	5.800	5.800
02.	Toeristenbelasting:						
	Landtoeristenbelasting	612	800	820	820	820	820
	Watertoeristenbelasting	136	120	123	123	123	123
03.	Forensenbelasting	178	480	490	490	490	490
04.	Roerende zaakbelasting	97	100	110	110	110	110
05.	Parkeerbelasting	49	22	22	22	22	22
<i>Gebonden heffingen</i>							
06.	Afvalstoffenheffing	6.377	6.555	7.957	8.403	6.708	8.533
07.	Riool- en waterzorgheffing	5.829	6.092	6.290	6.330	6.380	6.420
08.	Leges:						
	Wonen en bouwen	3.754	5.039	6.471	5.504	4.839	4.839
	Burgerzaken (incl. rijksleges)	1.048	1.073	1.135	1.067	659	580
	Overige leges	277	388	393	393	393	393
09.	Begraafplaatsrechten	363	444	455	455	455	455
10.	Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	110	110	110	110	110	110
11.	Marktgeld	8	59	59	59	59	59

01. Onroerendezaakbelasting

Algemeen

De onroerendezaakbelasting (OZB) is een algemene heffing, die wordt bepaald aan de hand van de in de begroting vastgestelde opbrengst en de WOZ-waarden van de objecten in de gemeente. In de begroting geven we aan hoeveel opbrengst we via de OZB willen binnenhalen voor het jaar 2027. Deze begrote opbrengst wordt vermenigvuldigd met een vastgestelde indexatie om de inflatie te verwerken. Vervolgens vindt een correctie plaats op basis van het aantal WOZ-objecten in de gemeente (peildatum 1 januari 2026 voor de begroting 2027).

Het tarief wordt vervolgens bepaald door de gewenste opbrengst te delen door de totale WOZ-waarde. Dit betekent bij een stijging van de WOZ-waarde een lager tarief en bij daling van de WOZ-waarde een hoger tarief wordt vastgesteld. Als de opbrengst achteraf hoger blijkt te zijn dan waarmee gerekend was, dan levert dit eenmalig een voordeel op, maar het jaar erna vindt een neerwaartse bijstelling van het tarief plaats. Deze werkwijze geldt voor zowel woningen als niet-woningen. Eind 2026 volgt een voorstel aan de raad om de tarieven voor 2027 vast te stellen.

Opbrengsten

In onderstaande tabel is vermeld de omvang van de gewenste opbrengst van onroerendezaakbelastingen gesplitst naar woningen en niet-woningen.

Opbrengsten onroerendezaakbelasting 2027 (bedragen x € 1.000)				
		Woningen	Niet-woningen	Totaal
1.	Basisraming Kadernota 2027	8.270	5.660	13.930
2.	Inflatie (2,5%)	207	142	349
3.	Areaal en afronding	3	-2	1
4.	Raming 2027	8.480	5.800	14.280

Onroerendezaakbelasting voor woningen, niet-woningen en de relatie met de algemene uitkering

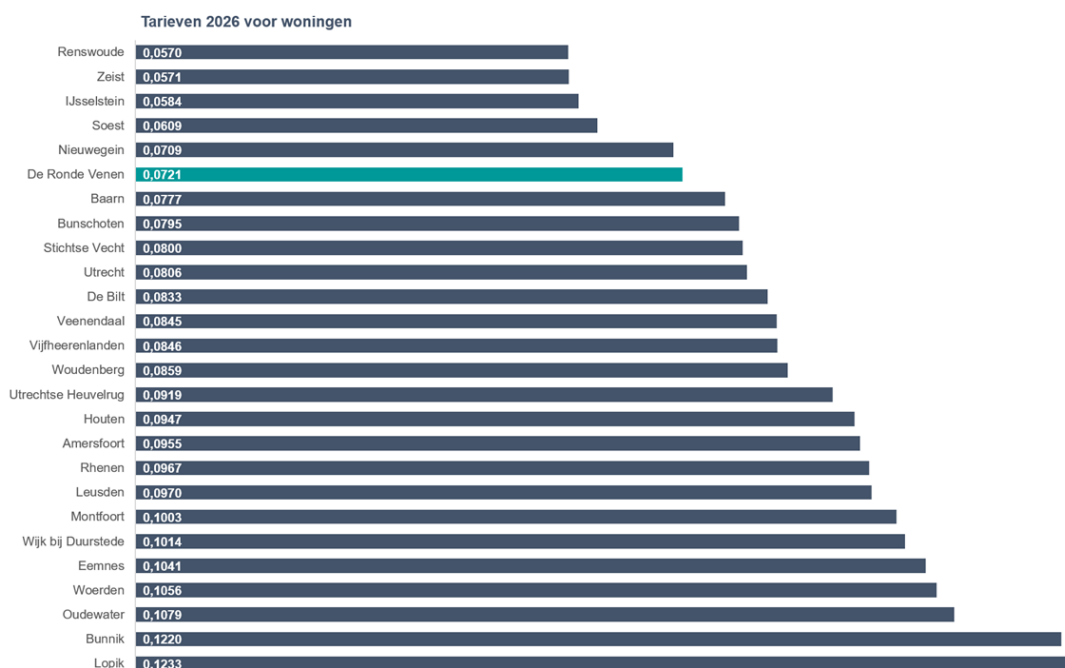
Alle gemeenten ontvangen van het Rijk een algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit is de belangrijkste inkomstenpost voor iedere gemeente. De hoogte van de rijksbijdrage bestaat uit een genormeed kostengeoriënteerd bestanddeel waarvan de genormeerde OZB-inkomsten worden afgetrokken. Het kosten georiënteerde bestanddeel wordt bepaald door verschillende variabelen; aantal inwoners en woningen, leeftijdsopbouw, aantal bijstandontvangers, centrumfunctie, etc.

Het genormeerde OZB-inkomsten bestanddeel wordt bepaald door een genormeerd landelijk uniform rekentarief over de WOZ-waarden in de gemeente. De aftrekpost voor 2027 van woningen en niet-woningen is gezamenlijk 15,0 miljoen euro. Het tarief is voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden daardoor alleen bepaald door verschillen in de waarden van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat wanneer een gemeente het OZB-tarief verhoogt of verlaagt dat geen gevolgen voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds heeft. Alleen als de waarde verandert, door hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de algemene uitkering.

Onroerendezaakbelasting voor woningen vergeleken met omliggende gemeenten

De OZB-tarieven voor woningen in 2026 liggen in de provincie Utrecht uiteen. Uit de Atlas van de lokale lasten 2026 (COELO, Rijksuniversiteit Groningen) blijkt dat gemeenten zoals Lopik, Bunnik en Oudewater tot de hoogste tarieven behoren, terwijl Zeist, Renswoude en IJsselstein tot de laagste categorie vallen. De Ronde Venen heeft met 0,0721 een relatief laag OZB-tarief vergeleken met omliggende gemeenten. Dit betekent dat inwoners in onze gemeente minder OZB betalen dan in veel andere Utrechtse gemeenten.

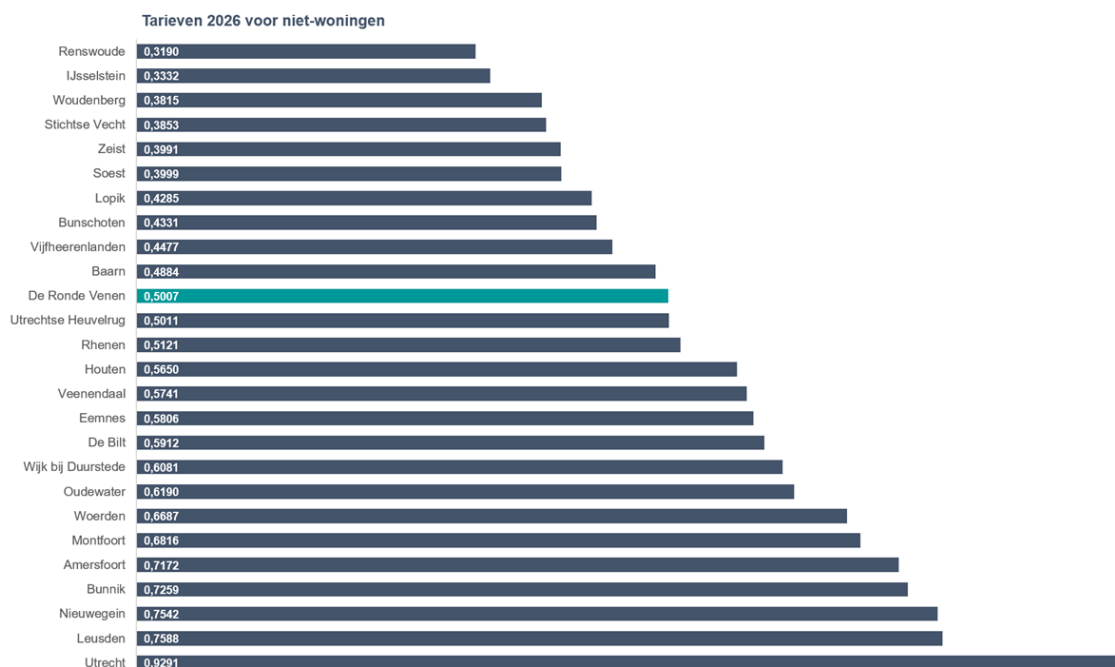
De Atlas van de lokale lasten 2027 verschijnt in het voorjaar van 2027. De nieuwe gegevens worden betrokken bij de volgende begroting.

Onroerendezaakbelasting voor niet-woningen vergeleken met omliggende gemeenten

Voor niet-woningen betalen zowel de eigenaar als de gebruiker OZB. Omdat deze lasten in de praktijk grotendeels worden doorberekend (bijvoorbeeld via huur), zijn de tarieven samengevoegd tot één totaalbeeld. De vergelijking is gebaseerd op de *Atlas van de lokale lasten 2026* (COELO, Rijksuniversiteit Groningen). Uit de gegevens blijkt dat Utrecht met 0,9291% het hoogste tarief voor niet-woningen in de provincie Utrecht heeft. Gemeenten als Leusden, Nieuwegein en Bunnik volgen met relatief hoge tarieven.

De Ronde Venen (0,5007%) bevindt zich in de middenmoot, met een tarief dat lager is dan in veel omliggende gemeenten, zoals Montfoort, Woerden, Oudewater en Wijk bij Duurstede. Tegelijkertijd ligt het tarief boven dat van gemeenten met de laagste lasten, zoals IJsselstein, Zeist en Renswoude. De *Atlas van de lokale lasten 2027* verschijnt in het voorjaar van 2027. De nieuwe inzichten worden betrokken bij de volgende begroting.

02 | Toeristenbelasting

Voor overnachtingen in hotels, pensions en andere (ook mobiele) vakantieonderkomens binnen de gemeente De Ronde Venen wordt toeristenbelasting geheven van niet-ingezetenen. De heffing wordt opgelegd aan degene die de overnachtingsmogelijkheid aanbiedt (bijvoorbeeld hotelier of pensionhouder); deze exploitant mag de belasting doorberekenen aan de gast.

Tarieven toeristenbelasting

Conform het coalitieakkoord 2026 – 2030 mogen de tarieven de komende vier jaar niet meer stijgen dan de geldende inflatiecorrectie. Voor 2027 is een inflatiecorrectie van 2,5% toegepast; bedragen boven € 100 zijn na verhoging naar beneden afgerond op hele euro's.

Tarieven toeristenbelasting in hele euro's

Verblijf/arrangement	Tarief 2026	Tarief 2027
Vast onderkomen	3,80	3,90
Mobiel onderkomen	2,05	2,10
Arrangement laag tarief (4 weken – 3 maanden)	258,00	264,00

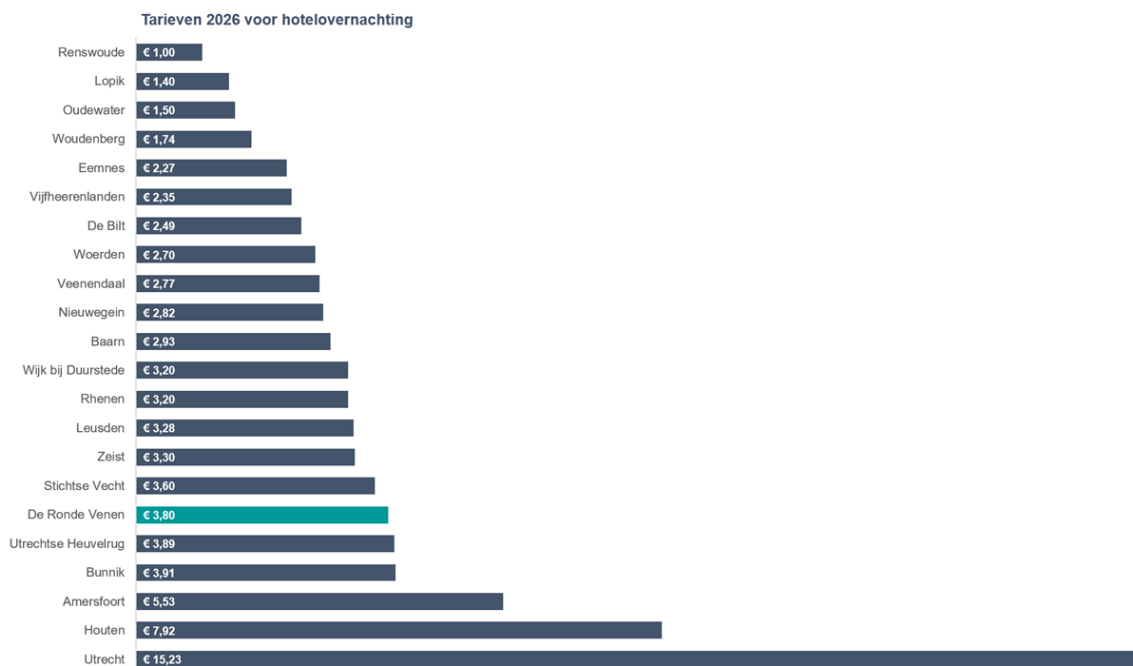
Arrangement laag tarief (3 – 6 maanden)	385,00	394,00
Arrangement laag tarief (6 – 9 maanden)	467,00	478,00
Arrangement laag tarief (9 – 12 maanden)	518,00	530,00
Arrangement hoog tarief (4 weken – 3 maanden)	585,00	599,00
Arrangement hoog tarief (3 – 6 maanden)	885,00	907,00
Arrangement hoog tarief (6 – 9 maanden)	1.061,00	1.087,00
Arrangement hoog tarief (9 – 12 maanden)	1.182,00	1.211,00

Tarieven watertoeristenbelasting in hele euro's

Verblijf/ligplaats	Tarief 2026	Tarief 2027
Per persoon en per verblijf	2,05	2,10
Vaartuig oppervlakte tot 15 vierkante meter	100,00	102,00
Vaartuig oppervlakte van 15 – 25 vierkante meter	150,00	153,00
Vaartuig oppervlakte groter dan 25 vierkante meter	200,00	205,00
Weekendschip	500,00	512,00

Vergelijking met andere gemeenten

Vanwege de veelvormigheid van lokale heffingsstructuren is een eenduidige vergelijking tussen gemeenten lastig. Voor een indicatie is gebruikgemaakt van de *Atlas van de lokale lasten 2026*; de Atlas 2027 verschijnt in het voorjaar van 2027 en de uitkomsten worden meegenomen in de volgende begroting.

03 | Forensenbelasting

De forensenbelasting is bedoeld om mensen die veel tijd in de gemeente doorbrengen maar er niet wonen, te laten bijdragen aan het gemeentelijke voorzieningenniveau. Het is geen instrument om exacte kosten van voorzieningen per persoon door te berekenen; het levert een algemene bijdrage aan het onderhoud en de kwaliteit van lokale voorzieningen.

De heffing richt zich op personen die structureel gebruikmaken van gemeentelijke voorzieningen zonder inwoner te zijn, bijvoorbeeld werknemers met een tweede verblijf of langdurige dagbezoekers. De precieze reikwijdte en vrijstellingen worden vastgelegd in de verordening.

De opbrengsten van de forensenbelasting zijn doorgaans klein in verhouding tot andere gemeentelijke belastingen. In gemeenten met een substantieel aantal tweede woningen of veel niet-ingezetenen kan de forensenbelasting echter een aanzienlijkere bijdrage aan de begroting leveren.

04 | Roerende zaakbelasting

De roerendezaakbelasting is een gemeentelijke belasting voor verplaatsbare woon- en bedrijfsruimten, zoals woonboten, woonarken en woonwagens. De belasting bestaat uit twee onderdelen: een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. Beide heffingen worden berekend over de WOZ-waarde van het object. Daarbij gelden dezelfde tarieven als voor de onroerendezaakbelasting (OZB).

05 | Parkeerbelasting

De parkeerbelasting betreft het betaald parkeren in Vinkeveen en het verstrekken van vrijstellingen voor 'blauwe zones', welke vijf jaar geldig zijn.

06 | Afvalstoffenheffing

Uitgangspunten:

- Herijking grondstoffenbeleid 2020 (oktober 2022).
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Vanaf 1 januari 2024 betaalt iedereen in De Ronde Venen afvalstoffenheffing op basis van een kleine of grote restafvalcontainer. Op deze manier beloont de gemeente inwoners als ze afval goed scheiden en zo min mogelijk restafval aanbieden.
- Via de voorziening afvalstoffenheffing worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van afval opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor de ontwikkeling van deze voorziening de 'Financiële begroting' bij het onderdeel 07 | De stand en het verloop van voorzieningen.

Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)					
	2026	2027	2028	2029	2030
Opbrengsten:					
• Afvalstoffenheffing	6.555	7.957	8.403	8.468	8.533
• Overige opbrengsten	617	601	601	601	602
Totaal opbrengsten	7.172	8.558	9.004	9.069	9.135
Kosten:					
• Directe kosten	5.723	7.272	7.212	7.110	7.060
• Verrekening met voorziening afvalstoffenheffing	-310	-631	-135	12	128
• Toegerekende kosten overhead	667	798	808	837	837
• Toegerekende kosten straatreiniging	192	197	197	188	188
• Toegerekende kosten heffing en invordering	155	157	157	157	157
• Toegerekende BTW	745	765	765	765	765
Totaal kosten	7.172	8.558	9.004	9.069	9.135
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%	100%
Tarieven:					
140 liter container	295,80	370,20	390,00	390,00	390,00

Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
240 liter container	396,00	470,40	490,20	490,20	490,20

07 | Riool- en waterzorgheffing

Uitgangspunten:

- Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen 2023 - 2027.
- De riolheffing is 100% kostendekkend.
- De riolheffing wordt geheven van eigenaren van woningen en niet-woningen.
- De watertaken zijn het inzamelen van afvalwater, verwerken van hemelwater en het treffen van maatregelen om structureel grondwateroverlast te voorkomen. Dus het gaat niet alleen om het object maar over de waterhuishouding binnen de gehele gemeente.
- Bij een waterverbruik boven de 600 kuub ontvangt de gebruiker een aanslag voor het meerverbruik.
- Via de voorziening riolheffing worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van riol opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor de ontwikkeling van deze voorziening de 'Financiële begroting' bij het onderdeel 07 | De stand en het verloop van voorzieningen.

Riool- en waterzorgheffing (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Opbrengsten:					
• Riool- en waterzorgheffing	6.092	6.290	6.330	6.380	6.420
• Overige opbrengsten	0	0	0	0	0
Totaal opbrengsten	6.092	6.290	6.330	6.380	6.420
Kosten:					
• Directe kosten	4.534	4.726	4.785	4.916	4.928
• Verrekening met voorziening riolheffing	129	141	116	20	48
• Toegerekende kosten overhead	514	474	480	498	498
• Toegerekende kosten straatreiniging	61	62	62	59	59
• Toegerekende kosten baggeren	244	255	255	255	255

Riool- en waterzorgheffing (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
• Toegerekende kosten heffing en invordering	155	157	157	157	157
• Toegerekende BTW	455	475	475	475	475
Totaal kosten	6.092	6.290	6.330	6.380	6.420
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%	100%
Tarieven:					
Woningen en niet-woningen	258,60	265,20	265,20	265,20	265,20

08 | Leges

Leges zijn retributies voor diensten die door de gemeente worden verleend, zoals de behandeling van vergunningaanvragen of het verstrekken van documenten. Gemeenten mogen met leges alleen de gemaakte kosten dekken; winst maken is niet toegestaan. De opbrengsten uit leges dienen om kwaliteit, personeel, huisvesting en materiaalkosten van gemeentelijke dienstverlening te bekostigen.

Bouwen en wonen

De leges voor bouwen en wonen dekken de kosten van gemeentelijke dienstverlening bij omgevingsvergunningen en andere fysieke leefomgevingstaken. De uiteindelijke opbrengst kan sterk variëren door:

- Aantal aanvragen omgevingsvergunningen en bouwmeldingen.
- Omvang en complexiteit van projecten.
- Bouwen op locaties in eigendom van derden, wat pieken en dalen veroorzaakt.
- Economische conjunctuur en regionale bouwactiviteit

Dit onderdeel staat in de top 5 van financiële risico's binnen programma 1 | Wonen.

Burgerzaken

Voor de uitgifte van een paspoort, rijbewijs of identiteitskaart worden leges geheven. De tarieven voor akten van de burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen en de verklaring omtrent het gedrag worden door het Rijk vastgesteld. In de schattingen wordt ervan uitgegaan dat burgers elke tien jaar een paspoort en elke vijf jaar een rijbewijs aanvragen.

Overige leges

In het onderdeel overige leges zijn de volgende vergoedingen opgenomen:

- Vergunningen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).
- Kabels- en leidingenvergunningen.
- Gehandicaptenparkeerkaart.

- Toezicht op kinderopvang.

Deze leges vormen een bron van inkomsten voor de gemeente ter dekking van de uitvoeringskosten en kennen minder grote schommelingen.

09 | Begraafplaatsen

Er zijn drie gemeentelijke begraafplaatsen: aan de Bijdorplaan in Abcoude, aan de Rijksstraatweg in Baambrugge en aan de Ringdijk in Wilnis. Voor het gebruik van de begraafplaats en de diensten die de gemeente verleent bij een begrafenis, worden heffingen in rekening gebracht. Alle tarieven en voorwaarden zijn vastgelegd in de Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten.

10 | Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

De Bedrijveninvesteringszone (BIZ) geldt voor de periode 2025 tot en met 2029. De jaarlijks geïnde BIZ-heffing, na aftrek van de perceptiekosten, wordt door de gemeente als subsidie verstrekt aan Stichting Koopcentrum Mijdrecht. Deze subsidie wordt ingezet voor de uitvoering van de jaarlijkse activiteiten die bijdragen aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het koopcentrum.

11 | Marktgelden

Marktgeld is de retributie voor het gebruik van standplaatsen op wekelijkse markten. De gemeente brengt deze heffing in rekening om de kosten van organisatie, toezicht, onderhoud en faciliteiten te dekken. De tarieven zijn vastgelegd in de Verordening op de heffing en invordering van marktgelden.

Vergelijking ontwikkeling woonlasten voor inwoners

In de tabel hieronder staan, op alfabetische volgorde, de woonlasten 2026 weergegeven van de gemeenten in de provincie Utrecht. De cijfers zijn overgenomen uit de *Atlas lokale lasten 2026* van het COELO. Daarin staan de lasten voor éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens in koopwoningen.

Gemeente	Woonlasten	
	éénpersoonshuishouden	meerpersoonshuishouden
Amersfoort	1.067,91	1.182,63
Baarn	1.181,51	1.380,21
Bunnik	1.357,95	1.555,95
Bunschoten	964,31	998,31
De Bilt	1.145,29	1.342,09
De Ronde Venen	1.034,13	1.134,33

Gemeente	Woonlasten	
	éénpersoonshuishouders	meerpersoonshuishouders
Eemnes	1.090,50	1.385,95
Houten	930,86	1.142,54
IJsselstein	918,98	1.193,87
Leusden	1.029,75	1.047,60
Lopik	1.274,12	1.429,60
Montfoort	1.195,30	1.361,30
Nieuwegein	798,63	989,64
Oudewater	1.317,63	1.354,06
Renswoude	911,77	960,75
Rhenen	1.062,06	1.213,36
Soest	989,35	1.029,35
Stichtse Vecht	1.041,24	1.279,60
Utrecht	1.143,50	1.325,05
Utrechtse Heuvelrug	1.216,49	1.365,20
Veenendaal	895,80	925,84
Vijfheerenlanden	1.035,40	1.140,40
Wijk bij Duurstede	1.147,11	1.178,19
Woerden	1.226,90	1.291,40
Woudenberg	1.075,24	1.123,25
Zeist	997,27	1.153,87

De woonlasten in De Ronde Venen voor zowel eenpersoonshuishoudens als meerpersoonshuishoudens liggen onder het gemiddelde in de regio.

Ontwikkeling lokale heffingen voor bedrijven

Lokale heffingen die direct voor rekening van ondernemers komen:

- Onroerendezaakbelasting niet-woningen.
- Riool- en waterzorgheffing.
- Afvalstoffenheffing.
- Marktgelden.
- Bedrijveninvesteringszone (BIZ)-bijdrage.

Heffingen die via ondernemers worden geïnd, maar niet ten laste van hen komen zijn de land- en watertoeristenbelasting.

Ondernemers worden ingedeeld naar winkel, kantoor, hotel, agrarisch bedrijf, groothandel en productiebedrijf. Door de variatie in ondernemers ontstaan verschillen in de gemiddelde WOZ-waarden, waterverbruik en afval. Hierdoor is er geen benchmark beschikbaar op landelijk en gemeentelijk niveau. De onroerendezaakbelasting voor niet-woningen is de grootste lokale last voor ondernemers. Vergeleken met omliggende gemeenten hanteert De Ronde Venen een OZB-tarief dat lager ligt dan het regionale gemiddelde.

Kwijtscheldingsbeleid

Inwoners met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, waardoor zij deze niet of slechts gedeeltelijk hoeven te betalen. Voor het jaar 2027 is er € 155.000 gereserveerd voor kwijtscheldingen. Deze uitgaven zijn onderdeel van het gemeentelijke minimabeleid.

2 | Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf *Weerstandsvermogen en risicobeheersing* geeft inzicht in de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen en hoe de belangrijkste risico's zich ontwikkelen. Landelijk is bepaald dat gemeenten in deze paragraaf een set financiële kengetallen opnemen die de verhouding tonen tussen onderdelen van begroting en balans. Deze kengetallen zijn geen normeringsinstrument, maar dienen om de financiële positie transparant te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. Ze zijn opgenomen in het financieel dashboard onder *Bestuurlijke hoofdlijnen*.

Centraal staat de weerstandsratio, berekend als *weerstandscapaciteit gedeeld door risico's*. Een ratio boven de 2 wordt landelijk als uitstekend beschouwd. Voor 2027 bedraagt de weerstandscapaciteit € 50,7 miljoen en de risico's € 11,2 miljoen, wat zorgt in een ratio van 4,5. Dit bevestigt dat de gemeente beschikt over een financiële buffer.

In deze paragraaf worden de begrippen toegelicht, de ontwikkeling van het weerstandsvermogen gepresenteerd en de risico's per programma inzichtelijk gemaakt. Hiermee krijgt de raad een beeld van de robuustheid van de financiële positie en de mate waarin de gemeente in staat is om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen.

Begrippen

- Weerstandsvermogen: geeft aan in hoeverre de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen; hoe hoger de ratio, hoe groter de robuustheid.
- Weerstandscapaciteit: alle middelen die beschikbaar zijn om niet-begrote tegenvallers op te vangen (o.a. reserves, resultaten, stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit).
- Risico's: gebeurtenissen met financiële gevolgen die niet in de begroting zijn verwerkt; zowel positief als negatief.

Weerstandsvermogen

De tabel laat zien hoe het weerstandsvermogen zich ontwikkelt in de periode 2025–2030. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de geïnterpreteerde risico's. Deze verhouding geeft aan in hoeverre de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen.

Weerstandsvermogen 2025 tot en met 2030 (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Weerstandscapaciteit	35.190	36.110	50.633	48.109	44.291	43.429
2. Risico's	11.260	11.162	11.162	11.162	11.162	11.162
3. Weerstandsvermogen	3,1	3,2	4,5	4,3	4,0	3,9

Weerstandscapaciteit

Het onderstaande overzicht toont welke financiële middelen de gemeente De Ronde Venen beschikbaar heeft om in de periode 2025 –2030 onverwachte uitgaven op te vangen.

Weerstandscapaciteit 2025 tot en met 2030 (bedragen x € 1.000)						
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Begrotings- of rekeningresultaat	8.871	-718	446	-2.248	-4.118	-4.205
2. Post onvoorzien	0	0	137	138	138	138
3. Algemene reserve	13.886	25.895	39.117	39.286	37.338	36.563
4. Onbenutte belastingcapaciteit	8.600	7.100	7.100	7.100	7.100	7.100
5. Stille reserves	3.833	3.833	3.833	3.833	3.833	3.833
Totaal	35.190	36.110	50.633	48.109	44.291	43.429

Toelichting:

1. De begrotings- en rekeningresultaten van de jaren 2025 - 2030 maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.
2. Dit betreft een budget om onvoorziene uitgaven op te vangen.
3. De algemene reserve is het niet-bestemde deel van het eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve speelt een belangrijke rol in de weerstandscapaciteit van de gemeente.
4. De onbenutte belastingruimte is hoofdzakelijk te vinden bij de onroerendezaakbelasting, omdat kostendekkende tarieven het uitgangspunt is bij de rioolheffing en afvalstoffenheffing. De onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid uit de norm die het Ministerie van Binnenlandse Zaken hanteert voor het aanvragen van financiële steun.
5. De stille reserves worden gevormd door de voorraden grond waarvan de taxatiewaarde hoger ligt dan de boekwaarde. Deze reserves zijn van betekenis in relatie tot het balanstotaal, dan wel de financiële positie. De omvang van de stille reserves bedraagt € 3.833.000. Naast de voorraden grond bezit de gemeente aandelen van BNG Bank, Vitens en Cyclus. Doordat de aandelen van deze partijen in het bezit zijn van het Rijk, provincies en gemeenten is hiervoor geen 'markt'. Hierdoor wordt volstaan met een melding in deze paragraaf.

Totaaloverzicht van de risico's per programma

Totaaloverzicht van de risico's van de programma's (bedragen x € 1.000)		
Programma	Jaarrekening 2025	Begroting 2027

1 Wonen	2.575	2.875
2 Samenleven	2.260	1.798
3 Veiligheid	25	25
4 Bedrijfsvoering	2.500	2.564
5 Financiën	3.900	3.900
Totaal	11.260	11.162

Toelichting:

- Ten opzichte van de jaarrekening 2025 is het totale risicoprofiel in de begroting 2027 licht afgenomen. De risico's binnen het sociaal domein zijn lager ingeschat, met name voor jeugdhulp en Wmo, doordat de ramingen beter aansluiten op de verwachte benutting en mogelijke complexe casussen. Daartegenover staan hogere risico's op vertraagde inkomsten uit bouwleges en onvoorziene personele uitgaven. Enkele overige risico's zijn verlaagd of vervallen, terwijl het merendeel ongewijzigd is gebleven.

3 | Onderhoud van kapitaalgoederen

Deze paragraaf geeft inzicht in het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen in de gemeente De Ronde Venen. Het gaat hierbij om de objecten in de openbare ruimte zoals wegen, water, groen, riolering en het gemeentelijke vastgoed.

Wegen | Beleid

Beleidsmatige afspraken:

- Het wegenbeheerplan 2023 - 2027 is in december 2022 door de raad vastgesteld. Dit beheerplan is opgesteld op basis van assetmanagement en is de leidraad voor het wegenbeheer in deze periode. In 2027 zal een nieuw beheerplan wegen, voor de periode van 2028 - 2032, aan de raad worden aangeboden.
- Jaarlijks wordt er een risicoanalyse opgesteld om de (nieuwe) prioritering voor het wegenonderhoud te bepalen.
- Onder het onderdeel wegen vallen ook de civieltechnische kunstwerken. Hiervoor is in juli 2025 het beheerplan civiele kunstwerken 2026 - 2030 door de raad vastgesteld.
- Het beheerplan (verduurzaming) openbare verlichting 2024 - 2030 is in februari 2024 door de raad vastgesteld.

Wegen | Uitvoering

Voor wegen staan in 2027 de volgende projecten gepland:

- Voorbereiding en mogelijk reconstructie Burgemeester Padmosweg. Reconstructie is afhankelijk van werkzaamheden aan de kering voor AGV;
- Reconstructie Westerlandweg (deel Hoofdweg-Molenland)
- Reconstructie Botsholsedwarweg;
- Reconstructie Dukaton.

Voor kunstwerken staan in 2027 de volgende projecten gepland:

- Voorbereiding van de Steffensbrug;
- Voorbereiding van Brug de Hoef ;
- Voorbereiding van de Middenweteringbrug;
- Reconstructie van de Steffensbrug;
- Reconstructie van brug de Hoef;
- Diverse vaste betonnen en houten bruggen.

Voor de openbare verlichting zijn in 2026 alle vervangingswerkzaamheden afgerond.

Wegen | Financiën

De exploitatiekosten van wegen, kunstwerken en openbare verlichting zijn opgenomen in programma 1 | Wonen. Daarnaast zijn er diverse geplande investeringen, die zijn opgenomen in hetzelfde programma.

Riolering | Beleid

Een goede riolering draagt bij aan de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Met het gemeentelijk water en rioleringsplan (geactualiseerd en vastgesteld bij raadsbesluit van 26 januari 2023) geeft de gemeente aan hoe zij op een doelmatige manier omgaat met de zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

Riolering | Uitvoering

Het onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel omvat onder meer het reinigen, ontstoppen en repareren van riolen, dagelijks beheer en van rioolgemalen. In 2027 worden de acties uit het gemeentelijk water en rioleringsplan (WRP) opgepakt. Deze acties zijn het vervangen en renoveren van de riolering n.a.v. inspecties en indien mogelijk het treffen van klimaatadaptieve maatregelen.

Riolering | Financiën

In programma 1 | Wonen, zijn de jaarlijkse lasten en baten van de riolering weergegeven. Daarnaast zijn er diverse geplande investeringen, die zijn opgenomen in hetzelfde programma. Een gedetailleerde specificatie van jaarlijkse lasten en baten vindt u in de paragraaf 'Lokale heffingen'. Zoals blijkt uit de paragraaf Lokale heffingen zijn de tarieven van rioolheffing kostendekkend.

Water | Beleid

Water is van grote betekenis voor maatschappij, mens en milieu. Om "droge voeten" te houden is het van belang dat de gemeente haar watergangen goed beheert. Dit betekent dat de watergangen tijdig gebaggerd en geschoond moet worden. Daarnaast moet de gemeente de oevers in stand houden. Het waterschap stelt door middel van haar waterschapsverordening eisen aan de watergangen. De gemeente heeft ontvangstplicht voor de vrijgekomen bagger en maaisel. Het huidige beleid beperkt zich tot calamiteitenonderhoud van beschoeiingen en baggeren. Op 30 oktober 2025 heeft de gemeenteraad het Beheerplan Oppervlaktewater en Oeverconstructies 2026 – 2030 vastgesteld.

Water | Uitvoering

Voor de beschoeiingen verhelpen we de ernstige gebreken. De watergangen schonen we van vegetatie. Daarnaast verwerken we de vrijgekomen bagger, conform de wettelijke ontvangstplicht.

Water | Financiën

De kosten voor onderhoud van watergangen zijn opgenomen in programma 1 | Wonen. In dit programma staan ook de investeringen uit het Beheerplan oppervlaktewater en oeverconstructies 2026 - 2030.

Groen | Beleid

We werken aan een groene, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. In bestaande en nieuwe wijken zorgen we voor meer groen, water en schaduwplekken. De komende periode planten we minimaal 500 bomen en investeren we in de kwaliteit van het openbaar groen.

We werken toe naar CROW beeldkwaliteit B voor het groenonderhoud. De kwaliteit meten we jaarlijks met een groenschouw. Daarnaast brengen we met inspecties de technische staat en vervangingsopgave van groenvakken in beeld. Verouderde of slecht beheerbare groenvakken vervangen we waar mogelijk door duurzame, biodiverse en beter beheerbare beplanting.

Ook zetten we in op openbare beweeg- en ontmoetingsplekken, zoals trapveldjes, wandelroutes, rustplekken en buitensportvoorzieningen. Deze plekken dragen bij aan gezondheid, ontmoeting en een aantrekkelijke openbare ruimte.

We stimuleren de betrokkenheid van inwoners en bedrijven bij het groen, onder andere via groenadoptie, buurttuinen en initiatieven in de eigen leefomgeving (Goud in je wijk).

Groen | Uitvoering

De gemeente zorgt voor het dagelijks beheer en onderhoud van het openbaar groen, zodat dit veilig, heel, schoon en functioneel blijft. Het groen moet bijdragen aan een aantrekkelijke leefomgeving, biodiversiteit, klimaatadaptatie, spelen, bewegen en ontmoeten.

- In de uitvoering werken we toe naar CROW beeldkwaliteit B. De kwaliteit van het onderhoud wordt jaarlijks gemeten met een groenschouw. Waar nodig sturen we bij in de uitvoering en maken we afspraken met aannemers over herstel en verbetering.
- Binnen het bomenbeheer geven we uitvoering aan het bomenvervangingsplan. Bomen zonder duurzame toekomst worden vervangen, waarbij we inzetten op de juiste boom op de juiste plek en voldoende groeiruimte.
- We gebruiken de groeninspectie om de vervangingsopgave van plantvakken beter te sturen. Verouderde of slecht beheerbare groenvakken worden gefaseerd vervangen door beplanting die sterker, biodiverser en beter te onderhouden is.

Groen | Financiën

De kosten voor onderhoud en beheer van openbaar groen zijn opgenomen in programma 1 | Wonen.

Gebouwen | Beleid

In 2023 is het Integraal Vastgoedbeheerplan 2023 - 2027 vastgesteld en is hiervoor budget beschikbaar gesteld. Verduurzaming is hierin opgenomen en wordt planmatig en gelijktijdig met het onderhoud op een natuurlijk moment opgepakt. Dit vastgoedbeheerplan vormt het beleid voor de komende jaren.

Gebouwen | Uitvoering

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat uit kantoorgebouwen, onderwijshuisvesting/gymzalen, Veenweidebad, maatschappelijk vastgoed en gebouwen/gronden die te koop staan of komen. Deze laatste categorie is toegelicht in de paragraaf Grondbeleid, bij het onderdeel Gronden die niet voor de publieke taak bestemd zijn. In 2027 wordt verdere uitvoering gegeven aan het vastgoedbeheerplan en het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP).

Gebouwen | Financiën

In de verschillende programma's staan toevoegingen aan de onderhoudsvoorziening "Onderhoud gemeentelijk vastgoed". Deze voorziening is toegelicht in de financiële begroting bij onderdeel 07 | De stand en het verloop van voorzieningen. Naast deze toevoeging aan de voorziening zijn voor verschillende gebouwen budgetten opgenomen voor regulier contractonderhoud, verzekeringen, energie en belastingen.

4 | Financiering

De paragraaf Financiering geeft inzicht in de wijze waarop de gemeente haar financiële middelen beheert en haar financieringsbehoefte invult. Daarbij wordt aandacht besteed aan de geldstromen, de ontwikkeling van de leningenportefeuille, de naleving van de wettelijke normen voor risicobeheersing en het rente- en treasuryresultaat.

Voor het beheersen van financiële risico's gelden twee belangrijke wettelijke normen:

- Kasgeldlimiet: de omvang van de kortlopende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bedragen. Deze norm voorkomt dat de gemeente te afhankelijk wordt van kortlopende financiering.
- Renterisiconorm: deze norm waarborgt een evenwichtige spreiding van aflossingen en renteherzieningen binnen de leningenportefeuille, zodat de gevolgen van rentewijzigingen beheersbaar blijven.

De gemeente voldoet aan zowel de kasgeldlimiet als de renterisiconorm. Hiermee worden de financieringsrisico's binnen de wettelijke kaders beheerst.

Landelijke en lokale kaders voor financiering

De uitvoering van het gemeentelijke financieringsbeleid vindt plaats binnen de wettelijke kaders die door het Rijk zijn vastgesteld. Belangrijke uitgangspunten hiervoor zijn opgenomen in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Regeling schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Naast deze landelijke regelgeving gelden binnen de gemeente aanvullende bepalingen uit het Treasurystatuut. Dit statuut bevat de lokale richtlijnen voor treasury- en financieringsactiviteiten en vormt daarmee een belangrijk kader voor de uitvoering van het financieringsbeleid.

Doelstellingen van het gemeentelijk financieringsbeleid

Het financieringsbeleid is gericht op:

- Het tijdig voorzien in de financieringsbehoefte op zowel de korte als de lange termijn.
- Het beheersen en beperken van financiële risico's die samenhangen met financierings- en treasuryactiviteiten.
- Het zo veel mogelijk beperken van de rentelasten en overige financieringskosten.

Ontwikkeling langlopende leningen

De onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de leningenportefeuille voor de jaren 2026 tot en met 2030.

Ontwikkeling langlopende leningen voor de jaren 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)					
	2026	2027	2028	2029	2030
1. Saldo per 1 januari	101.506	107.744	133.683	156.821	174.334

2.	Aflossingen	-5.762	-6.062	-6.862	-7.487	-6.128
3.	Nieuwe leningen	12.000	32.000	30.000	25.000	12.000
4.	Saldo per 31 december	107.744	133.683	156.821	174.334	180.206

Risicobeheersing | Kasgeldlimiet

- Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. Dit risico wordt beperkt door een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet financiering decentrale overheden. Dit houdt in dat de omvang van de kortlopende schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag zijn.
- Binnen de kasgeldlimiet wordt een deel van de financieringsbehoefte afgedekt uit kortlopende leningen (kasgeldleningen). De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld, zoals daggeld en kasgeld, lager is dan van langlopende leningen.
- We mogen de kasgeldlimiet in uitzonderlijke situaties voor maximaal twee opeenvolgende kwartalen overschrijden. Zodra een overschrijding plaatsvindt, informeren we onmiddellijk onze toezichthouder: het College van Gedeputeerde Staten van Utrecht.

Een kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldstromen. Deze geldstromen hebben effecten op de omvang van de liquide middelen. Hieronder wordt verstaan het totaal van de kas en banksaldi. De geldstromen 2026 - 2030 zijn hierna vermeld.

Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
1. Kas- en bankrekeningen per 1 januari	161	1.318	-79	-979	3.979
2. Kasstroom uit operationele activiteiten	14.357	19.372	4.499	5.292	9.407
3. Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-18.413	-46.682	-28.512	-17.822	-5.985
4. Kasstroom uit financieringsactiviteiten	5.213	25.913	23.113	17.488	5.847
5. Kas- en bankrekeningen per 31 december	1.318	-79	-979	3.979	13.248

Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
6. Kasgeldlimiet	12.600	13.900	13.300	14.000	14.000
7. Ruimte binnen kasgeldlimiet	13.918	13.821	12.321	17.979	27.248

Toelichting:

1. Dit betreft de kas en banksaldi per 1 januari van de jaren 2026 tot en met 2030.
2. De operationele activiteiten omvatten onder andere het effect van het begrotingsresultaat, de aanwending van reserves en voorzieningen, en de ontwikkelingen in vorderingen en schulden.
3. Dit betreft de bestedingen aan investeringen.
4. Hierin is opgenomen de aflossingen op de geldleningen en het aantrekken van langlopende leningen.
5. Dit betreft de kas en banksaldi per 31 december van de jaren 2026 tot en met 2030.
6. De kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar.
7. Op basis van de geraamde kortlopende financieringspositie voldoet de gemeente in de jaren 2026 tot en met 2030 aan de kasgeldlimiet.

Risicobeheersing | Renterisiconorm

Bij het aantrekken van langlopende leningen moet rekening worden gehouden met de renterisiconorm. Deze norm heeft als doel het toekomstig renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden. Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. Onder renteherzieningen wordt verstaan het bedrag aan leningen waarvan op grond van de leningsvoorwaarden de rente in het lopende kalenderjaar eenzijdig door de tegenpartij kan worden herzien. In de leningenportefeuille zijn er geen contracten met een eenzijdige renteherziening door de geldgever.

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
1. Renterisiconorm (20% van het oorspronkelijke begrotingstotaal)	29.690	32.620	31.300	33.050	33.010
2. Renterisico = aflossingen + renteherzieningen	5.762	6.062	6.862	7.487	6.128

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
3. Ruimte onder renterisiconorm (1 min 2)	23.928	26.558	24.438	25.563	26.882

Deze berekening toont aan dat wordt voldaan aan de landelijke renterisiconorm.

Schatkistbankieren

De regeling schatkistbankieren verplicht gemeenten om overtollige liquide middelen en beleggingen onder te brengen bij het ministerie van Financiën. Alleen een beperkt bedrag mag buiten de schatkist worden aangehouden: 2% van het begrotingstotaal, wat voor 2027 neerkomt op € 3.260.000 en oploopt naar € 3.300.000 in 2030.

Voor het dagelijkse kasbeheer geldt dat een gemeente gemiddeld over een kwartaal maximaal dit drempelbedrag buiten de schatkist mag houden. Dit voorkomt onnodige administratieve lasten en biedt ruimte voor een werkbare kasstroomplanning.

Deelname van decentrale overheden aan schatkistbankieren heeft twee belangrijke effecten:

- Lagere EMU-schuld van de collectieve sector.
Door overtollige middelen centraal aan te houden, hoeft het Rijk minder extern te financieren. Dit verlaagt de staatsschuld.
- Beperking van beleggingsrisico's.
Het Rijk wil voorkomen dat decentrale overheden risico lopen met beleggingen die niet noodzakelijk zijn voor de publieke taak.

De middelen die de gemeente in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Rente- en treasuryresultaat

Conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de rentekosten en renteopbrengsten toegerekend aan investeringen en grondexploitaties. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt welke rente samenhangt met gemeentelijke activiteiten en welke gevolgen dit heeft voor de exploitatie.

Binnen de financieringsfunctie wordt onderscheid gemaakt tussen het renteresultaat en het treasuryresultaat:

- Het renteresultaat is het verschil tussen de externe rente die de gemeente betaalt en ontvangt en de rente die wordt toegerekend aan investeringen en grondexploitaties.
- Het treasuryresultaat bestaat uit het renteresultaat, aangevuld met de dividendopbrengsten uit deelnemingen, zoals de BNG Bank en Vitens.

Rente- en treasuryresultaat (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
1. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.016	3.628	4.536	5.235	5.749
2. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	45	45	45	45	45
3. Saldo rentelasten en rentebaten	-2.971	-3.583	-4.491	-5.190	-5.704
Toerekening aan taakvelden					
4. Toegerekende rente aan investeringen	2.855	3.463	4.436	5.155	5.625
5. Toegerekende rente aan grondexploitaties	47	82	38	64	-13
6. Renteresultaat (+ = voordeel en - nadeel)	-69	-38	-17	29	-92
7. Bij: Ontvangen dividend BNG Bank	53	53	53	53	53
8. Bij: Ontvangen dividend Vitens [1]	0	0	0	25	25
9. Treasuryresultaat (+ = voordeel en - nadeel)	-16	15	36	107	-14

[1] Vanaf 2029 wordt weer uitgegaan van dividenduitkeringen door Vitens.

5 | Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de gemeentelijke organisatie de uitvoering van de maatschappelijke opgaven, bestuurlijke ambities en dienstverlening ondersteunt. Een professionele, toekomstbestendige en wendbare bedrijfsvoering vormt daarbij de basis voor een betrouwbare overheid. Wij faciliteren bestuur, medewerkers en samenwerkingspartners met effectieve processen, goede informatievoorziening, deskundige medewerkers en passende ondersteuning. Zo dragen wij bij aan een organisatie die doelmatig werkt, aansluit bij de behoeften van inwoners en ondernemers en voorbereid is op toekomstige ontwikkelingen.

Ontwikkeling van personeel en organisatie

Onze medewerkers maken iedere dag het verschil voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bestuur. Daarom blijven we investeren in een organisatie die wendbaar, professioneel en toekomstbestendig is. Vanuit de ontwikkelopgave Samen Verder zetten we in 2027 de verdere professionele groei van onze organisatie voort. Daarbij werken we aan eigenaarschap, samenwerking, leiderschap en continu leren en ontwikkelen, zodat we invulling kunnen geven aan de maatschappelijke en bestuurlijke opgaven van De Ronde Venen.

De samenleving verandert voortdurend. Opgaven worden complexer en vragen steeds vaker om samenwerking over beleidsvelden, teams en organisaties heen. Ook ontwikkelingen zoals woningbouw, digitalisering, duurzaamheid, participatie en veranderende wet- en regelgeving vragen om een organisatie die hierbij flexibel kan meebewegen.

Toekomstbestendige organisatie

In 2027 blijven we daarom werken aan een toekomstbestendige inrichting van de organisatie. We versterken de sturing, samenwerking en uitvoeringskracht, zodat we onze ambities kunnen realiseren en tegelijkertijd een betrouwbare dienstverlening aan inwoners en ondernemers kunnen bieden. Daarbij hebben we aandacht voor strategische personeelsplanning, talentontwikkeling en het aantrekken en behouden van voldoende gekwalificeerde medewerkers in een krappe arbeidsmarkt.

Investeren in medewerkers

Onze medewerkers vormen het belangrijkste kapitaal van de organisatie. We stimuleren medewerkers om zich te blijven ontwikkelen en ondersteunen hen bij veranderingen in hun werk en vakgebied en we zorgen voor de randvoorwaarden die bijdragen aan werkplezier.

In 2027 zetten we in op leren en ontwikkelen, leiderschapsontwikkeling, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Daarbij creëren we een werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen, verantwoordelijkheid kunnen nemen en optimaal kunnen bijdragen aan de doelstellingen van de organisatie.

Aandacht voor gezondheid, veiligheid en vitaliteit

Een gezonde, veilige en inclusieve werkomgeving draagt bij aan duurzame inzetbaarheid en beperkt het risico op uitval door ziekte of ongevallen. Dit vraagt om een meerjarige aanpak en vergt ook onderhoud. Daarom blijft er structureel aandacht voor zowel de fysieke als mentale gezondheid van medewerkers.

We bouwen voort op de ingezette vitaliteitsaanpak en blijven investeren in gezondheidsbevordering, preventie en een veilige werkomgeving. Daarnaast besteden we blijvend aandacht aan veiligheidsbewustzijn binnen de organisatie. Hiermee versterken we een gezonde organisatiecultuur waarin medewerkers veilig, prettig en met plezier hun werk kunnen uitvoeren.

Samen Verder

Met het ontwikkelprogramma Samen Verder bouwen we stap voor stap aan een organisatie die klaar is voor de uitdagingen van vandaag en morgen. Een organisatie waarin medewerkers eigenaarschap tonen, samenwerken vanuit vertrouwen en vanuit hun expertise bijdragen aan maatschappelijke resultaten. Zo blijven we investeren in een aantrekkelijke organisatie voor huidige en toekomstige medewerkers en kunnen wij ook in de toekomst het verschil maken voor onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Huisvesting van de organisatie

Wij blijven aandacht houden voor een veilige en gezonde werkomgeving. Dit betreft zowel de fysieke veiligheid als de kwaliteit van de werkplekken en gebouwen. Een schone werkomgeving draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van medewerkers. In 2026 is een nieuw schoonmaakcontract afgesloten, waarbij naast kwaliteit en duurzaamheid ook aandacht is besteed aan social return en de inzet van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan deze overeenkomst en monitoren wij de afgesproken prestaties en maatschappelijke effecten.

Om ook in de toekomst een passende en duurzame werkomgeving te bieden, werken wij verder aan de ontwikkeling van een nieuw gemeentehuis. In september 2026 wordt aan de gemeenteraad een voorstel voorgelegd voor de benodigde investeringsmiddelen voor de nieuwbouw. Afhankelijk van de besluitvorming door de raad worden in 2027 de vervolgstappen gezet voor de realisatie van een toekomstbestendig, duurzaam en efficiënt gemeentehuis dat aansluit bij de behoeften van medewerkers, bestuur en inwoners.

Bij de ontwikkeling en het beheer van onze huisvesting hebben wij aandacht voor duurzaamheid, energieverbruik, toegankelijkheid en efficiënt gebruik van onze gebouwen. Hiermee dragen wij bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen en creëren wij een werkomgeving die aansluit bij de veranderende manier van werken en samenwerken.

Informatievoorziening en digitalisering

Een betrouwbare, veilige en moderne informatievoorziening is essentieel voor een goed functionerende gemeentelijke organisatie. Digitalisering ondersteunt onze medewerkers bij hun werkzaamheden en helpt ons om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties efficiënt en klantgericht van dienst te zijn.

In 2026 is een deel van het technisch beheer van de ICT-omgeving overgedragen aan een externe partij. Hierdoor is de continuïteit, beschikbaarheid en specialistische ondersteuning van de ICT-dienstverlening verder versterkt. De rol van de gemeente verschuift daarbij van uitvoering naar regie. In 2027 richten wij ons op het overdragen van de resterende ICT-beheertaken, het verder professionaliseren van contract- en leveranciersmanagement, het bewaken van de dienstverlening en het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en continuïteit van onze digitale infrastructuur.

De afgelopen jaren is de digitale werkplek verder ontwikkeld, waardoor medewerkers steeds beter tijd- en plaatsonafhankelijk kunnen werken en samenwerken. In 2027 bouwen wij hierop voort. We blijven investeren in digitale ondersteuning, gebruiksvriendelijke applicaties en slimme oplossingen die bijdragen aan efficiëntere werkprocessen en een betere dienstverlening.

Digitalisering is geen doel op zich, maar een middel om de organisatie te ondersteunen bij maatschappelijke en bestuurlijke opgaven. Daarom blijven wij kritisch kijken naar mogelijkheden om processen verder te digitaliseren, te vereenvoudigen en waar mogelijk te automatiseren. Nieuwe technologische ontwikkelingen worden daarbij benut wanneer deze aantoonbaar bijdragen aan kwaliteit, efficiëntie, veiligheid of gebruiksgemak.

Informatieveiligheid en privacy

Informatieveiligheid

De wetgeving rondom informatieveiligheid is aan het veranderen. Op 15 augustus 2026 is de nieuwe cyberbeveiligingswet van kracht en is de nieuwe BIOv2 van toepassing. De wijzigingen betreffen een forse uitbreiding in maatregelen die een overheidsinstantie moet treffen in zijn organisatie. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Meldplicht binnen 24 uur van een incident aan een nieuw op te richten toezichthouder
2. Opstellen en bijhouden van een businesscontinuïteitsplan.
3. Niet alleen IT (informatie technologie) valt onder de maatregelen, maar ook OT (operationele technologie).
4. Bestuurlijke verantwoordelijkheid
5. Verplichte trainingen en crisisoefeningen.

Privacy

Op het gebied van privacy gaat de organisatie verder met bewustwording en het uitvoeren van privacyrisicoanalyses (DPIAs) op gegevensverwerkingen. Daarnaast wordt een privacy auditplan opgesteld en uitgevoerd in 2027.

Een toegankelijke en betrouwbare gemeente

In een periode waarin het vertrouwen in de overheid onder druk staat, is de kwaliteit van de dienstverlening bepalend voor het vertrouwen dat inwoners in de gemeente hebben. Daarom zetten wij in op betrouwbare, toegankelijke en mensgerichte dienstverlening volgens het principe ‘van buiten naar binnen’. Dit betekent dat inwoners en ondernemers centraal staan en dat hun wensen, verwachtingen en ervaringen het vertrekpunt vormen van ons handelen.

Deze benadering vraagt dat wij verder kijken dan afzonderlijke taken, afdelingen en systemen. Door processen, communicatie en samenwerking organisatiebreed op elkaar af te stemmen, nemen wij drempels weg en bieden wij oplossingen die aansluiten bij de leefwereld van inwoners. Zo realiseren wij heldere, tijdige en passende dienstverlening met oog voor de menselijke maat en versterken wij het vertrouwen in de gemeente.

Procesverbetering, proactieve eerstelijnsafhandeling, datagedreven werken en slimme digitalisering bieden kansen om de dienstverlening verder te verbeteren. Hiermee kunnen inwoners sneller, duidelijker en vaker proactief worden ondersteund, bijvoorbeeld met automatische signalen, reminders en passende ondersteuning bij levensgebeurtenissen.

Om aan de toenemende verwachtingen van inwoners en ondernemers én de complexiteit van wet- en regelgeving te voldoen, kiezen wij voor efficiëntere processen en de inzet van technologie waar deze aantoonbare meerwaarde biedt of wettelijk noodzakelijk is. Daarbij blijft het uitgangspunt 'digitaal waar mogelijk, fysiek waar nodig', met blijvende aandacht voor de menselijke maat en begrijpelijke, toegankelijke dienstverlening.

Interbestuurlijk toezicht

Eén van de kerntaken van de provincie is toezicht houden op de uitvoering van wettelijke taken door gemeenten, waterschappen en gemeentelijke regelingen. Dit gebeurt risicogericht, proportioneel, op afstand waar het kan, ingrijpen waar het moet. Het gaat om de volgende beleidsterreinen: Financieel toezicht, Informatiebeheer, Huisvesting vergunninghouders en Omgevingsrecht. De provincie Utrecht publiceert de resultaten van het interbestuurlijk toezicht op internet. De resultaten zijn te vinden op <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/interbestuurlijk-toezicht/>.

Financiële rechtmatigheid over 2027

Voor de rechtmatigheidsverklaring van 2027 is de kadernota rechtmatigheid 2027 van toepassing. Deze is op het moment van schrijven nog niet uitgebracht. De verwachting is, dat het college een rechtmatigheidsverantwoording aflegt met een verantwoordingsgrens van 2% in de programmarekening 2027.

Maatregelen om rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden met betrekking tot de financiële rechtmatigheid te voorkomen.

Rechtmatigheid bestaat uit 3 onderdelen:

- *Begrotingscriterium*

Middels de financiële verordening is geregeld, dat budgetbijstellingen plaatsvinden gedurende het jaar via twee bestuursrapportages of via los ingediende raadsvoorstellen. Deze kunnen ingediend worden tot december. Daarnaast kent elk budget een budgetbeheerder, een budgethouder en een financieel adviseur, die samen zorgdragen voor de analyses op onrechtmatige overschrijdingen op dat individuele budget. Grote budgetten zoals het budget op de personeelskosten, worden ook maandelijks gemonitord door de directie en concerncontroller.

- *Voorwaardencriterium*

Dit betreft het niet rechtmatige inkopen en het niet volgen van de Europese aanbestedingsregels. Met het installeren van een eigen centraal inkoopteam en het in gesprek zijn aan de voorkant met budgethouders, dragen we zorg dat we preventief voorkomen dat we onrechtmatige contracten aangaan. Drie keer per jaar controleert de verbijzonderde interne controle middels een spendanalyse (per 31 mei, per 31 augustus en per 31 december) of onrechtmatige inkopen hebben plaatsgevonden. Hier wordt over gerapporteerd aan de desbetreffende budgethouder, die vervolgens een nieuw rechtmatig inkooptraject start, zodra dit contractueel is toegestaan.

- **Misbruik en oneigenlijk gebruik**

Middels functiescheiding, controles op autorisatiebeheer in applicaties en het uitvoeren van meerdere verschillende interne en externe controles, wordt misbruik en oneigenlijk gebruik voorkomen.

Daarnaast worden alleen personeelsleden aangenomen met een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en wordt de eed en belofte afgenomen bij iedereen die in dienst treedt.

Bedrijfsvoeringsindicatoren

Naam van de indicator	Rekening 2024	Rekening 2025	Prognose 2026	Prognose 2027
Bestuur en organisatie				
1. Toegestane formatie per 1.000 inwoners	7,8	7,9	8,2	8,8
2. Werkelijke bezetting per 1.000 inwoners	7,2	7,6	7,2	8,0
3. Apparaatskosten in euro's per inwoner	896	947	969	1.080
4. Externe inhuurkosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	24%	21%	20%	17%
5. Overhead als percentage van totale lasten	15%	14%	15%	13%
Toelichting: 1. De toegestane formatie omvat het gemiddelde aantal formatieplekken welke binnen de organisatie gevuld zouden kunnen worden. Dit omvat de totale bezetting plus vacatureruimtes. 2. Dit betreft de gemiddelde werkelijke bezetting van het betreffende jaar. Gedurende het jaar vinden wijzigingen plaats in de werkelijke bezetting door in- en uitdiensttreding. De schattingen van 2026 en 2027 zijn gebaseerd op de werkelijke cijfers 2025. 3. De apparaatskosten per inwoner zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (alle loonkosten voor het ambtelijk apparaat en alle inhuurkosten) en de materiële kosten voor overhead exclusief griffie en bestuur. 4. De externe inhuurkosten als % van de totale loonsom geeft aan hoeveel kosten er voor externe inhuur wordt gemaakt ten opzichte van de loonsom. Deze inhuur dient ter dekking van vacatureruimte of extra inzet voor projecten of piekbelasting.				

Naam van de indicator	Rekening 2024	Rekening 2025	Prognose 2026	Prognose 2027
5. De overhead als percentage van de totale lasten geeft weer welk deel van de lasten betrekking heeft op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met het primaire proces worden de activiteiten bedoeld die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de producten en diensten voor onze burgers en bedrijven. De overheadkosten bestaan uit: ○ Personele capaciteitskosten overhead (management, bestuurs- en managementondersteuning primair proces, alle kosten van personele inzet voor personeel en organisatiebeleid, inkoop, communicatie, juridische zaken, informatievoorziening en automatisering, documentaire informatievoorziening, huisvesting, facilitaire zaken, financiën etc.). ○ Materiële kosten (goederen en diensten) voor: ▪ Bestuurszaken en bestuursondersteuning (exclusief de griffie omdat die geen onderdeel uitmaakt van de ambtelijke organisatie) ▪ Documentaire informatievoorziening (DIV) ▪ Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging) ▪ Financiën, toezicht en controle voor de eigen organisatie ▪ Informatievoorziening en automatisering ▪ Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement) ▪ Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie ▪ Juridische zaken ▪ Personeel en organisatie				

6 | Verbonden partijen

Algemeen verbonden partijen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de verbonden partijen van de gemeente en de wijze waarop de gemeenteraad hierop sturing en toezicht kan uitoefenen.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een verbonden partij een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente geld beschikbaar heeft gesteld dat niet kan worden teruggevorderd bij een faillissement van de organisatie, of wanneer de gemeente financieel aansprakelijk is als de organisatie haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente invloed kan uitoefenen via een vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Een organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft, wordt aangemerkt als een verbonden partij.

In 2025 heeft de gemeenteraad de Nota Verbonden Partijen vastgesteld. Deze nota beschrijft wanneer deelname aan een verbonden partij wenselijk is en hoe de gemeenteraad grip kan houden op de uitvoering en resultaten. De nota vormt daarmee het kader voor de samenwerking tussen de gemeente en haar verbonden partijen.

Om als raad, college en organisatie voldoende grip te houden op verbonden partijen werkt de gemeente met sturingsprofielen. Jaarlijks wordt in de Programmabegroting per verbonden partij bepaald welk sturingsprofiel van toepassing is. De profielen geven inzicht in de mate van betrokkenheid en welke instrumenten beschikbaar zijn voor sturing en toezicht.

Reguliere sturing

De behandeling van zienswijzen op P&C-documenten wordt gedelegeerd aan het college, met uitzondering van de begroting. De begroting wordt altijd aan de raad voorgelegd. De raad wordt hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Uitgebreide sturing

Alle zienswijzen worden vooraf aan de raad voorgelegd.

Intensieve sturing

Alle zienswijzen worden aan de raad voorgelegd. Daarnaast kan de raad extra instrumenten inzetten, zoals raadscommissies en bestuurlijke gesprekken met de verbonden partij, om haar kaderstellende en controlerende rol te versterken.

Situationele sturing

Wanneer de omstandigheden daarom vragen, kan de raad of het college aanvullende sturingsinstrumenten inzetten. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn bij financiële risico's, maatschappelijke ontwikkelingen of tijdens een transitie, zoals een fusie of liquidatie van een verbonden partij,

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeenschappelijke regelingen voeren verschillende taken en regelingen uit namens de gemeente De Ronde Venen. Per gemeenschappelijke regeling zijn gegevens opgenomen over:

- De vestigingsplaats van de gemeenschappelijke regeling;
- Een toelichting op het openbaar belang;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert;
- Welke deelnemers uitmaken van de gemeenschappelijke regeling;
- Het sturingsprofiel volgens de Nota verbonden partijen.

Financiële gegevens van de gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen in een totaaloverzicht.

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	Bovenlokale openluchtrecreatie; beheer & onderhoud, toezicht & handhaving, en ontwikkeling van de betreffende gebieden.
Programma	1 Wonen
Deelnemers	De gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Woerden, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt, De Ronde Venen, alsmede provincie Utrecht.
Sturingsprofiel	Intensief

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de gemeenten tezamen en van elke deelnemende gemeente afzonderlijk op het gebied van omgeving in de ruimste zin.
Programma	1 Wonen
Deelnemers	26 gemeenten en de Provincie Utrecht.
Sturingsprofiel	Situationeel

Gemeenschappelijke regeling gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
-------------------------	-------

Openbaar belang	De gemeente is wettelijk verplicht een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in te stellen en in stand te houden. De GGD-regio Utrecht is een gemeenschappelijke regeling en werd in 2013 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Namens de gemeenten voert de GGDrU de gemeentelijke verplichtingen van de Wet Publieke Gezondheid uit. Het gaat onder andere om infectieziektebestrijding, medische milieukundige zorg, SOA-bestrijding, gezondheidsbeleid en -onderzoek, toezicht kinderopvang, crisisfunctie, jeugdgezondheidszorg, rijksvaccinatieprogramma en Wmo-toezicht. Daarnaast nemen gemeenten een maatwerkpakket af. Hierin zitten voor De Ronde Venen bijvoorbeeld het Meldpunt Advies en Bezorgd en trajecten Kansrijke start en Stevig Ouderschap.
Programma	2 Samenleven
Deelnemers	De provincie Utrecht en de 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht.
Sturingsprofiel	Uitgebreid

Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Utrecht West (SDUW)

Vestigingsplaats	Volgt in de loop van 2026/2027
Openbaar belang	SDUW wordt een publiekrechtelijke uitvoeringsorganisatie waarin de deelnemende gemeenten hun regionale taken binnen het sociaal domein bundelen. Het betreft onder andere beleidsontwikkeling, inkoop en contractmanagement van jeugdhulp en Wmo, de regionale backoffice (zorgadministratie), toezicht en kwaliteitsborging en het Regionaal Expertiseteam. Met de oprichting van SDUW wordt de bestaande samenwerking, onder meer via Inkoop & Monitoring Utrecht West (IMUW), doorontwikkeld naar een bestuurlijk geborgde organisatie met eigen verantwoordelijkheden en een eigen planning- en controlcyclus.
Programma	2 Samenleven
Deelnemers	De gemeenten De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.
Sturingsprofiel	Uitgebreid

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht

Vestigingsplaats	Utrecht
-------------------------	---------

Openbaar belang	De VRU behartigt de belangen van de gemeenten op de brandweezorg, de organisatie van de Geneeskundige Hulpverlening Organisatie in de Regio (GHOR), de rampenbestrijding, crisisbeheersing en de meldkamer. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de regionale ambulancevervoersvoorziening ten aanzien van onder meer de gemeenschappelijke meldkamer; een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Programma	3 Veiligheid
Deelnemers	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht.
Sturingsprofiel	Uitgebreid

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Noordwest Utrecht

Vestigingsplaats	Stichtse Vecht
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van de Archiefwet en het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
Programma	4 Bedrijfsvoering
Deelnemers	De gemeenten Stichtse Vecht, De Bilt en De Ronde Venen.
Sturingsprofiel	Regulier

Gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg

Vestigingsplaats	Haarlemmermeer
Openbaar belang	Het Amstelland-Meerlandenoverleg (AM) fungeert als platform, waardoor de zeven deelnemende gemeenten elkaar op diverse terreinen snel en effectief kunnen vinden wanneer dat nodig is. Het gebied van AM vormt de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en is aangewezen als deelregio binnen MRA. Het platform wordt benut om de gezamenlijke belangen van het AM-gebied te behartigen in de MRA en in de vervoersregio Amsterdam.
Programma	4 Bedrijfsvoering

Deelnemers	De gemeenten Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn, De Ronde Venen, Aalsmeer en Haarlemmermeer.
Sturingsprofiel	Regulier

Gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland

Vestigingsplaats	Amstelveen
Openbaar belang	Het vormen van een gemeenschappelijke ambtelijke belastingorganisatie die belast is met zowel de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen als de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken. Door de samenwerking is een belastingorganisatie ontstaan met voldoende kennis, kunde en personele capaciteit om de belastingwetten en -regels te kunnen uitvoeren. Elke gemeenteraad blijft het eigen belastingbeleid en de belastingtarieven bepalen.
Programma	5 Financiën
Deelnemers	De gemeenten Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en De Ronde Venen. De gemeente Aalsmeer is daarnaast een rechtstreekse deelnemer van de gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland.
Sturingsprofiel	Regulier

Financiële gegevens van de gemeenschappelijke regelingen (x € 1.000)

Naam	Eigen vermogen 2025	Vreemd vermogen 2025	Resultaat 2025	Bijdrage De Ronde Venen		
				2025	2026	2027
1. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	3.928	6.787	105	691	685	982
2. Omgevingsdienst Utrecht	2.879	7.885	1.169	2.986	3.330	3.473
3. Gezondheidsdienst Regio Utrecht	8.953	29.840	3.987	2.305	2.460	2.400
4. Sociaal Domein Utrecht West	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1.050

Naam	Eigen vermogen 2025	Vreemd vermogen 2025	Resultaat 2025	Bijdrage De Ronde Venen		
				2025	2026	2027
5. Veiligheidsregio Utrecht	33.892	69.738	2.747	3.006	3.413	3.608
6. Archief Noordwest Utrecht	683	1.527	286	788	887	923
7. Amstelland-Meerlanden Overleg	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	3	3
8. Gemeentebelastingen Amstelland	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1.149	1.224	1.238

Deelnemingen

Naast de gemeenschappelijke regelingen neemt de gemeente deel in drie organisaties: BNG Bank, Vitens en Cyclus N.V.

BNG Bank

BNG Bank is volledig in handen van overheden. De Nederlandse Staat bezit 50% van de aandelen. De overige aandelen zijn eigendom van gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap. De gemeente De Ronde Venen bezit 37.323 van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. De geraamde dividendopbrengst is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Vitens

Vitens is eigendom van vijf provincies en 92 gemeenten. De gemeente De Ronde Venen bezit 40.426 van de in totaal 5.777.247 uitgegeven aandelen. De geraamde dividendopbrengst is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Cyclus N.V.

De gemeente De Ronde Venen bezit 45.921 aandelen in Cyclus N.V. Dit vertegenwoordigt een belang van 7% van de in totaal 658.525 uitgegeven aandelen. De overige aandelen zijn in handen van 13 gemeenten. Per 1 januari 2027 verzorgt Cyclus N.V. de afvalinzameling en aanverwante dienstverlening voor inwoners en bedrijven in De Ronde Venen.

Overige verbonden partijen

Naast de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen werkt de gemeente ook samen met verschillende andere verbonden partijen. Deze samenwerkingspartners dragen bij aan de uitvoering van gemeentelijke taken en beleidsdoelen binnen de verschillende programma's.

- Programma 1 | Wonen:
 - Marickenland
 - Mooisticht
- Programma 2 | Samenleven:

- Kansis (Stichting Beschut Werk + Stichting Groenwerk)
 - Stichting Ons Dorpshuis (sociaal cultureel centrum De Boei)
- Programma 3 | Veiligheid:
 - Het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht (ZVHRU)
 - Stichting Beveiliging Bedrijventerrein De Ronde Venen (SBB)
- Programma 4 | Bedrijfsvoering:
 - Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond & Kennemerland (RIJK)
 - Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
 - MRU West (voorheen U10).

De bijdrage van deze verbonden partijen aan de gemeentelijke doelstellingen is toegelicht bij de betreffende programma's.

7 | Grondbeleid

Actief en faciliterend grondbeleid

De paragraaf grondbeleid heeft tot doel te informeren over het uit te voeren grondbeleid om doelstellingen op het gebied van ontwikkeling woningbouwlocaties, aanleg bedrijventerrein en andere maatschappelijke voorzieningen te realiseren.

Algemeen

Op 5 maart 2026 heeft de gemeenteraad de nota Grondbeleid 2026 - 2032 vastgesteld. Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, wat wijzigingen en nieuwe mogelijkheden in het grondbeleid met zich meebrengt. Naast de Omgevingswet is een belangrijke verandering de grote woningbouwopgave waar Nederland en de gemeente De Ronde Venen voor staan. Dit vraagt om een andere (actieve) rol van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen. Met de nieuwe Nota Grondbeleid wil de gemeente een actieve rol innemen bij ruimtelijke ontwikkelingen om de beleidsdoelen op het gebied van wonen en werken te bereiken. Er wordt in de nota daarom uitgegaan van situationeel grondbeleid. Per situatie wordt gekeken welke rol de gemeente aanneemt. Dit is afhankelijk van het belang voor de gemeente, de risico's en de mate waarin sturing kan worden gegeven aan de ontwikkeling.

Deze paragraaf kent 3 onderdelen:

1. Bouwgronden in exploitatie
2. Faciliterend grondbeleid
3. Eigendommen niet voor de publieke taak bestemd.

Bouwgronden in exploitatie

- Bij een bouwgrond in exploitatie is er sprake van een door de gemeenteraad vastgestelde grondexploitatie. De gemeente maakt de grond bouw- en woonrijp en geeft de gemeente zelf de bouwgrond uit.
- Jaarlijks vindt de actualisatie van de grondexploitaties plaats. Uitgangspunt voor de actualisatie zijn de door de raad vastgestelde grondexploitaties, vastgestelde plannen en financiële weergave van eerder genomen besluiten, waarbij de voortgang van het project is verwerkt en de onderliggende aannames van kosten, opbrengsten en parameters zijn geactualiseerd.
- Risicoanalyses worden binnen het project op een gestructureerde manier aangepakt. Risico's worden geïnventariseerd en waar mogelijk voorzien van een beheersmaatregel. Niet alle risico's vertalen zich in directe tegenvallers. Bij winstgevende grondexploitaties gaan de risico's in eerste instantie ten koste van de winst. Bij een verliesgevende exploitatie is een buffer nodig binnen het weerstandsvermogen van de gemeente.
- Er is 1 actieve grondexploitatie. In 2025 heeft de gemeenteraad de Grondexploitatie Bedrijventerrein De Bocht vastgesteld. Voor het laatst geactualiseerd in juni 2026.

Faciliterend grondbeleid

- Bij een faciliterend grondbeleid bezit de gemeente geen grond en voert zij ook niet de grondexploitatie uit. Initiatieven tot ruimtelijke ontwikkelingen worden in hoofdzaak aan ontwikkelende partijen overgelaten en de gemeente zelf opereert in beperkte mate op de markt vanwege haar beperkte grondpositie. De gemeente heeft een regisserende en (aan)sturende rol met als doel om de beleidsdoelstelling van het realiseren van 4.800 woningen te bereiken. De kosten die de gemeente maakt, worden verhaald op deze private partijen. De gemeente schiet kosten voor die vervolgens privaatrechtelijk (op basis van een anterieure overeenkomst) of publiekrechtelijk (op basis van het omgevingsplan, of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die de functie van de grond wijzigt) teruggevorderd worden bij een derde partij.
- Voor de huidige woningbouwplannen zijn geen grondexploitaties geopend. We leggen het ontwikkelrisico, in lijn met de nota grondbeleid, primair bij marktpartijen neer. Met de ontwikkelaars van woningen worden afspraken gemaakt in anterieure overeenkomsten over het soort en het aantal te bouwen woningen, de inrichting van de openbare ruimte en de financiën. Financiële afspraken zien in ieder geval toe op het vergoeden van de kosten die de gemeente maakt voor het begeleiden van de ontwikkeling (de zogenaamde plankosten). Daarnaast kunnen financiële afspraken worden gemaakt over de verkoop van gemeentegrond, het meebetalen aan toerekenbare bovenwijkse voorzieningen en het betalen van een afdracht aan het vereveningsfonds (bij het niet-bouwen van sociale huurwoningen).
- Naast het sluiten van anterieure overeenkomsten past de gemeente nog een vorm van kostenverhaal toe. Die vorm van kostenverhaal gaat uit van de verkoop van een locatie aan een marktpartij waarbij de marktpartij verantwoordelijk wordt voor de ontwikkeling van de woningen én de openbare ruimte. Daarbij kiest de gemeente normaliter de zogenaamde tenderprocedure (een openbare verkoop op basis van een plan en een prijs) Deze manier van werken is o.a. bij de Argonlocatie en de Hoflandschoollocatie toegepast.
- In deze paragraaf is een overzicht van de woningbouwlocaties met > 100 woningen, waarvoor de gemeenteraad het ruimtelijk kader heeft vastgesteld.

Eigendommen niet voor de publieke taak bestemd

De gemeente bezit diverse eigendommen (grond en gebouwen), die niet voor een publieke taak zijn bestemd en waarbij het voornemen is om deze te verkopen. In deze paragraaf is een overzicht van deze objecten opgenomen en de stand van de stille reserve.

Bedrijventerrein De Bocht

In de raadsvergadering van 12 mei 2025 heeft de gemeenteraad het Ruimtelijk Kader en de Grondexploitatie Bedrijventerrein De Bocht vastgesteld. De vastgestelde grondexploitatie voorziet in de uitgifte van 8 ha bedrijventerrein in de periode van 2028 - 2032. In juni 2026 heeft de raad vastgesteld de geactualiseerde grondexploitatie Bedrijventerrein De Bocht.

Woningbouwprojecten

Oosterland

Aantal woningen	Naar verwachting zullen er circa 830 woningen worden gebouwd in het gebied. Het bestemmingsplan is vastgesteld, in werking getreden en onherroepelijk.
Looptijd project	In 2026 is er bouwrijp gemaakt en is gestart met de verkoop en bouw van de eerste woningen. De ontwikkeling zal gefaseerd plaatsvinden en vraagt nog 6 tot 8 jaar.
Anterieure overeenkomst	Er is een anterieure overeenkomst gesloten met de ontwikkelaar van het gebied. In deze overeenkomst is vastgelegd dat (gefaseerd) betaald wordt voor de aankoop van de grond van de gemeente (bij benadering € 11.314.000), de plankosten (€ 1.200.000), bovenwijkse infrastructuur (€ 1.000.000). Daarnaast heeft de gemeente aangegeven dat maximaal 2 miljoen euro wordt geïnvesteerd in het project "Groen groeit mee" hetgeen een voorwaarde was voor de provincie om medewerking te verlenen aan de gebiedsontwikkeling.
Risico's	Het project wordt voor rekening en risico van ontwikkelaar Kavel Vastgoed ontwikkeld. Zij laten de woningen bouwen, ze maken het gebied bouw- en woonrijp en leveren de openbare ruimte na afronding om niet aan de gemeente.

De Maricken II

Aantal woningen	Naar verwachting worden er maximaal 650 woningen gebouwd in het gebied. Het uitwerkingsplan en het bestemmingsplan zijn vastgesteld en onherroepelijk.
Looptijd project	Het terrein is in 2025 en 2026 bouwrijpgemaakt. In 2026 kon gestart worden met de bouw van de eerste woningen. De ontwikkeling zal gefaseerd plaatsvinden in een periode van 6 tot 8 jaar.
Anterieure overeenkomst	Er is een anterieure overeenkomst gesloten met de ontwikkelaars van het gebied. In deze overeenkomst is vastgelegd dat (gefaseerd) betaald wordt voor de aankoop van de grond van de gemeente (€ 3.900.000), de plankosten (€ 900.000), bijdrage voor natuurontwikkeling, klimaatadaptatie en recreatie in Marickenland (bovenwijkse voorzieningen) (€ 2.700.000).
Risico's	Het project wordt voor rekening en risico van ontwikkelaars BPD Ontwikkeling B.V. en Blauwhoed Projectontwikkeling III B.V. ontwikkeld. Zij laten de woningen bouwen, ze maken het gebied bouw- en woonrijp en leveren de openbare ruimte na afronding om niet aan de gemeente.

Argon

Aantal woningen	Ontwikkelaar Blink heeft de locatie aangekocht via een zogenaamde tenderprocedure. Blink ontwikkelt de locatie met circa 118 woningen
Looptijd project	Het bouwrijpmaken start in 2026, hierna volgt de start van de bouw van de woningen. De ontwikkeling zal plaatsvinden in een periode van 3 tot 4 jaar.

Anterieure overeenkomst	De grond is verkocht aan ontwikkelaar Blink.
Risico's	Het project wordt voor rekening en risico van de ontwikkelaar ontwikkeld.
De Meijert	
Aantal woningen	Het plan omvat de bouw van 221 woningen.
Looptijd project	De bouw van het project is in volle gang. In 2026 is de vergunning voor de zorgwoningen met gezondheidscentrum verleend, dat was de laatste nog benodigde omgevingsvergunning in het project. Het project loopt nog circa 3 jaar.
Anterieure overeenkomst	Er is een anterieure overeenkomst gesloten met de ontwikkelaars in dit plangebied. De verkoopovereenkomst voor de vrije sector- en betaalbare koopwoningen is in 2025 al gesloten.
Risico's	In dit project zijn de risico's verdeeld op basis van de eigendomsverhouding in het plangebied van projectontwikkelaars en gemeente.
Centrumplan Vinkeveen	
Aantal woningen	Het centrumplan Vinkeveen biedt ruimte aan ruim 200 woningen en circa 1.000 m2 aan voorzieningen. Daarnaast voorziet het in maatregelen in de bestaande infrastructuur in Vinkeveen. Voor het grootste gebied, ten noorden van de N201, is een eerste uitwerking gemaakt.
Looptijd project	De ontwikkeling wordt gefaseerd uitgevoerd. Gestart wordt met het gebied aan de noordzijde van de N201. De gehele ontwikkeling duurt circa 8 jaar.
Anterieure overeenkomst	In 2026 wordt een anterieure overeenkomst gesloten.
Risico's	Het toekomstig woongebied wordt voor rekening en risico van ontwikkelaar AHV ontwikkeld. De kosten van de herinrichting van de openbare ruimte in Vinkeveen worden in belangrijke mate gedragen door de bouw van de woningen.

Eigendommen niet voor de publieke taak bestemd

De gemeente bezit diverse eigendommen (grond en gebouwen), die niet voor een publieke taak zijn bestemd en waarbij het voornemen is om deze te verkopen.

- Nog te verkopen eigendommen

- Conform de bepalingen van het BBV wordt in de jaarrekening bepaald of er sprake is van duurzame waardevermindering. Hiervan is sprake als de taxatiewaarde lager is dan de boekwaarde. Als de taxatiewaarde hoger is dan de boekwaarde is er sprake van een stille reserve. De volgende eigendommen vallen onder de noemer eigendommen niet voor de publieke taak bestemd:
 - Glastuinbouw Wickelhof Mijdrecht -> hiervoor is een anterieure/koopovereenkomst gesloten in 2023 en de verkoop/levering volgt later
 - Marickenzijde 2e fase Wilnis -> hiervoor is een anterieure/koopovereenkomst gesloten in 2023 en de verkoop/levering volgt later
 - Bedrijventerrein N201 in Mijdrecht
 - Stationsgebied Abcoude (Bovenkamp 1 - 3)
 - Baambrugse Zuwe 143b te Vinkeveen
 - Herenweg 196 en 196A te Vinkeveen
 - Ontspanningsweg /Wilnisser Dwarsweg Mijdrecht.
- Stille reserve

De boekwaarde van gronden en verspreide percelen kan lager zijn dan de actuele waarden, waardoor er binnen de gronden niet voor de publieke taak bestemd sprake is van stille reserves. Deze reserves kunnen van substantiële betekenis zijn in relatie tot het balanstotaal dan wel de financiële positie van de gemeente. De omvang van de stille reserves is € 3.833.000 op 1 januari 2026.

8 | Openbaarheid

Landelijk beleidskader van de Wet open overheid (Woo)

Het doel van de Wet open overheid (Woo) is:

- een transparanter en actief openbaar makende overheid;
- het dienen van het belang van openbaarheid;
- publieke informatie openbaar maken.

De uitvoering van de Woo richt zich op drie samenhangende hoofdthema's:

- Actief openbaar maken informatie: het uit eigen beweging openbaar maken van informatie door de gemeente;
- Passieve openbaar maken van informatie: het behandelen van verzoeken om publieke informatie op grond van de Woo;
- Informatiehuishouding op orde: het duurzaam beheren, opslaan en toegankelijk maken van informatie, zodat deze tijdig kan worden gevonden en gedeeld.

Door op deze drie onderdelen te investeren, werkt de gemeente toe naar een transparante, toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening.

1. Actief openbaar maken van informatie

De informatie categorieën die de Woo verplicht voorschrijft om openbaar te maken uit eigen beweging, staan hierna in een overzicht weergegeven. Achter elke informatiecategorie is aangegeven om welk artikel uit de Woo het gaat plus een beschrijving van de documenten. Daarna volgt per categorie de inventarisatie van:

- wat er al openbaar wordt gemaakt;
- in hoeverre is aangesloten op de landelijke Woo-index;
- de voorgenomen planning van het actief openbaar maken van de informatiecategorie.

We volgen hierin de wettelijke termijnen. Als de wettelijke verplichting opschuift dan wijzigt ook onze planning. Dit deel van de wet gaat gefaseerd in werking. Op 1 november 2024 werden de eerste informatie categorieën verplicht door middel van een Koninklijk Besluit. We hebben aan deze deadline voldaan.

Informatiecategorie	Wat	Openbaar op lokale site (Ja/Nee)	Openbaar landelijke Woo-index (Ja/Nee)
1. Wet- en regelgeving	Besluiten, beleidsregels en verordeningen	Ja	Ja
	Andere algemeen verbindende voorschriften	Ja	Ja
	Ontwerpen van besluiten, beleidsregels, verordeningen en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag	Nee	Nee

Informatiecategorie	Wat	Openbaar op lokale site (Ja/Nee)	Openbaar landelijke Woo-index (Ja/Nee)
2. Organisatiegegevens	Inzicht in de organisatie en haar werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van organisatieonderdelen.	Ja	Nee
	Hoe de organisatie en haar onderdelen te bereiken zijn en hoe een informatieverzoek kan worden ingediend	Ja	Nee
3. Raadsstukken	Bij de gemeenteraad ingekomen stukken, tenzij deze gaan over individuele gevallen	Ja	Nee
	Vergaderstukken en verslagen van de raad, behalve waarop geheimhouding geldt.	Ja	Nee
4. Bestuursstukken	Agenda's, besluiten en besluitenlijsten van vergaderingen van colleges van B&W, tenzij geheimhouding geldt	Ja	Nee
5. Adviezen van adviescolleges	Adviezen van officiële adviescolleges (door besluit van een bestuursorgaan vastgesteld):		
	• Adviesvoorstel, advies	Nee	Nee
	• Adviesaanvraag	Nee	Nee
	• Adviesvoorstel	Nee	Nee
	• Advies	Nee	Nee
	Behalve adviezen/aanvragen die gaan over individuele gevallen		
6. Convenanten	Convenanten, overeenkomsten, verbintenissen en soortgelijke afspraken van een bestuursorgaan met andere partij(en)	Nee	Nee
7. Jaarplannen en -verslagen	De jaarplannen en -verslagen van het bestuursorgaan, behalve de jaarplannen en -verslagen van afzonderlijke afdelingen of directies	Ja	Nee
8. Woo-verzoeken	Inhoud van het verzoek	Ja	Ja
	Schriftelijke beslissing op het verzoek	Ja	Ja
	De verstrekte informatie	Ja	Ja
9. Onderzoeken	Onderzoeksrapporten die:		
	• Intern en extern zijn uitgevoerd	Nee	Nee
	• Voornamelijk uit feitenmateriaal bestaan	Nee	Nee
	• Gaan over het functioneren van de eigen organisatie, voorbereiding of evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving	Nee	Nee
10. Beschikkingen	Beschikkingen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) vallen hieronder:		

Informatiecategorie	Wat	Openbaar op lokale site (Ja/Nee)	Openbaar landelijke Woo-index (Ja/Nee)
	Schriftelijke beslissingen van een bestuursorgaan	Nee	Nee
	Die een publiekrechtelijke rechtshandelingen inhouden	Nee	Nee
	Voor een specifiek geval gelden	Nee	Nee
	Behalve beschikkingen die zijn uitgezonderd van de Woo (artikel 3.3 tweede lid, onderdeel k van de Woo)		
	Verplichtingen tot verstrekking van subsidies, anders dan met een beschikking	Nee	Nee
11. Klachten	Schriftelijke oordelen n.a.v. klachtenprocedures over gedragingen van de organisatie	Nee	Nee

2. Passief openbaar maken van informatie

De gemeente maakt informatie uit eigen beweging openbaar. Daarnaast krijgt de organisatie ook verzoeken om informatie openbaar te maken. In onderstaande overzichten maken wij inzichtelijk:

- het aantal ontvangen Woo-verzoeken;
- het percentage verzoeken dat binnen de termijn is afgehandeld;
- de gemiddelde behandelingstermijn;
- het aantal Woo-verzoeken dat buiten de Woo-procedure is afgehandeld;
- het percentage verzoeken waarbij contact is opgenomen met de indiener van de vraag om de vraag scherper te krijgen en zo tot een betere beantwoording van de vraag te komen.

Woo-verzoeken 2023 - 2027

	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Schatting 2026	Schatting 2027
Aantal Woo-verzoeken ontvangen op jaarbasis	34	29	44	80	80
De verzoeken zijn:					
Informeel afgedaan	14	13	17	14	14
Toegekend	12	9	12	56	56
Afgewezen	2	1	4	8	8

Woo-verzoeken 2023 - 2027

	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Schatting 2026	Schatting 2027
• Buiten behandeling gesteld	1	4	0	0	0
• Doorgestuurd naar ander bestuursorgaan	4	1	1	2	2
• Nog in behandeling	1	2	10	30	30
Behandeld door de gemeente binnen de in de wet gestelde beslistermijn (inclusief eventuele opschortingen en verdagingen), in %	33%	30%	40%	33%	33%
Gemiddelde behandelingstermijn, in weken (inclusief opschortingen en verdagingen).	8	10	13	12	12
Aantal verzoeken waarbij precisering is gevraagd van de verzoeker, in %	27%	25%	26%	20%	20%

3. Informatiehuishouding op orde

- De informatiehuishouding zorgt ervoor dat de gemeente weet waar welke documenten volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) te vinden zijn.
- Documenten kennen een voorgeschreven bewaartermijn waarop deze worden geselecteerd en overgedragen naar de archiefbewaarplaats bij het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV) of vernietigd.
- Door digitalisering is informatie aan verandering onderhevig: denk aan teksten, Geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten en dergelijke. Dit zorgt ervoor dat er nieuwe opgaven ontstaan om die informatie volgens de geldende eisen duurzaam en digitaal toegankelijk te houden. Dit is een complex proces dat tijd nodig heeft om te ontwerpen en te implementeren. Het vraagt aanpassing van werkprocessen, functies en rollen over de volle breedte van de organisatie.

- In het Woo-Meerjarenplan, opgesteld door de VNG, zijn indicatoren opgenomen die inzicht geven in de voortgang van de ontwikkeling van de informatiehuishouding. In onderstaande tabel zijn deze indicatoren opgenomen en weergegeven in hoeverre onze gemeente hieraan voldoet ten opzichte van de streefwaarde. Daarnaast geven wij aan in welk jaar wij verwachten te voldoen aan de streefwaarde.

Indicatoren Informatiehuishouding	Status	Gereed in jaar
• Er is de beschikking over, of is aangesloten op, een e-depotvoorziening	De leverancier van het zaakstelsel, Djuma, is op dit moment nog niet in staat om een directe koppeling met het e-depot van het RHCVV te realiseren. Als tijdelijke oplossing worden overdrachtsbestanden rechtstreeks vanuit de database geëxporteerd in .csv-formaat. Deze bestanden kunnen via een tussenpartij worden omgezet naar het vereiste formaat voor opname in het e-depot. Deze werkwijze sluit aan bij landelijke standaarden zoals MDTO en DUTO. Voor andere applicaties, zoals Notubiz, zijn nog technische aanpassingen door leveranciers nodig om aansluiting op het e-depot mogelijk te maken. We blijven hierover in gesprek met de betrokken partijen.	2027
• In de applicaties gebruikt door de gemeente zijn selectielijsten geïmplementeerd.	Bij het merendeel van de applicaties is de gemeentelijke selectielijst inmiddels geïntegreerd om de informatie op een juiste manier te beheren. Bij nieuwe aanbestedingen geldt 'archivering by design' als uitgangspunt, waarbij het	2027

Indicatoren Informatiehuishouding	Status	Gereed in jaar
	toepassen van de selectielijst standaard wordt meegenomen.	
Het beheer van e-mailarchivering is georganiseerd en sluit aan bij een landelijke aanpak	De implementatie is in 2024 succesvol afgerond en voldoet aan de gestelde doelen.	2024
Beheer op tekstberichten is georganiseerd	Er zijn richtlijnen opgesteld voor het gebruik van tekstberichten en de voorkeur voor bepaalde applicaties. Het beheer hiervan is echter nog niet ingericht.	2027
Informatiebeheerplan is vastgesteld	Sinds 2024 is er voortgang geboekt met het actualiseren van het informatiebeheerplan. Op dit moment wordt het applicatielandschap, inclusief de bijbehorende processen, geregistreerd in Blue Dolphin. Daarbij worden de huidige processen gekoppeld aan de processen zoals voorgeschreven door de iNavigator, conform de gemeentelijke selectielijst.	2026
Het kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer is vastgesteld en voldoet aan in artikel 16 van de Archiefregeling	Het kwaliteitssysteem voldoet aan de eisen zoals gesteld in artikel 16 van de Archiefregeling. Er wordt momenteel gewerkt aan een verdere integratie van de PDCA-cyclus binnen de vakteams, om de kwaliteit van het informatiebeheer structureel te borgen en continu te verbeteren.	2026

Indicatoren Informatiehuishouding	Status	Gereed in jaar
Het metagegevensschema is vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject zijn metagegevens gekoppeld	De bestaande metadataschema's worden momenteel geactualiseerd op basis van het MDTO (Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie). Hierbij wordt aangesloten op de metagegevensstructuren van verschillende nieuwe applicaties.	2026

9 | Subsidies en bijdragen

Deze paragraaf biedt een financieel overzicht van de verstrekte subsidies en bijdragen binnen de gemeente De Ronde Venen.

De gemeente ondersteunt een breed scala aan maatschappelijke initiatieven op het gebied van wonen, werken, welzijn, onderwijs, kunst, cultuur, sport en recreatie. Deze activiteiten dragen bij aan de leefbaarheid, vitaliteit en sociale samenhang in De Ronde Venen. Een belangrijk instrument hiervoor is het verstrekken van subsidies en bijdragen.

De juridische grondslag voor het verstrekken van subsidies is vastgelegd in titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en nader uitgewerkt in de Algemene subsidieverordening De Ronde Venen, die sinds 1 januari 2025 van kracht is. Daarnaast wordt de subsidieverstrekking uitgevoerd binnen de kaders van het Subsidiebeleid De Ronde Venen 2023 - 2030. Dit beleid is gericht op een transparante, doelgerichte, rechtmatige en toekomstgerichte inzet van subsidies, waarbij de maatschappelijke effecten van gesubsidieerde activiteiten centraal staan.

Specifieke regels die van toepassing zijn op subsidieverstrekking zijn onder meer:

- Beleidsregels met betrekking tot subsidieaanvragen van bewoners en bewonersorganisaties voor een financiële bijdrage in het kader van het gemeentelijk kernenbeleid;
- Nadere regels inzake eigen vermogen en reserves van subsidieontvangers;

In 2025 is in totaal € 10.533.000 aan subsidies en bijdragen verstrekt. Een gedetailleerde uitsplitsing per beleidsterrein en instelling is beschikbaar via het subsidieregister in de gemeentelijke planning- en controlportal. Deze werkwijze bevordert een compacte en transparante verantwoording.

Voor het jaar 2027 is € 8.386.000 begroot voor subsidies en bijdragen. Hiervan zijn twee subsidies als begrotingssubsidie opgenomen.

Begrotingssubsidies 2027

Subsidies die specifiek aan één organisatie worden toegekend, kunnen als begrotingssubsidie worden opgenomen in de begroting. Volgens artikel 4:23 lid 3 sub c van de Awb mogen deze subsidies worden verstrekt indien ze expliciet in de begroting zijn vermeld. Door het benoemen van zowel de subsidieontvanger als het maximale subsidiebedrag, wordt het subsidieplafond voor deze organisaties juridisch geborgd.

Maximale subsidies en bijdragen (bedrag x € 1000)		
Subsidieontvanger	2027	Doel van de subsidie
Stichting Samens	1.935	Structurele basissubsidie ten behoeve van Servicepunt, Jongerenwerk, Sociaal Werk, Sociaal Cultureel Werk.
Stichting Bibliotheek Utrechtse Venen	790	Structurele basissubsidie ten behoeve van de uitvoering van het lokaal openbaar bibliotheekwerk conform de Wet stelsel

Maximale subsidies en bijdragen (bedrag x € 1000)		
Subsidieontvanger	2027	Doel van de subsidie
		Openbare Bibliotheken en de maatschappelijke opgaven uit het netwerkconvenant.

Financiële begroting 2027 - 2030

01 | Overzicht van baten en lasten

Dit onderdeel bevat een overzicht van de baten en lasten, gespecificeerd per programma, voor de periode van 2025 tot en met 2030.

Totaal programma's 1 tot en met 5

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	149.592	157.329	163.122	156.488	165.259	165.050
Baten	157.554	155.875	178.550	154.094	161.022	163.819
Totaal saldo van baten en lasten	7.962	-1.455	15.429	-2.394	-4.237	-1.231
Stortingen	5.911	7.558	18.145	2.038	2.262	3.393
Onttrekkingen	6.821	8.294	3.162	2.184	2.381	419
Totaal saldo inzet reserves	910	736	-14.983	146	119	-2.974
Financieel resultaat (- = tekort en + = overschot)	8.871	-718	446	-2.248	-4.118	-4.205

Programma 1 | Wonen

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	45.865	52.093	53.492	47.980	57.521	56.155
Baten	31.017	31.069	49.328	26.633	34.946	36.184
Totaal saldo van baten en lasten	-14.848	-21.023	-4.165	-21.347	-22.575	-19.971

Programma 2 | Samenleven

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	71.988	72.152	75.321	74.581	73.241	74.171
Baten	25.057	22.995	24.210	24.716	24.784	24.852
Totaal saldo van baten en lasten	-46.931	-49.157	-51.111	-49.864	-48.457	-49.319

Programma 3 | Veiligheid

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	4.558	4.966	5.484	5.757	5.731	5.725
Baten	81	379	79	79	79	79
Totaal saldo van baten en lasten	-4.477	-4.587	-5.405	-5.678	-5.652	-5.646

Programma 4 | Bedrijfsvoering

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	25.564	26.469	27.175	26.540	27.120	27.295
Baten	1.317	1.114	1.176	1.108	700	621
Totaal saldo van baten en lasten	-24.247	-25.355	-25.999	-25.432	-26.420	-26.674

Programma 5 | Financiën

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	1.618	1.650	1.649	1.629	1.646	1.704
Baten	100.082	100.317	103.757	101.557	100.512	102.082
Totaal saldo van baten en lasten	98.465	98.667	102.108	99.928	98.866	100.378
Stortingen	5.911	7.558	18.145	2.038	2.262	3.393
Onttrekkingen	6.821	8.294	3.162	2.184	2.381	419
Totaal saldo inzet reserves	910	736	-14.983	146	119	-2.974
Totaal na inzet van reserves	99.374	99.404	87.125	100.074	98.985	97.405

02 | Overzicht overhead, algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting

Dit overzicht bundelt drie belangrijke onderdelen van de gemeentelijke begroting: overhead, algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting. De indeling volgt de landelijke BBV-structuur.

Overhead [0.4]

Hieronder vallen alle kosten die nodig zijn om de organisatie goed te laten functioneren en het primaire proces te ondersteunen. Denk aan personeel, ICT, huisvesting, juridische ondersteuning, planning & control en communicatie. Deze kosten zijn noodzakelijk om de gemeentelijke dienstverlening mogelijk te maken.

Algemene dekkingsmiddelen

Dit zijn de middelen die de gemeente vrij kan inzetten voor haar taken. Ze bestaan uit:

- Treasury [0.5] – saldo van rente, financiering en dividenden.
- OZB woningen en niet-woningen [0.61 en 0.62] – een belangrijke bron van algemene inkomsten.
- Parkeerbelasting [0.63] – opbrengsten uit parkeren.
- Overige belastingen [0.64] – onder meer roerendezaakbelasting en overige heffingen.
- Algemene uitkering [0.7] – de grootste inkomstenbron vanuit het gemeentefonds.
- Overige baten en lasten [0.8] – waaronder de post onvoorzien en diverse stelposten.

Vennootschapsbelasting [0.9]

Dit betreft de belasting die de gemeente moet afdragen over activiteiten die als onderneming worden aangemerkt.

Overhead

Onder overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hieronder vallen:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch), die personele verantwoordelijkheden hebben zoals het voeren van functioneringsgesprekken.
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing.
- Mens en organisatie inclusief formatieadvies.
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
- Interne en externe communicatie inclusief vormgeving, met uitzondering van klantcommunicatie over specifieke beleidsterreinen zoals belastingen, wijkteams of vergunningen.
- Juridische zaken: juridische medewerkers op een bedrijfsvoeringafdeling of belast met een bedrijfsvoeringstaak.
- Bestuurszaken: ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders.
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen, inclusief organisatie-overkoepelende systemen zoals de zaaksystemen, kantoorautomatisering en thuiswerkapplicaties.
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging).
- Documentaire informatievoorziening (DIV).
- Managementondersteuning en secretariaten primair proces.
- Leges gemeentearchief.

Meer informatie over bedrijfsvoering is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Bedragen x €1.000

Programmabudget	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten	21.133	21.710	21.145	21.944	22.032
Baten	25	25	25	25	25
Totaal saldo van baten en lasten	-21.108	-21.686	-21.120	-21.919	-22.008

Algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting

- **Treasury [XT-05]**
 - Het treasury-resultaat omvat het saldo van rentekosten, renteopbrengsten en ontvangen dividenden. Deze zijn nader toegelicht in de paragraaf Financiering.
- **OZB woningen en niet- woningen [XT-061 en XT-062]**
 - Gemeenten innen belasting op onroerend goed binnen hun grenzen om hun taken te financieren. Onroerendezaakbelastingen vormen de belangrijkste bron van inkomsten voor gemeenten, gemiddeld negen procent van de totale inkomsten. Een uitleg over onroerendezaakbelastingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen.
- **Parkeerbelastingen [XT-062]**
 - Zie voor meer informatie de paragraaf Lokale heffingen.
- **Belastingen overig [XT-064]**
 - Hieronder valt onder meer de uitvoering en invordering van overige lokale heffingen en de opbrengst van de roerende zaakbelasting.
- **Algemene uitkering [XT-07]**
 - De ramingen zijn gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds 2026 waarover in juni 2026 een raadsinformatiebrief is uitgebracht.
- **Overige baten en lasten [XT-08]**
 - Hieronder vallen de post onvoorzien, stelpost onderuitputting afschrijvingen en de loonkosten van bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is.
- **Vennootschapsbelasting [XT-09]**
 - Dit betreft de geraamde of definitieve aanslag vennootschapsbelasting die verschuldigd is over de winst uit ondernemingsactiviteiten.

Bedragen x €1.000

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
XT-05	Treasury					
Lasten		114	83	62	79	137
Baten		98	98	98	123	123
Totaal saldo van baten en lasten		-16	15	36	44	-14
XT-061	OZB woningen					
Lasten		784	793	793	793	793
Baten		8.270	8.480	8.480	8.480	8.480
Totaal saldo van baten en lasten		7.486	7.687	7.687	7.687	7.687
XT-062	OZB niet-woningen					
Baten		5.660	5.800	5.800	5.800	5.800
XT-063	Parkeerbelasting					
Lasten		15	0	0	0	0
Baten		22	22	22	22	22
Totaal saldo van baten en lasten		7	22	22	22	22

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
XT-064	Belastingen overig					
Lasten		561	560	560	560	560
Baten		177	187	187	187	187
Totaal saldo van baten en lasten		-384	-373	-373	-373	-373
XT-07	Algemene uitkering					
Baten		86.090	89.170	86.970	85.900	87.470
XT-08	Overige baten en lasten					
Lasten		151	188	189	189	189
XT-09	Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten		25	25	25	25	25
Totaal algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting		98.667	102.108	99.928	98.866	100.378

03 | Mutaties ten opzichte van de Kadernota 2027

Ten opzichte van de Kadernota 2027 zijn in de programmabegroting 2027 – 2030 de loon- en prijsontwikkelingen, volumewijzigingen en overige autonome bijstellingen verwerkt. Daarnaast zijn de effecten van nieuw beleid en overige mutaties per programma toegevoegd.

Mutaties in programma 1 | Wonen

Programma 1 Wonen (bedragen x € 1.000)				
	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Saldo Kadernota 2027	-2.160	-20.437	-24.412	-22.595
Mutaties:				
1. Binnen de onderdelen wegen, economie, milieu, wonen en bouwen wijzigen de lasten en baten als gevolg van aanpassingen in lonen en prijzen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	-1.234	-998	-1.077	-1.074
2. De uitvoering van de anterieure overeenkomst De Meijert is bijgesteld. Hierdoor ontstaan in 2027 en 2028 financiële mutaties, die volledig via de reserves zijn verwerkt.	-338	304	0	0
3. In 2027 staat de verkoop van het perceel Herenweg 196 en 196A gepland. Door onder meer de kosten voor het opruimen van het terrein valt de netto-opbrengst lager uit. Deze daalt met € 230.000 naar € 320.000. Het nadeel wordt verwerkt via de reserves.	-230	0	0	0
4. De toegerekende rente aan investeringen is geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting.	-22	-379	-106	-275
5. De ramingen voor de opbrengsten uit omgevingsvergunningen zijn geactualiseerd op basis van het verwachte aantal aanvragen. Dit leidt tot wisselende bijstellingen in het financieel meerjarenperspectief.	1.310	1.680	1.180	1.180
6. De uitvoering van de anterieure overeenkomst Oosterland. Hierdoor ontstaan financiële	138	188	2.262	3.393

Programma 1 | Wonen (bedragen x € 1.000)

		Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	mutaties, die volledig via de reserves zijn verwerkt.				
7.	De lokale heffingen, waaronder de toeristenbelasting en forensenbelasting, zijn verhoogd met 2,5% inflatiecorrectie. Met deze aanpassing worden de gestegen kosten opgevangen.	33	33	33	33
8.	De afschrijvingskosten voor wegen, bruggen, brugwachtersverblijven en speelvoorzieningen zijn geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting.	11	-354	-228	-511
Totaal autonome ontwikkelingen		-332	474	2.064	2.746
9.	Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen ontstaan tijdelijk extra uitvoeringskosten. Deze mutaties zijn volledig via de reserves verwerkt.	-933	-933	0	0
10.	Bij het behoefteonderzoek voor de woonvisie (B27 1.1.1) is sprake van incidentele kosten. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-30	0	0	0
11.	Voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad (B27 1.1.5) is sprake van incidentele kosten. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-30	-70	0	0
12.	De periodieke kosten voor het stimuleren van doorstroming naar een passende woning (B27 1.1.2) in 2027 en 2030 zijn structureel verwerkt in de meerjarenraming.	-10	0	0	-15
13.	Voor het maken van nieuwe dorpsvisies voor de dorpen als kwaliteitskader voor ruimtelijke ontwikkelingen (B27 1.2.1) ontstaan tijdelijke	-70	-70	-70	0

Programma 1 | Wonen (bedragen x € 1.000)

		Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	kosten. Deze mutaties zijn volledig via de reserves verwerkt.				
14.	Voor de ontwikkeling van het gebied rond Zandeiland 1 en de parkeerplaats bij de A2 (B27 1.3.5) worden incidentele kosten gemaakt. De kosten voor 2027 worden gedekt uit de reserves. De kosten voor 2028 worden ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, omdat het bedrag lager is dan de minimale onttrekking van € 25.000 aan reserves.	-40	-15	0	0
15.	Voor de ontwikkeling van Zandeiland 4 en 5 (B27 1.3.6) worden incidentele kosten gemaakt. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-50	0	0	0
16.	Voor onderzoek naar mogelijkheden tot het vergroten van de aantrekkelijkheid en het gebruik van recreatieve voorzieningen (B27 1.4.1) ontstaan incidentele kosten. De hieruit voortvloeiende mutatie wordt volledig onttrokken aan de reserves.	-25	0	0	0
17.	Voor het locatieonderzoek en de haalbaarheidstoets voor het realiseren van passantensteigers (B27 1.4.5) wordt in 2027 rekening gehouden met incidentele kosten.	-25	0	0	0
18.	De geplande investering in de doorvaart De Heul (B27 1.4.7) leidt tot structurele kosten. Deze kosten zijn verwerkt in de meerjarenraming.	0	0	-96	-96
19.	Voor onderzoeken naar de mogelijkheden voor veilige en toegankelijke zwemlocaties bij het Abcoudermeer, de Kerkvaart (Mijdrecht) en de Ringvaart (Wilnis) worden incidentele kosten verwacht (B27 1.4.4). De hiermee samenhangende budgettaire mutaties worden	-30	-30	0	0

Programma 1 | Wonen (bedragen x € 1.000)

		Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.				
20.	Voor de afronding van de pilot op Waeterrijck, gericht op het onderzoeken van de mogelijkheden voor transformatie naar wonen (B27 1.4.6), worden incidentele kosten verwacht. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-30	-75	0	0
21.	Voor het investeren in de kwaliteit van het openbaar groen (B27 1.5.4 en B27 1.5.5) wordt rekening gehouden met een impuls. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-250	0	0	0
22.	De investering Schoolbrug in Wilnis (B27 1.5.8) leidt tot structurele kosten. Deze kosten zijn verwerkt in de meerjarenraming.	0	-11	-11	-11
23.	Voor een subsidieregeling voor sportaccommodaties die een batterij willen aanschaffen om daarmee het wegvallen van de salderingsregeling voor zonnepanelen op te vangen (B27 1.6.2) is een incidenteel budget opgenomen. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	0	-50	0	0
24.	Het stimuleren van het gebruik van duurzame personen- en vrachtauto's, onder meer door het mogelijk maken van (snellaad)laadpalen, ook op bedrijventerreinen (B27 1.7.2) leidt tot incidentele kosten. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-50	0	0	0
25.	Voor het toekomstgericht inrichten van bedrijventerreinen in Abcoude, Vinkeveen en Mijdrecht (B27 1.8.1) worden incidentele	-50	-50	0	0

Programma 1 | Wonen (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.				
26. Voor uitbreiding van bedrijventerrein De Bocht (B27 1.8.2) zijn er incidentele kosten. De kosten voor 2028 worden gedekt uit de reserves. De kosten voor 2027 worden ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, omdat het bedrag lager is dan de minimale onttrekking van € 25.000 aan reserves.	-20	-30	0	0
27. Om prioriteit te geven aan lokale bedrijven om uit te breiden op onze bedrijventerreinen (B27 1.8.3) worden incidentele kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-30	0	0	0
28. Voor onderzoek naar het draagvlak voor de ontwikkeling van een Techvalley met ondernemers en TechNet Amstel & Venen (B27 1.8.6) worden incidentele kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	0	-50	-50	0
Totaal nieuw beleid	-1.673	-1.384	-227	-122
Begroting 2027 - 2030	-4.165	-21.347	-22.575	-19.971

Mutaties in programma 2 | Samenleven

Programma 2 | Samenleven (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Saldo Kadernota 2027	-49.222	-49.616	-50.816	-50.921
Mutaties:				

Programma 2 | Samenleven (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1. Binnen het onderdeel WMO & jeugdzorg wijzigen de lasten en baten als gevolg van aanpassingen in lonen en prijzen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	-960	-960	-760	-760
2. De kostenontwikkeling van de nieuwe gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Utrecht West (SDUW) is in de begroting verwerkt op basis van de Raadsinformatiebrief van 9 juni 2026.	-550	-450	-450	-450
3. De invoering van inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdragen in de Wmo is uitgesteld van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Hierdoor neemt de algemene uitkering in 2027 incidenteel toe met 420.000 euro. Tegelijkertijd dalen de Wmo-opbrengsten uit eigen bijdragen met hetzelfde bedrag. Per saldo is er geen effect op het begrotingsresultaat in 2027.	-420	0	0	0
4. Binnen het onderdeel inkomensregelingen en arbeidsparticipatie wijzigen de lasten en baten als gevolg van aanpassingen in lonen en prijzen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	-193	-193	-193	-193
5. Omdat de uitvoering van de energiebesparende maatregelen voor het Veenweidebad deels doorschuift naar 2027 en 2028, wordt in de begroting rekening gehouden met een aanvullende bijdrage. Dit sluit aan bij het raadsbesluit van 11 december 2025 over <i>Energiebesparende maatregelen en onderhoud Veenweidebad</i> , waarin deze investeringen zijn vastgelegd.	-40	-40	0	0
6. Binnen het onderdeel onderwijs wijzigen de lasten en baten als gevolg van lonen en	-104	-104	-104	-104

Programma 2 | Samenleven (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

		Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	prijzen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.				
7.	De toegerekende rente aan investeringen is geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting.	-53	80	220	-78
8.	De kosten van bibliotheken en voor kunst en cultuur zijn door lonen en prijzen gestegen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	-34	-34	-34	-34
9.	De afschrijvingskosten voor onderwijshuisvesting en sportaccommodaties zijn geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting,	-33	264	646	167
10.	Vanaf 2029 voert het Rijk een structurele bezuiniging van € 1 miljard door op het gemeentefonds, terwijl de precieze uitwerking van het toekomstige Wmo-beleid nog niet vaststaat. Voor De Ronde Venen betekent dit dat de algemene uitkering in 2029 met € 1.760.000 daalt en in 2030 met € 1.780.000. Om toch een realistisch en volledig financieel beeld te behouden, wordt deze korting in de begroting verwerkt via een stelpost bij huishoudelijke hulp. Hiermee volgt de gemeente het advies van de VNG, zoals toegelicht in de Raadsinformatiebrief Meicirculaire gemeentefonds 2026 van 30 juni 2026.	0	0	1.760	1.780
11.	De lasten voor onderwijshuisvesting vallen € 100.000 lager uit. Dit voordeel ontstaat doordat minder schoolpleinen zijn vergroend dan oorspronkelijk gepland.	100	100	100	100
12.	Binnen sociaal domein overig vallen de loonkosten € 47.000 lager uit en vinden beleidsmatige verschuivingen van € 63.000	110	110	110	110

Programma 2 | Samenleven (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

		Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	plaats. Deze bijstellingen zijn structureel en werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.				
13.	Binnen het onderdeel sport wijzigen de lasten en baten als gevolg van aanpassingen in lonen, prijzen en de huurvergoedingen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	18	18	18	18
14.	Diverse overige mutaties.	-9	-8	-9	-9
Totaal autonome ontwikkelingen		-2.168	-1.217	1.304	547
15.	Om het jeugdbeleid (B27 2.1.2) structureel te versterken, zijn hiervoor middelen opgenomen in het meerjarenperspectief.	0	-190	-190	-190
16.	De versterking van de lokale teams (B27 2.2.1 en B27 2.2.2) brengt structurele kosten met zich mee. Deze zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.	-150	-50	0	0
17.	De uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda (B27 2.3.1) vraagt om een structurele investering. De hieruit voortvloeiende kosten zijn opgenomen in het meerjarenperspectief.	-5	-5	-5	-5
18.	Voor het opzetten van een proeftuin waarin inwoners uit de bijstand werkervaring opdoen binnen de gemeentelijke buitendienst (B27 2.3.2) zijn middelen nodig. De hiermee samenhangende kosten zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.	-46	-36	0	0
19.	Voor onderzoek (B27 2.3.3) voor de huisvesting van Tumult in Abcoude na 2031 is incidenteel budget opgenomen. De kosten voor 2027 worden ten laste van het begrotingsresultaat gebracht, omdat het bedrag lager is dan de minimale onttrekking van € 25.000 aan reserves.	-20	0	0	0

Programma 2 | Samenleven (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Totaal nieuw beleid	-221	-281	-195	-195
20. Vanaf 2028 is in de begroting een structurele stelpost opgenomen voor een besparing op het subsidiejaarplan. De concrete invulling hiervan wordt uitgewerkt en voorgelegd in de Kadernota 2028.	0	500	500	500
21. Het doorvoeren van maatregelen om scherper te bepalen welke taken wel of niet tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoren, leidt tot een beperkter beroep op de Jeugdzorg en de Wmo. Hiermee wordt gestuurd op een doelmatige inzet van ondersteuning en zorg.	500	750	750	750
Totaal overige ontwikkelingen	500	1.250	1.250	1.250
Begroting 2027 - 2030	-51.111	-49.864	-48.457	-49.319

Mutaties in programma 3 | Veiligheid**Programma 3 | Veiligheid (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)**

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Saldo Kadernota 2027	-5.124	-5.141	-5.146	-5.165
Mutaties:				
1. Binnen het onderdeel veiligheid wijzigen de lasten en baten als gevolg van aanpassingen in lonen en prijzen. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	-253	-253	-253	-253
2. De toegerekende rente aan investeringen is geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting,	-20	-18	-12	-10

Programma 3 | Veiligheid (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
3. De afschrijvingskosten voor brandweerkazernes zijn geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting,	-17	-17	-17	-18
4. De kostenontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is verwerkt in de begroting conform het raadsbesluit van 2 juli 2026.	63	-19	-19	-20
5. Diverse overige mutaties.	1	0	0	0
Totaal autonome ontwikkelingen	-226	-307	-301	-301
6. Om de handhavingscapaciteit te vergroten, wordt het aantal boa's vanaf 2028 uitgebreid van 4 naar 6 fte (B27 3.1.2). De bijbehorende structurele kosten zijn verwerkt in het financieel meerjarenperspectief.	0	-150	-150	-150
7. De gemeente neemt maatregelen om de veiligheid van vrouwen in de privésfeer en de openbare ruimte te verbeteren (B27 3.1.3). De bijbehorende structurele kosten zijn opgenomen in het financieel meerjarenperspectief.	-30	-30	-30	-30
8. De wees- en wrakboten worden opgeruimd (B27 3.1.4) waardoor incidentele kosten worden gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door een onttrekking aan de reserves.	-25	-50	-25	0
Totaal nieuw beleid	-55	-230	-205	-180
Begroting 2027 - 2030	-5.405	-5.678	-5.652	-5.646

Mutaties in programma 4 | Bedrijfsvoering

Programma 4 Bedrijfsvoering (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)				
	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Saldo Kadernota 2027	-25.238	-25.546	-25.827	-25.855
Mutaties:				
1. Binnen het onderdeel overhead wijzigen de lasten en baten als gevolg van aanpassingen in lonen, prijzen en omvang van de organisatie. Deze ontwikkelingen werken door in alle jaren van de meerjarenbegroting.	-805	-805	-669	-669
2. Binnen het onderdeel Burgerzaken veranderen de lasten en baten door ontwikkelingen in lonen, prijzen en het aantal af te geven rijbewijzen.	-81	-83	-61	-74
3. De kosten van het bestuur – zowel voor de gemeenteraad als het college van burgemeester en wethouders – nemen toe.	-19	-19	-19	-19
4. De toegerekende rente aan investeringen is geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting.	-18	-20	-20	-25
5. De kosten van verkiezingen zijn voor de jaren 2027 - 2028 bijgesteld aan de kostenontwikkelingen. Voor het jaar 2030 is rekening gehouden met de reguliere Tweede Kamerverkiezing en de gemeenteraadsverkiezingen.	-15	-5	-10	-135
6. De afschrijvingskosten voor ICT, kantoor- en vergaderruimten zijn geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot mutaties in de begroting,	72	92	16	-45
7. De kostenontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Noordwest-Utrecht (RANU) is verwerkt in de begroting conform het raadsbesluit van 2 juni 2026.	5	4	21	1

Programma 4 | Bedrijfsvoering (bedragen x € 1.000 en += voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
8. Diverse overige mutaties.	0	0	-1	-3
Totaal autonome ontwikkelingen	-861	-836	-743	-969
9. Om digitale innovatie en kunstmatige intelligentie (AI) verder te ontwikkelen en toe te passen, worden structurele kosten gemaakt (B27 4.1.3). Deze kosten zijn meegenomen in het financieel meerjarenperspectief.	-150	-50	-50	-50
10. Voor het nieuwe gemeentehuis is vanaf 2029 een structurele budgetreservering opgenomen in het financieel meerjarenperspectief (B27 4.2.2).	0	0	-800	-800
Totaal nieuw beleid	-150	-50	-850	-850
11. In 2027 is een taakstellende besparing van € 250.000 opgenomen binnen de bedrijfsvoering en personeelslasten. Vanaf 2028 loopt deze op naar een structurele besparing van € 1.000.000.	250	1.000	1.000	1.000
Totaal overige ontwikkelingen	250	1.000	1.000	1.000
Begroting 2027 - 2030	-25.999	-25.432	-26.420	-26.674

Mutatie in programma 5 | Financiën**Programma 5 | Financiën (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)**

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Saldo Kadernota 2027	81.986	96.947	101.477	101.710
Mutaties:				

Programma 5 | Financiën (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1. Aanpassing rijksbijdragen algemene uitkering volgens de meicirculaire gemeentefonds 2026. (raadsinformatiebrief 30 juni 2026)	2.610	1.830	-830	-1.310
2. De lokale heffingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen, zijn verhoogd met 2,5% inflatiecorrectie. Met deze aanpassing worden de gestegen kosten opgevangen.	360	360	360	360
3. In de begroting wordt een stelpost opgenomen voor onderuitputting op afschrijvingen. Deze stelpost is bedoeld om rekening te houden met het feit dat investeringen in de praktijk vaak later worden gerealiseerd dan oorspronkelijk gepland. Daardoor vallen de bijbehorende afschrijvingslasten in het eerste jaar lager uit dan begroot. Vanaf 2027 wordt deze stelpost verhoogd met € 100.000, zodat de totale stelpost uitkomt op € 200.000. Hiermee wordt een realistischer beeld gegeven van de verwachte afschrijvingslasten en wordt voorkomen dat het begrotingssaldo onnodig onder druk komt te staan.	100	100	100	100
4. De rentelasten en -opbrengsten wijzigen mee met de geldstromen binnen de begroting, zoals investeringen en het begrotingsresultaat. Hierdoor zijn deze posten niet vast, maar afhankelijk van de financiële ontwikkelingen gedurende het jaar.	-20	-71	2	-55
5. Diverse overige mutaties.	-9	-8	-7	-7
Totaal autonome ontwikkelingen	3.041	2.211	-375	-912
6. Reserves Uitvoering bestemmingsplan Vinkeveense Plassen (B27 1.3.1)	933	933	0	0
7. Reserves Sloop en verkoop Herenweg 196 en 196A	230	0	0	0

Programma 5 | Financiën (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

		Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
8.	Reserves Anterieure overeenkomst Oosterland	-138	-188	-2.262	-3.393
9.	Reserves Anterieure overeenkomst De Meijert	338	-304	0	0
10.	Reserves Behoefteteonderzoek woonvisie (B27 1.1.1)	30	0	0	0
11.	Reserves Beter benutten bestaande woningvoorraad (B27 1.1.5)	30	70	0	0
12.	Reserves Nieuwe dorpsvisies (B27 1.2.1)	70	70	70	0
13.	Reserves Ontwikkeling Zandeiland 1 (B27 1.3.5)	40	0	0	0
14.	Reserves Ontwikkeling Zandeiland 4 en 5 (B27 1.3.6)	50	0	0	0
15.	Reserves Vergroten gebruik recreatieve voorzieningen (B27 1.4.1)	25	0	0	0
16.	Reserves Passantensteigers (B27 1.4.5)	25	0	0	0
17.	Reserves Toegankelijke zwemlocaties (B27 1.4.4)	30	30	0	0
18.	Reserves Afronden pilot Waeterwijck (B27 1.4.6)	30	75	0	0
19.	Reserves Batterij sportaccommodaties (B27 1.6.2)	0	50	0	0
20.	Reserves Stimuleren gebruik duurzame personen- en vrachtauto's (B27 1.7.2)	50	0	0	0
21.	Reserves Toekomst gericht maken van bedrijventerreinen (B27 1.8.1)	50	50	0	0
22.	Reserves Uitbreiding bedrijventerrein De Bocht (B27 1.8.2)	0	30	0	0

Programma 5 | Financiën (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
23. Reserves Uitbreiding lokale bedrijven op bedrijventerreinen (B27 1.8.3)	30	0	0	0
24. Reserves Ontwikkeling naar Techvalley (B27 1.8.6)	0	50	50	0
25. Reserves Impuls openbaar groen (B27 1.5.4 en 1.5.5)	250	0	0	0
26. Reserves Opruimen wees- en wrakboten (B27 3.1.4)	25	50	25	0
Totaal mutaties reserves	2.098	916	-2.117	-3.393
Begroting 2027 - 2030	87.125	100.074	98.985	97.405

04 | Overzicht incidentele baten en lasten die verrekend zijn met de reserves

Een helder onderscheid tussen structurele en incidentele posten geeft beter inzicht in de financiële positie. Het maakt duidelijk welke baten en lasten jaarlijks terugkeren en welke eenmalig of tijdelijk van aard zijn.

Structurele posten zijn terugkerende baten en lasten die onderdeel vormen van de reguliere bedrijfsvoering. Omdat deze posten jaarlijks terugkomen, zijn ze goed voorspelbaar en vormen zij de basis van het structurele begrotingskader. Voorbeelden zijn:

- Salarissen van medewerkers;
- Onderhoud van wegen, bruggen en andere infrastructuur;
- Reguliere exploitatiekosten.

Incidentele posten zijn baten en lasten die eenmalig of tijdelijk voorkomen. Ze hangen vaak samen met specifieke projecten, investeringen of bijzondere gebeurtenissen en maken geen onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering. Voorbeelden zijn:

- Opbrengsten uit grondexploitaties;
- Verkoop van gemeentelijk vastgoed;
- Eenmalige subsidies voor specifieke projecten;
- Kosten van evenementen die niet jaarlijks plaatsvinden.

In dit onderdeel is een overzicht opgenomen van alle incidentele baten en lasten vanaf € 25.000. Omdat deze posten worden verrekend met de reserves, zijn zij tevens opgenomen in onderdeel 06: Totaaloverzicht reserves.

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-) voor de jaren 2027 - 2030 (bedragen x € 1.000)					
Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
1.	Ruimtelijk kader Argon-locatie	8.628	0	0	0
2.	Hofland	4.367	-83	-817	0
3.	Bijdragen vereveningsfonds woningbouw	1.512	600	0	0
4.	Anterieure overeenkomst Oosterland	1.081	1.131	2.262	3.393
5.	Seniorenhof De trekvogel	1.011	0	0	0
6.	Ruimtelijk Kader CSW-Jumbo	823	0	0	0
7.	Asbestinventarisatie, ontruimen, sloop en verkoop Herenweg 196 en 196A	320	0	0	0

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-) voor de jaren 2027 - 2030 (bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
8.	Maatregelenpakket project Toekomst N201	0	0	-1.000	0
9.	Verdere uitbreiding van het bedrijventerrein (B27 1.8.2)	0	-30	0	0
10.	Onderzoek en opzetten van een Techvalley met ondernemers en TechNet Amstel & Venen (B27 1.8.6)	0	-50	0	0
11.	Batterij voor sportverenigingen (B27 1.6.2)	0	-50	0	0
12.	Uitvoering Vinkeveense Plassen (B27 1.3.1 en B27 1.3.2)	-933	-933	0	0
13.	Anterieure overeenkomst De Meijert	-572	33	0	0
14.	Impuls openbaar groen (B27 1.5.4 en 1.5.5)	-250	0	0	0
15.	Opstellen nieuwe dorpsvisies (B27 1.2.1)	-70	-70	-70	0
16.	Onderzoek en planvoorbereiding openbare ruimte	-50	0	0	0
17.	Onderzoek 3e aansluiting N201	-50	0	0	0
18.	Inrichten bedrijventerreinen (B27 1.8.1)	-50	-50	0	0
19.	Ontwikkelen Zandeiland 4 en 5 (B27 1.3.6)	-50	0	0	0
20.	Ontwikkelen gebied Zandeiland 1 (B27 1.3.5)	-40	0	0	0
21.	Waar mogelijk geven we prioriteit aan lokale bedrijven om uit te breiden op onze bedrijventerreinen (B27 1.8.3)	-30	0	0	0
22.	Onderzoek zwemlocaties (B27 1.4.4)	-30	-30	0	0
23.	Behoeftedonderzoek woonvisie (B27 1.1.1)	-30	0	0	0

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-) voor de jaren 2027 - 2030 (bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
24.	Transformatie overige parken naar wonen (B27 1.4.6)	-30	-75	0	0
25.	Beter benutten van de woningvoorraad (B27 1.1.5)	-30	-70	0	0
26.	Inventarisatie recreatieve voorzieningen (B27 1.4.1)	-25	0	0	0
27.	Onderzoek en uitvoering passantensteigers (B27 1.4.5)	-25	0	0	0
Totaal programma 1 Wonen		15.477	323	325	3.393
28.	Energiebesparende maatregelen buitensportaccommodaties	-50	0	0	0
Totaal programma 2 Samenleven		-50	0	0	0
29.	Opruimen wees- en wrakboten (B27 3.1.4)	-25	-50	-25	0
Totaal programma 3 Veiligheid		-25	-50	-25	0
Totaal		15.402	273	300	3.393
Waarvan verrekend via de algemene reserve		13.940	-277	300	3.393
Waarvan verrekend via de bestemmingsreserve		-50	-50	0	0
Energiebesparende maatregelen buitensportaccommodaties					
Waarvan verrekend via de bestemmingsreserve Woningbouw		1.512	600	0	0

05 | Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Voor een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente is het belangrijk onderscheid te maken tussen structurele en incidentele baten en lasten.

Structurele lasten zijn kosten die ieder jaar terugkomen en daarom jaarlijks in de begroting moeten worden opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn:

- onderhoud van infrastructuur zoals wegen, bruggen en openbare verlichting;
- personeelskosten;
- huisvesting;
- bijstandsuitkeringen, jeugdzorg en ouderenzorg.

Dekking van structurele afschrijvingslasten via reserves

In het verleden heeft de raad bij een aantal investeringen besloten om een deel van de jaarlijkse afschrijvingskosten te dekken uit een bestemmingsreserve. Dit geldt onder andere voor het Veenweidebad, het Piet Mondriaangebouw en de gemeentewerf in Abcoude.

Daarnaast heeft de raad in 2020 besloten om de financiële gevolgen van de verkorting van de afschrijvingstermijn voor onderwijshuisvesting (van 60 naar 40 jaar) op te vangen via de bestemmingsreserve Schoolgebouwen.

Hierdoor wordt jaarlijks een bedrag uit deze reserves onttrokken om een deel van de structurele lasten te financieren. Deze onttrekkingen zijn onderdeel van de structurele dekking en lopen door totdat de betreffende reserve is uitgeput. De mutaties zijn ook opgenomen in onderdeel 6 *Stand en verloop van reserves* van de financiële begroting.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Structurele toevoegingen (+) en onttrekkingen (-) aan de reserves (bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
1.	Diverse afschrijvingslasten	-72	-72	-72	-72
2.	Veenweidebad	-167	-167	-167	-167
3.	Piet Mondriaangebouw	-37	-37	-37	-37
4.	Gemeentewerf in Abcoude	-37	-37	-37	-37
5.	Schoolgebouwen	-106	-106	-106	-106
	Totaal	-419	-419	-419	-419
1.	Diverse afschrijvingslasten				

Sinds 2014 geldt de verplichting dat investeringen met economisch nut worden geactiveerd en over meerdere jaren worden afgeschreven. Voor een beperkt aantal investeringen worden de bijbehorende afschrijvingslasten gedekt vanuit de bestemmingsreserve *Diverse afschrijvingslasten*. Deze reserve wordt tot en met 2046 ingezet.

2. Veenweidebad

Vanuit de bestemmingsreserve *Veenweidebad* wordt jaarlijks 167.000 euro ingezet ter dekking van een deel van de huisvestingskosten. De laatste inzet vindt plaats in 2049.

3. Piet Mondriaangebouw

Vanuit de bestemmingsreserve *Piet Mondriaangebouw* wordt 37.000 euro ingezet om de huisvestingskosten deels te bekostigen. Dit vindt plaats tot en met 2033.

4. Gemeentewerf Abcoude

Jaarlijks wordt 37.000 euro ingezet om een deel van de huisvestingskosten te bekostigen vanuit de bestemmingsreserve *Gemeentewerf Abcoude*. Dit vindt plaats tot en met 2045.

5. Schoolgebouwen

Vanaf 2017 is de afschrijvingstermijn van schoolgebouwen aangepast van 60 naar 40 jaar. De kosten van afschrijvingen nemen hierdoor tijdelijk toe. De extra kosten hiervan zijn verrekend via de bestemmingsreserve *Schoolgebouwen*. Dit vindt plaats tot en met 2044.

06 | De stand en het verloop van reserves

Landelijke en lokale kaders over reserves

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Reserves zijn onderdelen van het eigen vermogen die door de gemeente zijn afgezonderd voor een bepaald doel of om financiële ruimte te behouden. Het vormen van reserves kan worden gezien als een vorm van sparen. Reserves worden onder meer ingezet:

- om toekomstige investeringen mogelijk te maken;
- om financiële tegenvallers op te vangen;
- om risico's af te dekken;
- om incidentele of onvoorziene uitgaven te bekostigen.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 43) worden reserves onderscheiden in: de algemene reserve; en de bestemmingsreserves.

De gemeenteraad heeft in september 2024 de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. De in deze nota opgenomen uitgangspunten zijn samengevat in onderstaand overzicht.

Stand en verloopoverzicht eigen vermogen

Ontwikkeling eigen vermogen per 31 december 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)					
	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve	25.895	39.117	39.286	37.338	36.563
Bestemmingsreserves	8.313	9.356	9.486	9.066	8.647
Rekening- en begrotingsresultaat	-718	446	-2.248	-4.118	-4.205
Totaal	33.490	48.919	46.524	42.286	41.006

A. Algemene reserve

- De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten.
- De algemene reserve wordt gevoed door rekeningresultaten en grondverkoop.
- De ondergrens van de reserve is € 11 miljoen voor het opvangen van risico's.

In het verloopoverzicht wordt de ontwikkeling van de algemene reserve weergegeven. Let op: de begrotingsresultaten voor de jaren 2026 tot en met 2030 zijn nog niet definitief en kunnen nog wijzigen.

Ontwikkeling algemene reserve 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	13.886	25.895	39.117	39.286	37.338
Te bestemmen rekening- en begrotingsresultaat (jaar -1)	8.871	-718	446	-2.248	-4.118
Structurele mutaties	0	0	0	0	0
Incidentele mutaties	3.138	13.940	-277	300	3.343
Verschuiving tussen reserves (onderweg: nieuwbouw gemeentehuis)	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	25.895	39.117	39.286	37.338	36.563

B. Verloopoverzicht van bestemmingsreserves

Verloopoverzicht bestemmingsreserve 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)

1. Schoolgebouwen	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	1.629	1.523	1.417	1.311	1.205
Structurele mutaties	-106	-106	-106	-106	-106
Stand per 31 december	1.523	1.417	1.311	1.205	1.099
2. Diverse afschrijvingslasten					
Stand per 1 januari	1.144	1.072	1.000	928	856
Structurele mutaties	-72	-72	-72	-72	-72
Stand per 31 december	1.072	1.000	928	856	784
3. Veenweidebad					
Stand per 1 januari	4.025	3.858	3.691	3.524	3.357
Structurele mutaties	-167	-167	-167	-167	-167
Stand per 31 december	3.858	3.691	3.524	3.357	3.190

Verloopoverzicht bestemmingsreserve 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)

4. Piet Mondriaangebouw

Stand per 1 januari	286	249	212	175	138
Structurele mutaties	-37	-37	-37	-37	-37
Stand per 31 december	249	212	175	138	101

5. Gemeentewerf Abcoude

Stand per 1 januari	743	706	669	632	595
Structurele mutaties	-37	-37	-37	-37	-37
Stand per 31 december	706	669	632	595	558

6. Woningbouw

Stand per 1 januari	0	0	1.512	2.112	2.112
Incidentele mutaties	0	1.512	600	0	0
Stand per 31 december	0	1.512	2.112	2.112	2.112

7. Energiebesparende maatregelen buitensportaccommodaties

Stand per 1 januari	955	905	855	805	805
Incidentele mutaties	-50	-50	-50	0	0
Stand per 31 december	905	855	805	805	805

Toelichting op de bestemmingsreserves

1. Bestemmingsreserve schoolgebouwen

Doelstelling	Het bekostigen van een deel van de afschrijvingslasten van schoolgebouwen vanwege aanpassing van de afschrijvingstermijn van 60 naar 40 jaar.
Looptijd	De einddatum van deze reserve is 2044.
Gewenste omvang	De omvang van deze reserve is voldoende om het afgesproken deel van afschrijvingskosten op te vangen.

2. Bestemmingsreserve diverse afschrijvingslasten

Doelstelling	Diverse investeringen worden deels bekostigd door het inzetten van deze reserve. Het betreft: • Groenonderkomens (25 jaar 2005 t/m 2029) • Nieuwbouw sporthal (40 jaar 2007 t/m 2046) • Kunstgrasveld Atlantis (20 jaar 2007 t/m 2026) • Kunstgrasveld Atlantis (40 jaar 2007 t/m 2046) • CSW veld 1 onderlaag (30 jaar 2016 t/m 2045) • CSW veld 1 hekwerk (30 jaar 2016 t/m 2045) • CSW veld 1 veldverlichting (30 jaar 2016 t/m 2045) • CSW veld 1 tegelwerk (15 jaar 2016 t/m 2030) • Beregening veld 1 Argon (30 jaar 2016 t/m 2046) • Hekwerken veld 1 Argon (30 jaar 2017 t/m 2046)
--------------	--

Looptijd	De einddatum van deze reserve is 2046.
----------	--

Gewenste omvang	De omvang van deze reserve is voldoende om afschrijvingskosten van diverse al uitgevoerde investeringen op te vangen.
-----------------	---

3. Bestemmingsreserve Veenweidebad

Doelstelling	Een deel van de huisvestingskosten te bekostigen van het Veenweidebad.
--------------	--

Looptijd	De einddatum van deze reserve is 2049.
----------	--

Gewenste omvang	De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van de huisvestingskosten van dit zwembad op te vangen.
-----------------	---

4. Bestemmingsreserve Piet Mondriaangebouw

Doelstelling	Een deel van de huisvestingskosten te bekostigen van het Piet Mondriaangebouw.
--------------	--

Looptijd	De einddatum van deze reserve is 2033.
----------	--

Gewenste omvang	De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van de huisvestingskosten op te vangen.
-----------------	---

5. Bestemmingsreserve gemeentewerf in Abcoude

Doelstelling	Een deel van de huisvestingskosten te bekostigen van de gemeentewerf in Abcoude.
--------------	--

Looptijd	De einddatum van deze reserve is 2045.
----------	--

Gewenste omvang	De omvang van deze reserve is voldoende om een deel van de huisvestingskosten op te vangen.
-----------------	---

6. Bestemmingsreserve woningbouw

Doelstelling	In maart 2022 heeft de raad ingestemd met het instellen van een bestemmingsreserve woningbouw. Deze reserve kan uitsluitend gebruikt worden voor de realisatie van sociale huurwoningen in De Ronde Venen. Het geld in het vereveningsfonds bestaat uit afdrachten ter compensatie van niet gerealiseerde sociale huurwoningen in woningbouwprojecten
--------------	---

Looptijd	De verwachte einddatum is 2032.
----------	---------------------------------

Gewenste omvang	Afhankelijk van de ontvangen afdrachten.
-----------------	--

7. Energiebesparende maatregelen buitensportverenigingen

Doelstelling	Het treffen van energiebesparende maatregelen die een structurele bijdrage leveren aan het omlaag brengen van het energieverbruik en energiekosten bij buitensportverenigingen en daarmee de toekomst van onze buitensportverenigingen veiligstellen.
--------------	---

Looptijd	De verwachte einddatum is 2027.
----------	---------------------------------

Gewenste omvang	Ten laste van deze bestemmingsreserve wordt door de gemeente aan verenigingen een bijdrage verstrekt tot een maximum van € 80.000 per vereniging als de aanvraag voldoet aan de landelijke subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA).
-----------------	--

C. Financieel resultaat

Het overzicht van de algemene reserve bevat de financiële resultaten over de periode 2026 – 2030. Een toelichting op de resultaten voor de jaren 2027 – 2030 is opgenomen in de Bestuurlijke hoofdlijnen.

07 | De stand en het verloop van voorzieningen

Landelijke en lokale kaders over voorzieningen

Voorzieningen maken onderdeel uit van de balans van de gemeente. De balans geeft op een bepaald moment inzicht in de bezittingen, schulden en het eigen vermogen van de gemeente.

Een voorziening wordt gevormd voor toekomstige verplichtingen, verliezen of risico's waarvan de omvang nog niet exact bekend is, maar wel redelijkerwijs kan worden ingeschat. Voorzieningen zorgen ervoor dat deze kosten tijdig worden meegenomen in de financiële positie van de gemeente.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt in artikel 44 dat voorzieningen kunnen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden geschat;
- bestaande risico's die naar verwachting leiden tot verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in toekomstige jaren worden gemaakt, wanneer deze mede hun oorsprong vinden in het huidige of een eerder begrotingsjaar en de voorziening bedoeld is om de lasten gelijkmatig over meerdere jaren te verdelen.

Overige uitgangspunten:

- Tot de voorzieningen behoren ook van derden ontvangen middelen die verplicht aan een specifiek doel moeten worden besteed, zoals opbrengsten uit de rioolheffing en afvalstoffenheffing.
- Een voorziening moet naar beste schatting voldoende zijn om de betreffende verplichting of het risico af te dekken. De omvang mag daarom niet groter of kleiner zijn dan noodzakelijk. Een voorziening mag geen negatief saldo hebben.
- De omvang van de voorzieningen wordt zichtbaar gemaakt op de balans. Hierop gelden twee uitzonderingen:
 - de voorziening dubieuze debiteuren;
 - de voorziening verlieslatende grondexploitaties.

Deze voorzieningen worden als correctiepost in mindering gebracht op de betreffende balanspost.

De gemeenteraad heeft in september 2024 de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. De uitgangspunten uit deze nota zijn samengevat in onderstaand overzicht.

Verloopoverzicht van de voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)						
1.	Bijdrage akoestische maatregelen Stationslocatie Mijdrecht	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	220	220	220	220	220

Verloopoverzicht voorzieningen 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)						
	Toevoegingen	0	0	0	0	0
	Bestedingen	0	0	0	0	0
	Stand per 31 december	220	220	220	220	220
2.	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	3.163	3.481	0	0	0
	Toevoegingen	318	318	0	0	0
	Bestedingen	0	-3.799	0	0	0
	Stand per 31 december	3.481	0	0	0	0
3.	Verlofsparen	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	1.754	2.004	2.254	2.504	2.754
	Toevoegingen	250	250	250	250	250
	Bestedingen	0	0	0	0	0
	Stand per 31 december	2.004	2.254	2.504	2.754	3.004
4.	Gemeentelijke gebouwen	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	2.341	1.996	2.135	2.242	1.548
	Toevoegingen	331	331	331	331	331
	Bestedingen	-676	-192	-224	-1.025	-195
	Stand per 31 december	1.996	2.135	2.242	1.548	1.684
5.	Begraafplaatsen	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	144	167	166	201	236
	Toevoegingen	35	35	35	35	35
	Bestedingen	-12	-36	0	0	0
	Stand per 31 december	167	166	201	236	271

Verloopoverzicht voorzieningen 2026 - 2030 (bedragen x € 1.000)						
6.	Afvalstoffenheffing	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	1.701	1.391	760	625	637
	Toevoegingen	0	0	0	12	128
	Bestedingen	-310	-631	-135	0	0
	Stand per 31 december	1.391	760	625	637	765
7.	Riool- en waterzorgheffing	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	600	729	870	986	1.006
	Toevoegingen	129	141	116	20	48
	Bestedingen	0	0	0	0	0
	Stand per 31 december	729	870	986	1.006	1.054
8.	Wonen	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari	121	114	114	114	114
	Toevoegingen	0	0	0	0	0
	Bestedingen	-7	0	0	0	0
	Stand per 31 december	114	114	114	114	114

Toelichting per voorziening

Toelichting per voorziening

Nr.	Naam van de voorziening	Toelichting
1.	Bijdrage akoestische maatregelen Stationslocatie Mijdrecht	Als het transformatorstation in de periode 2021 - 2031 wordt vergroot door toegenomen energievraag, dan draagt de gemeente maximaal 220.000 euro bij voor akoestische maatregelen. Dit is contractueel vastgelegd tussen Stedin en de gemeente.
2.	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)	De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de pensioenen van (oud-)wethouders. Deze verantwoordelijkheid volgt

Toelichting per voorziening

Nr.	Naam van de voorziening	Toelichting
		uit de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Anders dan bij reguliere medewerkers loopt dit pensioen (nu nog) niet via het ABP, maar wordt het door de gemeente in eigen beheer opgebouwd. Om ervoor te zorgen dat hiervoor voldoende geld beschikbaar is, vormt de gemeente een pensioenvoorziening. Dit is een bedrag op de balans dat aangeeft hoeveel geld naar verwachting nodig is om de toekomstige pensioenverplichtingen te kunnen betalen. De hoogte van deze voorziening wordt vastgesteld met behulp van een actuariële berekening. Zo'n berekening houdt onder andere rekening met levensverwachting en rentestanden. <i>Overgang naar nieuw pensioenstelsel</i> Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit betekent dat de pensioenverplichtingen worden overgedragen aan het ABP. De feitelijke overdracht van de opgebouwde rechten vindt plaats in 2027. Bij deze overdracht kan blijken dat de gemeente meer geld heeft gereserveerd dan nodig is. In dat geval kan (een deel van) de pensioenvoorziening vrijvallen. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een hogere rente of aangepaste uitgangspunten in de berekening. Een eventuele vrijval leidt tot een eenmalig financieel voordeel voor de gemeente. Na 2028 betaalt niet langer de individuele gemeente rechtstreeks de APPA-pensioenen; het ABP keert deze uit, terwijl de overheden daarvoor premie betalen en de bestaande rechten overdragen aan het fonds.
3.	Verlofsparen	In de gemeentelijke CAO is vastgelegd dat ambtenaren verlof mogen opsparen. Dit stelt hen in staat om langere tijd vrij te nemen of eventueel eerder met pensioen te gaan. Deze regeling is van toepassing op alle gemeenten.
4.	Gemeentelijke gebouwen	Deze voorziening is gevormd om de meerjarige onderhoudskosten van diverse gemeentelijke gebouwen

Toelichting per voorziening

Nr.	Naam van de voorziening	Toelichting
		op een gelijkmatige en planmatige wijze te kunnen opvangen. Hiermee wordt voorkomen dat grote onderhoudsuitgaven in één begrotingsjaar een onevenredige druk leggen op het begrotingsresultaat. In 2023 heeft de gemeenteraad het <i>Integraal Vastgoedbeheerplan 2023 – 2027</i> vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor de omvang en inzet van deze voorziening. De voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud van de volgende gebouwen en objecten: • Brugwachterswoningen; • Diverse gemeentelijke woningen; • Brandweerkazernes; • Gemeentehuis inclusief werkcentrum; • Werkplaatsen in Abcoude, Baambrugge en Mijdrecht; • Sporthal De Eendracht en De Phoenix; • Kerktorens in Abcoude, Mijdrecht en Wilnis; • Piet Mondriaangebouw (Integraal kindcentrum) Abcoude; • Jongerencentrum Tumult; • NME-centrum; • Brede School Present; • Veenweidebad; • Gebouw op begraafplaats Abcoude en Baambrugge; • Herenweg 196; • Brugwachtersverblijven; • Geitenwei; • Hertenkamp.
5.	Begraafplaatsen	In januari 2017 heeft de raad ingestemd met het voorstel 'Financiële onderbouwing van de voorziening en tarieven met betrekking tot de algemene begraafplaatsen in De Ronde Venen'. De voorziening is voor het opvangen van meerjarige onderhoudskosten en het ruimen van graven.
6.	Afvalstoffenheffing	Uit deze voorziening worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van afval opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor meer informatie de paragraaf <i>Lokale heffingen</i>.

Toelichting per voorziening

Nr.	Naam van de voorziening	Toelichting
7.	Riool- en waterzorgheffing	Uit deze voorziening worden incidentele tegenvallers in de kosten en de opbrengsten van riolering en waterzorg opgevangen zonder dat er tariefsaanpassingen nodig zijn. Zie voor meer informatie de paragraaf <i>Lokale heffingen</i> .
8.	Wonen	In een overeenkomst Koopgarantregeling met woningbouwvereniging Cazes Wonen is afgesproken dat de ontvangen bijdragen door de gemeente worden ingezet voor sociale volkshuisvesting. Uit deze voorziening worden incidentele kosten voor sociale volkshuisvestelijke doeleinden opgevangen.

08 | Totaaloverzicht meerjareninvesteringsprogramma 2027 - 2030

Landelijke en lokale kaders over investeringen

- Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten.
- Bij een bestaand actief is sprake van een investering als de uitgaven:
 - leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of
 - leiden tot het verlengen van de levensduur; en/of
 - aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijvoorbeeld investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften).
- Wanneer uitgaven worden gedaan voor het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief, dan is er sprake van onderhoud.
- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan 25.000 euro worden niet geactiveerd. Uitzondering hierop is dat gronden en terreinen altijd worden geactiveerd.
- In 2025 heeft de gemeenteraad de Nota activeren, waarderen en afschrijven vastgesteld.
- De jaarlijkse waardevermindering (afschrijving) start na het jaar van afronden.
- In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringsbudgetten van 2027 tot en met 2030 opgenomen.
- Daarnaast zijn er investeringsbudgetten die in 2025 en de jaren daarvoor beschikbaar zijn gesteld en doorlopen tot in 2026 en verder. Deze reeds toegekende investeringsbudgetten zijn niet opgenomen in de onderstaande tabel.

Meerjareninvesteringsprogramma 2027 - 2030

Meerjareninvesteringsprogramma 2027 - 2030 (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Investering				Afschrijvingskosten			Opmerking
		2027	2028	2029	2030	2028	2029	2030	
Programma 1 Wonen									
1.	Afval	100	170	80	0	0	14	30	Onderdeel van tarief afvalstoffenheffing
2.	Bruggen	1.707	1.350	555	715	0	78	149	Onderdeel van begrotingsresultaat
3.	Riolering	620	400	400	0	0	31	42	Onderdeel van tarief riool- en waterzorgheffing
4.	Vastgoed	57	180	0	0	0	21	27	Onderdeel van begrotingsresultaat
5.	Voertuigen en materialen	531	118	514	155	0	57	74	Onderdeel van begrotingsresultaat
6.	Wegen	10.376	15.882	6.051	1.592	0	183	410	Onderdeel van begrotingsresultaat

Meerjareninvesteringsprogramma 2027 - 2030 (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Investering				Afschrijvingskosten			Opmerking
		2027	2028	2029	2030	2028	2029	2030	
7.	Speelvoorzieningen	120	0	0	0	0	12	12	Onderdeel van begrotingsresultaat
Totaal programma 1		13.511	18.100	7.600	2.462	0	396	744	
<i>Programma 2 Samenleven</i>									
8.	Binnensportaccommodaties	0	658	0	0	0	0	27	Onderdeel van begrotingsresultaat
9.	Buitensportaccommodaties	1.559	790	0	0	0	71	150	Onderdeel van begrotingsresultaat
10.	Onderwijshuisvesting	1.261	11.362	0	0	0	0	293	Onderdeel van begrotingsresultaat
11.	Vastgoed	91	0	0	0	0	4	4	Onderdeel van begrotingsresultaat
Totaal programma 2		2.911	12.810	0	0	0	75	474	
<i>Programma 3 Veiligheid</i>									
12.	Vastgoed	0	34	0	0	0	0	1	Onderdeel van begrotingsresultaat

Meerjareninvesteringsprogramma 2027 - 2030 (bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	Investering				Afschrijvingskosten			Opmerking
		2027	2028	2029	2030	2028	2029	2030	
	Totaal programma 3	0	34	0	0	0	0	1	
<i>Programma 4 Bedrijfsvoering</i>									
13.	Automatisering	335	613	335	460	0	63	201	Onderdeel van begrotingsresultaat
	Totaal programma 4	335	613	335	460	0	63	201	
	Totaal	16.757	31.557	7.935	2.922	0	534	1.420	

09 | Verdeling programma's naar landelijke taakvelden

Landelijke kaders voor verdeling programma's naar taakvelden

Volgens landelijke voorschriften bevat de begroting een overzicht van de baten en lasten per taakveld en de wijze waarop deze over de programma's zijn verdeeld. Omdat alle gemeenten dezelfde taakvelden hanteren, maakt dit een vergelijking tussen gemeenten mogelijk.

Verdeling taakvelden over de 5 programma's

Programma 1 | Wonen

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.5 Cultureel erfgoed
2.1 Verkeer en vervoer	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
2.2 Parkeren	7.2 Riolering
2.4 Economische havens en waterwegen	7.3 Afval
2.5 Openbaar vervoer	7.4 Milieubeheer
3.1 Economische ontwikkeling	7.5 Begraafplaatsen en crematoria
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.1 Ruimte en leefomgeving
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
3.4 Economische promotie	8.3 Wonen en bouwen

Programma 2 | Samenleven

4.1 Openbaar basisonderwijs	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
4.2 Onderwijshuisvesting	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
5.1 Sportbeleid en activering	6.753 Jeugdhulp ambulant lokaal
5.2 Sportaccommodaties	6.761 jeugdhulp met verblijf lokaal
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
5.4 Musea	6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk

5.6 Media	6.791 PGB Wmo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.792 PGB Jeugd
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	6.811 Beschermd wonen (Wmo)
6.3 Inkomensregelingen	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
6.4 WSW en beschut werk	6.821 Jeugdbescherming
6.5 Arbeidsparticipatie	6.822 Jeugdreclassering
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	6.91 Coördinatie en beleid Wmo
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd
6.712 Begeleiding (Wmo)	7.1 Volksgezondheid
6.713 Dagbesteding	
Programma 3 Veiligheid	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid
Programma 4 Bedrijfsvoering	
0.1 Bestuur	0.4 Overhead
0.2 Burgerzaken	
Programma 5 Financiën	
0.5 Treasury	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
0.61 OZB woningen	0.8 Overige baten en lasten
0.62 OZB niet-woningen	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)
0.63 Parkeerbelasting	0.10 Mutaties reserves
0.64 Belastingen overig	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Taakvelden 2026 - 2030

Bedragen x €1.000

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
XT-01	Bestuur					
Lasten		3.404	3.397	3.396	3.395	3.395
XT-010	Mutaties reserves					
Stortingen		7.558	18.145	2.038	2.262	3.393
Onttrekkingen		8.294	3.162	2.184	2.381	419
Totaal saldo inzet reserves		736	-14.983	146	119	-2.974
XT-011	Res. v.de rek. van baten lasten					
Stortingen		0	446	0	0	0
Onttrekkingen		718	0	2.248	4.118	4.205
Totaal saldo inzet reserves		718	-446	2.248	4.118	4.205
XT-02	Burgerzaken					
Lasten		1.932	2.068	1.999	1.781	1.868
Baten		1.089	1.151	1.083	675	596
Totaal saldo van baten en lasten		-843	-916	-915	-1.105	-1.271
XT-03	Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten		1.027	2.340	840	1.867	851
Baten		254	1.559	250	252	254
Totaal saldo van baten en lasten		-772	-781	-590	-1.615	-598
XT-04	Overhead					
Lasten		21.133	21.710	21.145	21.944	22.032
Baten		25	25	25	25	25
Totaal saldo van baten en lasten		-21.108	-21.686	-21.120	-21.919	-22.008
XT-05	Treasury					
Lasten		114	83	62	79	137
Baten		98	98	98	123	123
Totaal saldo van baten en lasten		-16	15	36	44	-14
XT-061	OZB woningen					
Lasten		784	793	793	793	793
Baten		8.270	8.480	8.480	8.480	8.480
Totaal saldo van baten en lasten		7.486	7.687	7.687	7.687	7.687
XT-062	OZB niet-woningen					

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Baten		5.660	5.800	5.800	5.800	5.800
XT-063	Parkeerbelasting					
Lasten		15	0	0	0	0
Baten		22	22	22	22	22
Totaal saldo van baten en lasten		7	22	22	22	22
XT-064	Belastingen overig					
Lasten		561	560	560	560	560
Baten		177	187	187	187	187
Totaal saldo van baten en lasten		-384	-373	-373	-373	-373
XT-07	Algemene uitkering					
Baten		86.090	89.170	86.970	85.900	87.470
XT-08	Overige baten en lasten					
Lasten		151	188	189	189	189
XT-09	Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten		25	25	25	25	25
XT-11	Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten		4.138	4.397	4.495	4.494	4.513
Baten		304	4	4	4	4
Totaal saldo van baten en lasten		-3.834	-4.393	-4.491	-4.490	-4.509
XT-12	Openbare orde en veiligheid					
Lasten		828	1.087	1.262	1.237	1.212
Baten		75	75	75	75	75
Totaal saldo van baten en lasten		-752	-1.012	-1.187	-1.162	-1.137
XT-21	Verkeer en vervoer					
Lasten		12.768	12.524	13.776	14.178	14.573
Baten		447	496	496	442	442
Totaal saldo van baten en lasten		-12.322	-12.027	-13.279	-13.735	-14.131
XT-22	Parkeren					
Lasten		40	53	53	53	53
XT-24	Economische havens en waterwegen					
Lasten		633	661	661	757	757

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
XT-25	Openbaar vervoer					
Lasten		285	299	274	274	274
Baten		32	32	32	32	32
Totaal saldo van baten en lasten		-253	-267	-242	-242	-242
XT-31	Economische ontwikkeling					
Lasten		314	365	395	315	265
XT-32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten		0	4.275	0	8.097	8.097
Baten		0	4.275	0	8.097	8.097
Totaal saldo van baten en lasten		0	0	0	0	0
XT-33	Bedr.loket en bedr.regelingen					
Lasten		228	261	261	261	261
Baten		175	175	175	175	175
Totaal saldo van baten en lasten		-53	-86	-86	-86	-86
XT-34	Economische promotie					
Lasten		107	207	157	127	127
Baten		1.400	1.433	1.433	1.433	1.433
Totaal saldo van baten en lasten		1.293	1.226	1.276	1.306	1.306
XT-41	Openbaar basisonderwijs					
Lasten		194	159	159	159	159
XT-42	Onderwijshuisvesting					
Lasten		2.536	2.489	2.527	2.865	3.613
Baten		154	154	154	154	154
Totaal saldo van baten en lasten		-2.382	-2.335	-2.373	-2.711	-3.460
XT-43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken					
Lasten		3.539	3.893	4.013	4.131	4.249
Baten		750	940	1.010	1.078	1.146
Totaal saldo van baten en lasten		-2.789	-2.953	-3.003	-3.053	-3.103
XT-51	Sportbeleid en activering					

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten		411	373	373	373	373
Baten		247	210	210	210	210
Totaal saldo van baten en lasten		-164	-163	-163	-163	-163
XT-52	Sportaccommodaties					
Lasten		3.734	3.942	4.181	4.225	4.252
Baten		1.242	1.281	1.277	1.277	1.277
Totaal saldo van baten en lasten		-2.492	-2.660	-2.904	-2.948	-2.975
XT-53	Cultuurpresentatie					
Lasten		357	364	364	364	364
Baten		5	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		-352	-364	-364	-364	-364
XT-54	Musea					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-55	Cultureel erfgoed					
Lasten		261	298	298	298	298
Baten		7	7	7	7	7
Totaal saldo van baten en lasten		-254	-291	-291	-291	-291
XT-56	Media					
Lasten		1.181	1.074	1.074	1.074	1.074
Baten		30	30	30	30	30
Totaal saldo van baten en lasten		-1.151	-1.044	-1.044	-1.044	-1.044
XT-57	Openbaar groen en recreatie					
Lasten		6.858	7.034	6.809	6.875	6.939
Baten		35	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		-6.823	-7.034	-6.809	-6.875	-6.939
XT-61	Samenkracht en burgerparticip.					
Lasten		12.449	13.452	13.194	13.310	13.317
Baten		8.398	9.124	9.124	9.124	9.124
Totaal saldo van baten en lasten		-4.050	-4.327	-4.070	-4.186	-4.192
XT-62	Toegang en eerstelijnsvoorz(tm 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
XT-623	Toegang en eerstelijnsv. Integraal					
Lasten		4.227	4.935	4.735	4.685	4.685
Baten		25	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		-4.202	-4.935	-4.735	-4.685	-4.685
XT-63	Inkomensregelingen					
Lasten		11.877	12.151	12.151	12.151	12.151
Baten		9.470	9.672	9.672	9.672	9.672
Totaal saldo van baten en lasten		-2.407	-2.479	-2.479	-2.479	-2.479
XT-64	WSW en beschut werk					
Lasten		2.473	2.538	2.528	2.518	2.518
Baten		140	140	140	140	140
Totaal saldo van baten en lasten		-2.333	-2.398	-2.388	-2.378	-2.378
XT-65	Arbeidsparticipatie					
Lasten		1.537	1.647	1.637	1.601	1.601
Baten		0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		-1.537	-1.647	-1.637	-1.601	-1.601
XT-66	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
Lasten		0	1.596	545	0	0
Baten		0	79	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		0	-1.517	-545	0	0
XT-660	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)					
Lasten		1.759	117	1.168	1.713	1.713
Baten		160	81	160	160	160
Totaal saldo van baten en lasten		-1.599	-36	-1.008	-1.553	-1.553
XT-6711	Huishoudelijk hulp (Wmo)					
Lasten		3.000	3.150	3.200	1.490	1.520
Baten		175	100	520	520	520
Totaal saldo van baten en lasten		-2.825	-3.050	-2.680	-970	-1.000
XT-6712	Begeleiding (Wmo)					
Lasten		2.300	2.325	2.325	2.375	2.375

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
XT-6713	Dagbesteding (Wmo)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-6714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-671A	Huishoudelijk hulp (Wmo) (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
Baten		0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		0	0	0	0	0
XT-671B	Begeleiding (WMO) (t/m 2024)					
Lasten		0	-15	0	0	0
XT-671C	Dagbesteding (WMO) (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-671D	Overige maatwerkarrang. (t/m 2024)					
Lasten		0	15	0	0	0
XT-672A	Jeugdhulp begeleiding (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-672B	Jeugdhulp behandeling (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-672C	Jeugdhulp dagbesteding (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-672D	Jeugdhulp zonder verblijf (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-673A	Pleegzorg (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-673B	Gezinsgericht (t/m 2024)					

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten		0	0	0	0	0
XT-673C	Jeugdhulp met verblijf (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-674A	Jeugdh. GGZ zonder verblijf(tm 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-674B	Jeugdh crisis/LTA/GGZ- verbl.(tm2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-674C	Gesloten plaatsing (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-6751	Jeugdhulp ambulant lokaal					
Lasten		40	40	40	40	40
Baten		0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		-40	-40	-40	-40	-40
XT-6752	Jeugdhulp ambulant regionaal					
Lasten		9.200	9.250	8.940	8.940	8.940
Baten		0	0	420	420	420
Totaal saldo van baten en lasten		-9.200	-9.250	-8.520	-8.520	-8.520
XT-6753	Jeugdhulp ambulant landelijk					
Lasten		250	260	260	260	260
XT-6761	Jeugdhulp met verblijf lokaal					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal					
Lasten		2.100	2.175	2.175	2.175	2.175
XT-6763	Jeugdhulp met verblijf landelijk					
Lasten		10	10	10	10	10
XT-6791	PGB Wmo					

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Lasten		300	250	250	250	250
XT-6792	PGB Jeugd					
Lasten		200	250	250	250	250
XT-6811	Beschermd wonen					
Lasten		700	700	700	700	700
Baten		700	700	700	700	700
Totaal saldo van baten en lasten		0	0	0	0	0
XT-6812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang					
Lasten		300	300	300	300	300
Baten		300	300	300	300	300
Totaal saldo van baten en lasten		0	0	0	0	0
XT-681A	Beschermd wonen (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-681B	Maatsch.- en vrouwenopvang(t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-6821	Jeugdbescherming					
Lasten		1.650	1.700	1.700	1.700	1.700
XT-682A	Jeugdbescherming (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-682B	Jeugdreclassering (t/m 2024)					
Lasten		0	0	0	0	0
XT-691	Coördinatie en beleid Wmo					
Lasten		1.675	1.852	1.852	1.852	1.852
XT-692	Coördinatie en beleid Jeugd					
Lasten		2.105	1.944	1.944	1.744	1.744
XT-71	Volksgezondheid					
Lasten		2.048	2.387	1.987	1.987	1.987
Baten		1.200	1.400	1.000	1.000	1.000

Programmabudget		Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2028 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2029 na Kadernota 2027 en mutaties	Raming 2030 na Kadernota 2027 en mutaties
Totaal saldo van baten en lasten		-848	-987	-987	-987	-987
XT-72	Riolering					
Lasten		4.664	4.867	4.901	4.936	4.976
Baten		6.092	6.290	6.330	6.380	6.420
Totaal saldo van baten en lasten		1.429	1.423	1.429	1.444	1.444
XT-73	Afval					
Lasten		5.413	6.642	7.077	7.122	7.188
Baten		7.172	8.559	9.004	9.069	9.135
Totaal saldo van baten en lasten		1.759	1.917	1.927	1.947	1.947
XT-74	Milieubeheer					
Lasten		3.646	3.034	3.068	3.018	3.018
Baten		957	8	8	8	8
Totaal saldo van baten en lasten		-2.689	-3.026	-3.060	-3.010	-3.010
XT-75	Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten		384	462	462	462	462
Baten		444	455	455	455	455
Totaal saldo van baten en lasten		60	-7	-7	-7	-7
XT-81	Ruimte en leefomgeving					
Lasten		4.435	1.812	1.400	1.202	1.132
Baten		3.086	2.421	1.532	2.375	3.506
Totaal saldo van baten en lasten		-1.349	609	131	1.173	2.374
XT-82	Grondexploitatie					
Lasten		959	742	214	817	0
Baten		5.120	6.127	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten		4.161	5.385	-214	-817	0
XT-83	Wonen en bouwen					
Lasten		10.069	7.616	7.333	6.860	6.883
Baten		5.847	17.491	6.911	6.221	6.221
Totaal saldo van baten en lasten		-4.222	9.875	-422	-639	-662
Totaal taakvelden		0	0	0	0	0

10 | Meerjarige prognose van de balans en het EMU-saldo

Landelijke kaders voor meerjarenprognose balans en EMU-saldo

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is landelijk voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De presentatie van de geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen. Bij de prognoses is rekening gehouden met de mutaties voortvloeiend uit het investeringsprogramma en de mutaties in de reserves en voorzieningen.

Meerjarenprognose balans 2025 - 2030

Meerjarenprognose balans (balans x € 1.000)

	Eind 2025	Eind 2026	Eind 2027	Eind 2028	Eind 2029	Eind 2030
Balans op hoofdlijnen						
Activa:						
1. Immateriële vaste activa	4.910	4.993	6.647	6.482	7.466	8.468
2. Materiële vaste activa	121.727	135.102	173.884	195.291	204.401	200.823
3. Financiële vaste activa:	4.087	5.112	5.137	5.162	5.187	5.212
4. Voorraden	2.137	2.351	1.072	1.820	-360	-1.891
5. Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.615	13.007	13.007	13.007	13.007	13.007
6. Liquide middelen	161	1.318	0	0	3.979	13.248
7. Overlopende activa	10.211	10.211	10.211	10.211	10.211	10.211
Totaal activa	163.848	172.094	209.958	231.973	243.891	249.078
Passiva:						
8. Eigen vermogen (reserves)	31.537	33.490	48.919	46.524	42.286	41.006
9. Voorzieningen	10.045	10.100	6.517	6.889	6.511	7.106

Meerjarenprognose balans (balans x € 1.000)

10.	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	101.506	107.744	133.683	156.821	174.334	180.206
11.	Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	8.114	8.114	8.193	9.093	8.114	8.114
12.	Overlopende passiva	12.646	12.646	12.646	12.646	12.646	12.646
Totaal passiva		163.848	172.094	209.958	231.973	243.891	249.078

EMU-saldo

- Het begrotingssaldo van een land geeft weer of een land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Als de uitgaven in een bepaald jaar groter zijn dan de inkomsten, is er in dat jaar sprake van een tekort en groeit de staatsschuld. Het begrotingssaldo geeft daarmee een indicatie van de staat waarin het huishoudboekje van de overheid in een bepaald jaar verkeert. De lidstaten van de Europese Unie hebben afgesproken allemaal met eenzelfde definitie van het begrotingssaldo te werken. Ze noemen dit het EMU-saldo.
- Gemeenten zijn verplicht om in hun begroting een berekening van het EMU-saldo op te nemen voor de begrotingsjaren 2026 – 2028.
- De EMU-systematiek werkt evenwel op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.
- Het EMU-saldo voor De Ronde Venen voor 2027 komt uit op € -27.311.000. Het betekent dat in EMU-termen de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. Dat blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-1.455	15.429	-2.394
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-13.458	-40.436	-21.242
3. Mutatie voorzieningen	55	-3.583	372

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-214	1.279	-748
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-15.072	-27.311	-24.012

11 | Borg- en garantstellingen

De gemeente De Ronde Venen heeft garanties verstrekt voor de betaling van rente en aflossing op leningen. Deze leningen zijn aangegaan door woningbouwvereniging Cazas en verschillende sport- en welzijnsorganisaties voor de financiering van hun vaste activa. Hierbij volgen we de richtlijnen die zijn vastgesteld in de Nota borg- en garantstellingen.

Borg- en garantstellingen (bedragen x € 1.000)				
Nr.	Naam van de instelling	Rekening 2025	Prognose 2026	Prognose 2027
<i>Woningbouw:</i>				
1.	Stichting Cazas Wonen	268.348	300.000	340.000
2.	Hypotheekfonds overheidspersoneel	479	230	230
<i>Sport, welzijn en zorg:</i>				
3.	FC Abcoude	374	342	310
4.	Stichting Ons Dorpshuis (De Boei)	1.064	1.008	952
5.	Sporthuis Abcoude	4.686	4.558	4.439
6.	Abcouder Lawn Tennis Club	304	288	272
Totaal		275.255	306.426	346.203

Toelichting:

- De geborgde leningen van Stichting Cazas Wonen gaan via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW):
 - De achtervang van de gemeenten en het Rijk is het sluitstuk van de zekerheidsstructuur binnen het borgstelsel voor woningbouw. Pas als het WSW niet aan hun betaalverplichtingen (uit de overige buffers) voldoen, verstrekken de gemeenten en het Rijk renteloze leningen aan het WSW.
 - De WSW is nog nooit aangesproken op de borg en schat het risico van de gemeenten en het Rijk in als zeer klein.
- Hypotheekfonds overheidspersoneel
 - Door landelijke wetgeving is het hypotheekfonds overheidspersoneel vervallen en worden geen nieuwe garanties verstrekt.

12 | Landelijke indicatoren BBV

Gemeenten nemen landelijke beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. Deze indicatoren bestrijken een breed scala aan onderwerpen, variërend van criminaliteit en afvalverwerking tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwprojecten. De data zijn afkomstig uit verschillende bronnen, zoals gemeenten, burger- en ondernemerspeilingen, het CBS, COELO, DUO, GGD, Kadaster, de Kamer van Koophandel, de Kiesraad, NOC*NSF, Logius, het RIVM en Veiligheid.nl. De gegevens zijn beschikbaar op de website [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl), die regelmatig wordt bijgewerkt met nieuwe informatie.

Landelijke indicatoren

Landelijke indicatoren			
Economie			
1. Functiemenging	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	49,8%	57,4%	53,4%
2022	50,1%	57,9%	53,9%
2023	50,3%	58,4%	54,3%
2024	50,3%	58,7%	54,5%
2025	50,7%	59,0%	54,6%
2026	-	-	-
2. Vestigingen (van bedrijven)	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	210,5	184,4	165,5
2022	224,4	194,7	174,4
2023	237,2	205,3	183,1
2024	247,5	212,7	191,4
2025	255,4	217,7	196,1
2026	-	-	-
Volksgezondheid en milieu			

Landelijke indicatoren

3. Huishoudelijk afval per gemeente per inwoner	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	163 kg	166 kg	164 kg
2022	150 kg	159 kg	153 kg
2023	149 kg	155 kg	148 kg
2024	140 kg	154 kg	148 kg
2025	-	-	-
2026	-	-	-
4. Hernieuwbare elektriciteit	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	15,6%	13,6%	24,9%
2022	23,0%	19,3%	32,7%
2023	26,5%	21,7%	40%
2024	30,2%	-	42,5%
2025	-	-	-
2026	-	-	-
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
5. Gemiddelde WOZ-waarde (alle woningen)	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	€ 399.000	€ 349.000	€ 290.000
2022	€ 440.000	€ 382.000	€ 317.000
2023	€ 515.000	€ 447.000	€ 368.000
2024 (voorlopig)	€ 515.000	€ 450.000	€ 378.000
2025 (voorlopig)	€ 543.000	€ 480.000	€ 398.000
2026 (voorlopig)	€ 583.000	€ 534.000	€ 439.000

Landelijke indicatoren

6. Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	5,9	10,6	8,9
2022	8,0	11,2	9,3
2023	8,3	9,8	9,1
2024	2,0	8,2	8,4
2025	-	-	-
2026	-	-	-
7. Demografische druk	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	75,2%	67,8%	70,1%
2022	76,5%	68,0%	70,3%
2023	77,3%	67,9%	70,3%
2024	77,9%	67,8%	70,4%
2025	79,0%	68,1%	70,7%
2026	80,6%	68,6%	71,3%
8. Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	€ 739	€ 768	€ 733
2022	€ 856	€ 868	€ 823
2023	€ 877	€ 923	€ 860
2024	€ 890	€ 972	€ 928
2025	€ 988	€ 1.034	€ 957
2026	€ 1.034	€ 1.074	€ 993
9. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland

Landelijke indicatoren			
2021	€ 815	€ 860	€ 810
2022	€ 933	€ 964	€ 905
2023	€ 956	€ 1.019	€ 942
2024	€ 990	€ 1.094	€ 1.014
2025	€ 1.088	€ 1.174	€ 1.050
2026	€ 1.134	€ 1.220	€ 1.091
Onderwijs			
10. Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	2,7	2,2	2,7
2022	-	5,2	4,2
2023	3,4	5,2	6,3
2024	3,0	6,2	6,7
2025	6,0	5,6	7,4
2026	-	-	-
11. Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	18	18	20
2022	12	21	24
2023	23	25	27
2024	11	25	28
2025	34	28	28
2026	-	-	-
12. Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers)	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland

Landelijke indicatoren			
2021	1,3%	1,6%	1,9%
2022	1,9%	2,1%	2,4%
2023	1,7%	2,0%	2,4%
2024	2,0%	2,0%	2,3%
2025	-	-	-
2026	-	-	-
Sport			
13. Niet-sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	-	-	-
2022	39,3%	40,2%	46,4%
2023	-	-	-
2024	36,8%	36,8%	42,5%
2025	-	-	-
2026	-	-	-
Sociaal domein			
14. Banen per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	649,9	895,3	807,6
2022	666,8	922,4	827,6
2023	671,9	940,5	839,9
2024	680,6	954,9	850,2
2025	696,6	970,4	858,8
2026	-	-	-

Landelijke indicatoren

15. Jongeren met een delict voor de rechter	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	1%	1%	1%
2022	1%	1%	1%
2023	1%	1%	1%
2024	-	-	-
2025	-	-	-
2026	-	-	-
16. Kinderen in uitkeringsgezin	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	4%	5%	6%
2022	4%	5%	6%
2023	4%	5%	6%
2024	-	-	-
2025	-	-	-
2026	-	-	-
17. Werkloze jongeren	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	0%	1%	2%
2022	1%	1%	1%
2023	1%	1%	2%
2024	-	-	-
2025	-	-	-
2026	-	-	-
18. Netto arbeidsparticipatie	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland

Landelijke indicatoren			
2021	71,9%	73,0%	70,4%
2022	73,8%	75,0%	72,2%
2023	74,8%	75,6%	73,1%
2024	75,2%	75,8%	73,2%
2025	75,5%	76,0%	73,2%
2026	-	-	-
19. Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	169,9	287,4	349,5
2022	129,0	239,4	297,9
2023	123,7	232,1	280,7
2024	130,4	235,8	285,2
2025	132,8	234,7	281,2
2026	-	-	-
20. Lopende re- integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	130,7	183,7	197,7
2022	131,2	175,6	197,7
2023	161,9	170,3	191,5
2024	151,6	173,6	203,1
2025	191,5	177,7	217,8
2026	-	-	-

Landelijke indicatoren

21. Jongeren met jeugdhulp als percentage van alle jongeren tot 18 jaar	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	9,4%	13,9%	13,2%
2022	9,9%	14,2%	13,5%
2023	10,7%	14,3%	13,9%
2024	10,6%	14,0%	14,0%
2025	10,1%	13,2%	13,7%
2026	-	-	-
22. Jongeren met jeugdbescherming als percentage van alle jongeren tot 18 jaar	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	1,0%	1,0%	1,2%
2022	0,9%	1,0%	1,2%
2023	0,9%	0,9%	1,1%
2024	0,9%	0,9%	1,0%
2025	0,8%	0,8%	1,0%
2026	-	-	-
23. Jongeren met jeugdreclassering als percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	0,2%	0,3%	0,3%
2022	0,0%	0,2%	0,3%
2023	0,0%	0,2%	0,3%
2024	0,2%	0,2%	0,4%
2025	0,2%	0,2%	0,4%

Landelijke indicatoren			
2026	-	-	-
24. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	470	589	702
2022	480	576	710
2023	490	571	700
2024	530	582	720
2025	510	577	720
2026	-	-	-
Veiligheid			
25. Verwijzingen Halt	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	4	6	8
2022	7	6	8
2023	5	7	9
2024	8	7	9
2025	7	7	10
2026	-	-	-
26. Winkeldiefstallen	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	0,6	1,7	1,8
2022	0,6	2,3	2,3
2023	0,9	2,3	2,5
2024	0,8	1,9	2,2
2025	0,4	1,8	2,1

Landelijke indicatoren			
2026	-	-	-
27. Geweldsmisdrijven	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	2,5	3,2	4,4
2022	2,2	3,3	4,5
2023	2,4	3,2	4,3
2024	2,2	3,3	4,4
2025	2,5	3,7	4,6
2026	-	-	-
28. Diefstallen uit woning	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	1,3	1,8	1,4
2022	1,8	1,7	1,4
2023	1,2	1,4	1,3
2024	1,2	1,3	1,2
2025	1,4	1,4	1,2
2026	-	-	-
29. Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	De Ronde Venen	Provincie Utrecht	Nederland
2021	3,8	6	6,1
2022	4,1	5,5	6,0
2023	3,1	5,5	5,8
2024	4,1	5,2	5,7
2025	3,8	5,4	5,7
2026	-	-	-

Toelichting op de landelijke indicatoren

Nr.	Naam de indicator	Toelichting
1.	Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
2.	Vestigingen (van bedrijven)	Deze indicator geeft weer het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65 jaar.
3.	Omvang huishoudelijk afval	Deze indicator geeft weer het aantal kg huishoudelijk afval per inwoner. De hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner kan per gemeente sterk variëren. Daarvoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen. Zo zal in een gemeente met veel hoogbouw minder GFT-afval en grof tuinafval vrijkomen omdat er minder tuinen zijn. In gemeenten met een diftar-systeem, waarbij de huishoudens meer moeten betalen als ze meer afval afgeven, komt vaak minder afval per inwoner vrij.
4.	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare energie, ook wel duurzame of groene energie genoemd, is energie afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld. Dit is energie uit wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa. Fossiele energie en kernenergie vallen niet onder hernieuwbare energie, omdat deze afkomstig zijn uit bronnen die niet worden aangevuld.
5.	Gemiddelde WOZ-waarde	Deze indicator geeft weer de gemiddelde WOZ-waarden van alle woningen. Het gaat om zowel koop- als huurwoningen.
6.	Nieuw gebouwde woningen	De indicator nieuw gebouwde woningen geeft weer het percentage nieuwe woningen ten opzichte van het totaal aantal woningen.
7.	Demografische druk	Demografische druk geeft de verhouding aan tussen de som van het aantal personen van 0 - 19 jaar en 65 jaar of ouder en de personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep' van 20 - 64 jaar. Het cijfer van de demografische druk geeft inzicht in de verhouding tussen het niet-werkende deel van de bevolking en het werkende deel van de bevolking.
8.	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Deze indicator geeft weer het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan

Nr.	Naam de indicator	Toelichting
		gemeentelijke woonlasten. Zie voor meer informatie de paragraaf <i>Lokale heffingen</i> .
9.	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Deze indicator geeft weer het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten. Zie voor meer informatie de paragraaf <i>Lokale heffingen</i> .
10.	Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.
11.	Relatief verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2024/2025'.
12.	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers)	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers dat aan het begin van het schooljaar ingeschreven staat. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.
13.	Niet-sporters	Deze indicator geeft aan de omvang van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. De meting van deze indicator vindt om de vier jaar plaats. De meest recente cijfers zijn die over 2024.
14.	Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar. De meest recente cijfers zijn die over 2024.
15.	Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 - 16 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. De meest recente cijfers zijn die over 2023.
16.	Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. De meest recente cijfers zijn die over 2024.

Nr.	Naam de indicator	Toelichting
17.	Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben. De meest recente cijfers zijn die over 2024.
18.	Netto arbeidsparticipatie	Deze indicator geeft weer het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
19	Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen (per 10.000 inwoners) met een uitkering op grond van de Participatiewet en Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).
20.	Lopende re-integratievoorzieningen	Deze indicator geeft weer het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar. De meest recente cijfers zijn die over 2024.
21.	Jongeren met jeugdhulp	Deze indicator geeft weer het percentage van jongeren per januari met jeugdhulp. Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale problemen en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders.
22.	Jongeren met jeugdbescherming	Deze indicator geeft weer het percentage van jongeren per januari met jeugdbescherming. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Het doel van de kinderschermingsmaatregelen is het opheffen van de bedreiging voor de veiligheid en ontwikkeling van het kind. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
23.	Jongeren met jeugdreclassering	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan

Nr.	Naam de indicator	Toelichting
		ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
24.	Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	Deze indicator geeft weer het aantal cliënten (per 10. 000 inwoners) met een maatwerkvoorziening via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Maatwerkvoorzieningen zijn hulpmiddelen als een rolstoel, een woningaanpassing of een vervoersdienst. Daarnaast vallen diensten zoals hulp bij het huishouden en persoonlijke verzorging of dagbesteding onder een maatwerkvoorziening.
25.	Verwijzingen Halt	Deze indicator geeft weer het aantal jongeren van 12 t/m 18 jaar (per 1.000 jongeren) die een licht strafbaar vergrijp plegen en die vervolgens door de politie of leerplichtambtenaren naar Halt worden verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
26.	Winkeldiefstallen	Deze indicator geeft aan het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
27.	Geweldsmisdrijven	Deze indicator geeft weer het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Hieronder valt misdrijven tegen het leven, bedreiging, mishandeling, afpersing en seksuele misdrijven (exclusief schennis der eerbaarheid).
28.	Diefstallen uit woning	Deze indicator geeft aan het aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners.
29.	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag per 1.000 inwoners.

13 | Financiële begrippen

In dit onderdeel worden belangrijke financiële begrippen toegelicht.

Begrip	Toelichting
1. Begroting en financiën Begrippen die te maken hebben met de gemeentelijke begroting en financiële sturing.	
Exploitatie(begroting)	Overzicht van baten en lasten.
Programmabegroting	Wat wil de gemeente bereiken, wat gaat ze doen, wat kost het en wat zijn de financiële risico's.
Programmarekening (jaarrekening)	Wat is gerealiseerd en wat heeft het gekost.
Begrotingsoverschot	Een begrotingsoverschot treedt op wanneer de baten hoger zijn dan de lasten.
Begrotingstekort	Een begrotingstekort treedt op wanneer de lasten hoger zijn dan de baten.
Meerjarenraming/perspectief	Financieel overzicht voor meerdere jaren.
Netto budget/lasten	De lasten na aftrek van de baten die worden afgedekt vanuit de algemene (dekkings)middelen (zie toelichting algemene dekkingsmiddelen).
Loon- en prijscompensatie	Budget om loon en prijsstijgingen op te kunnen vangen.
Beïnvloedbare ruimte	Begrotingsruimte waar de raad invloed op heeft.
Algemene (dekkings)middelen	Inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven op de diverse programma's.
2. Inkomsten en uitkeringen Begrippen over geldstromen vanuit het Rijk en andere bronnen.	
Gemeentefonds	Rijksfonds waaruit gemeenten jaarlijks de algemene uitkering ontvangen.
Algemene uitkering	Uitkering uit het gemeentefonds van het Rijk dat de gemeente geheel vrij mag besteden.

Begrip	Toelichting
Specifieke uitkering	Bij specifieke uitkeringen gaat het om geld dat gemeenten van het Rijk, provincie of andere gemeenten ontvangen en moeten besteden aan bepaalde taken (medebewindstaken). Het Rijk heeft het geld dus geormerkt. Gemeenten moeten bij het Rijk verantwoorden hoe ze het geld hebben besteed.
Accres	Groei of krimp van het gemeentefonds
Taakmutatie	Extra geld uit het gemeentefonds voor de uitvoering van nieuwe en/of gewijzigde taken.
Dividend	Een deel van de winst dat aan aandeelhouders wordt toegekend.
BTW Compensatie Fonds (BCF)	Fonds bij het Rijk waar provincies en gemeenten betaalde btw kunnen terugvorderen.
3. Investerings en activa Begrippen over investeringen en bezittingen.	
Investerings	Uitgaven met een meerjarig nut.
Investerings met een economisch nut	Investerings die inkomsten genereren of verhandelhebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investerings met een maatschappelijk nut	Investerings die geen economisch nut opleveren (geen middelen genereren en/of verhandelbaar zijn), bijvoorbeeld wegen.
Vervangingsinvesteringen	Investerings voor de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage.
Levensduurverlengende investeringen	Dit zijn investeringen die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging van betreffend actief. Bijvoorbeeld, het renoveren (= vernieuwen naar de huidige maatstaven en normen) van een gebouw. Het gaat hier dus niet om (groot)onderhoud. Onderhoud is niet levensduurverlengend, maar dient om het actief gedurende zijn levensduur in goede staat te houden.
Routine investeringen	Dit zijn investeringen ter vervanging van bestaande activa met als doel de bedrijfsvoering op het huidige peil te houden. Het betreft voornamelijk investeringen in automatisering, meubilair, huisvesting, voertuigen en materieel.

Begrip	Toelichting
Activeren	Het op de balans presenteren van de financiële waarde van het aangeschafte of vervaardigde kapitaalgoed met meerjarig nut dat vanaf dat moment als bezitting kan worden beschouwd.
Waarderen	De waarde die toegekend wordt aan het geactiveerde kapitaalgoed c.q. de investering op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
Restwaarde	Verwachte waarde aan het einde van de levensduur.
Directe opbrengstwaarde	Waarde van een kapitaalgoed bij directe verkoop.

4. Afschrijven en waardering

Begrippen over waardevermindering en boekhoudkundige verwerking.

Afschrijven	Verdeling van de kosten over gebruiks jaren.
Componentenbenadering	Afschrijven per afzonderlijk onderdeel.
Lineair afschrijven	Jaarlijks een vast bedrag aan waardevermindering.
Schattingswijziging	Aanpassing van de levensduurschatting.
Stelselwijziging	Wijziging in waarderingsmethodiek.

5. Onderhoud en beheer

Begrippen over onderhoud van gemeentelijke bezittingen.

Achterstallig onderhoud	Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.
Groot onderhoud	Uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.
Klein onderhoud	Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau.

Begrip	Toelichting
Renovatie	Renovatie of renoveren is herstellen en wanneer nodig gedeeltelijk vernieuwen van een investeringsgoed, waardoor het beter bruikbaar wordt naar de huidige maatstaven en normen.
6. Organisatie en kosten Begrippen over de gemeentelijke organisatie en kostenstructuur.	
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten bestaan onder meer uit de loonkosten voor het gehele ambtelijke apparaat en, ICT- kosten, huisvestings- en facilitaire kosten, inclusief externe inhuur. De griffie en bestuur vallen niet onder deze definitie.
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan.
Externe inhuur	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	Het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.
7. Rechtmatigheid en verantwoording Begrippen over controle en regelgeving.	
Afwijkingen/fouten	Posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten, waarbij voor het college van B&W een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid
Begrotingsonrechtmatigheid	Hiervan is sprake als het college van B&W bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt, toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld en als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met

Begrip	Toelichting
	begrotingswijzigingen is aangepast dan wel deze afwijkingen te laat aan de raad zijn gemeld.
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	Landelijke wetgeving over begroten en verantwoorden voor gemeenten.
Stelsel van baten en lasten	In het stelsel van baten en lasten worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan de jaren waarop de bijbehorende prestaties betrekking hebben. Dit betekent dat - als er bijvoorbeeld een congres is georganiseerd aan het einde van het jaar - de lasten op dat jaar worden geboekt; ook als de rekening pas in het volgende kalenderjaar binnenkomt en wordt betaald. Dit betekent ook dat uitgaven voor investeringen in bijvoorbeeld een gebouw dat x jaar meegaat niet ten laste komen van het jaar waarin de rekeningen zijn betaald, maar worden gespreid over de jaren waarin het gebouw wordt gebruikt. Achterliggend idee hierbij is dat de gebruiker betaalt en er een relatie kan worden gelegd met geleverde prestaties. Door uitgaven en inkomsten toe te rekenen aan de jaren waarop ze betrekking hebben, wordt het inzicht in de kosten van taakvelden en programma's bevorderd.
Single information Single audit (SiSa)	Systematiek voor het verantwoorden van onder andere specifieke uitkeringen tussen overheidsinstanties.
8. Risico en weerbaarheid Begrippen over financiële stabiliteit.	
EMU-saldo	Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid. Niet alleen de financiën van de Overheid tellen mee maar daarnaast van decentrale overheden en premie gefinancierde sectoren. De lidstaten van de EU hebben afgesproken allemaal met eenzelfde definitie van het begrotingssaldo te werken. Ze noemen dit het EMU-saldo.
Exogene factoren	Factoren/ontwikkelingen van buitenaf waar geen invloed op uitgeoefend kan worden.
Weerstandsvermogen	Het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.
9. Vastgoed, verbonden partijen en overige begrippen Begrippen over eigendommen, samenwerkingen en overige begrippen.	

Begrip	Toelichting
Vastgoed	Een onroerend goed of een onroerende zaak dat zich kenmerkt door vereniging met de grond. Vastgoed omvat de grond en de opstal.
Vastgoed met een bedrijfseconomische functie	Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie gaat het om vastgoed dat door de gemeente wordt aangehouden om bewust winst te realiseren en/of waardestijgingen te realiseren. Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie bestaat de mogelijkheid dat een duurzame waardevermindering moet worden verantwoord.
Vastgoed met een maatschappelijke functie	Maatschappelijk vastgoed is vastgoed: • waarin maatschappelijke diensten aan burgers worden verleend of door burgers zelf worden gecreëerd, • waarvan de exploitatie (gedeeltelijk) door publieke middelen mogelijk wordt gemaakt, • waarin vraag (burgers) en aanbod (instellingen) fysiek bij elkaar komen en • waar iedereen (voor wie het bedoeld is) toegang toe heeft.
Verbonden partij	Een privaat of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.
Miljoenennota	De Miljoenennota geeft een overzicht van het budgettaire beleid van het kabinet voor het komende begrotingsjaar, inclusief meerjarenramingen.
Social Return on Investment (SROI)	Methodiek om het maatschappelijke rendement van een investering in beeld te brengen.

14 | Definities financiële kengetallen in het financieel dashboard

In dit onderdeel worden de definities en berekeningswijzen van de in het financieel dashboard opgenomen kengetallen toegelicht.

Nr.	Definitie financieel kengetal	Berekeningswijze
1.	Afhankelijkheid inkomsten van het Rijk	$100\% \times ((\text{inkomsten uit het gemeentefonds} + \text{Inkomsten uit specifieke uitkeringen}) : \text{baten voor mutatie reserves})$
2.	Uitgaven van verbonden partijen	$100\% \times (\text{uitgaven van verbonden partijen} : \text{lasten voor mutatie reserves})$
3.	Afschrijvingen	$100\% \times (\text{lasten van afschrijvingen} : \text{lasten voor mutatie reserves})$
4.	Netto schuldquote [BBV]	$100\% \times ((\text{langlopende leningen} + \text{overige langlopende schuldverplichtingen} + \text{kortlopende leningen} + \text{rekeningcourant kredieten} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva} - \text{langlopende verstrekte leningen aan verbonden partijen} - \text{langlopende verstrekte leningen aan derden} - \text{langlopende uitzettingen} - \text{kortlopende verstrekte leningen} - \text{kortlopende uitzettingen} - \text{vorderingen} - \text{debiteuren} - \text{liquide middelen} - \text{overlopende activa}) : \text{baten voor mutatie reserves})$
5.	Netto rentekosten	$100\% \times (\text{netto lasten van rente} : \text{lasten voor mutatie reserves})$
6.	Belastingcapaciteit	$100\% \times \text{totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde} : \text{Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in het laatst bekende begrotingsjaar}$
7.	Weerstandratio [BBV]	beschikbare weerstandscapaciteit : risico's
8.	Solvabiliteitsratio [BBV]	$100\% \times (\text{eigen vermogen} : \text{passiva})$
9.	Grondexploitatie [BBV]	$100\% \times (\text{totaal van de activa van de 'bouwgronden in exploitatie'} : \text{baten voor mutatie reserves})$
10.	Exploitatieresultaat zonder inzet van reserves	$100\% \times (\text{saldo van baten en lasten} : \text{baten voor mutatie reserves})$
11.	Structureel exploitatieresultaat [BBV]	$100\% \times ((\text{structurele baten} - \text{structurele lasten}) + (\text{structurele onttrekkingen aan de reserves} - \text{structurele toevoegingen aan de reserves}) : \text{baten voor mutatie reserves})$

Nr.	Definitie financieel kengetal	Berekeningswijze
12.	Netto investeringsquote	$100\% \times ((\text{immateriële activa ultimo jaar } t + \text{materiële activa ultimo jaar } t) - (\text{immateriële activa ultimo jaar } t-4 + \text{materiële activa ultimo jaar } t-4)) : (4 \times \text{baten voor mutatie reserves jaar } t)$

15 | Overzicht aangenomen amendementen en moties bij de begrotingsbehandeling

Dit onderdeel geeft een overzicht van de amendementen en moties die tijdens de begrotingsbehandeling 2027–2030 zijn aangenomen. Deze besluiten maken onderdeel uit van het vastgestelde financiële en beleidsmatige kader en geven richting aan de verdere uitwerking van de programmabegroting.

De voortgang en uitvoering van deze amendementen en moties worden toegelicht in de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2027.

